

IMPULZE

ČASOPIS PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie)
ISSN 1339-3448 (online vydanie)
Evidenčné číslo: EV 2836/08
Periodicita vydávania: päťkrát ročne

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove,
Ul. 17. novembra 15
080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: Anna Polačková (šéfredaktorka)
Peter Hal'ko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: Peter Adamišin, Eva Bolfíková, Veronika Drabová, František Franko, Daniela Handlovičová, Michal Hospodár, Peter Kónya, Lucia Mikurčíková, Jana Mitříková, Iveta Ondriová, Maroš Šíp, Lenka Tlučáková

Jazyková korekcia: Veronika Drabová

Obálka a sadzba: Marek Sedlák

Foto na obálke: Marcel Mravec

Tlač: EQUILIBRIA, s.r.o.

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov nezodpovedá redakcia. Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým, že téma príspevku by mala korešpondovať so zameraním a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:

Príspevky o PU a všeobecné témy – Mgr. Anna Polačková, PhD.
(anna.polackova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Mgr. Veronika Drabová
(veronika.drabova@smail.unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.
(michal.hospodar@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – doc. PhDr. Eva Bolfíková, CSc.
(eva.bolfikova@unipo.sk)

Príspevky o FM PU – RNDr. Jana Mitříková, PhD.
(jana.mitrikova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA
(lucia.mikurcikova@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – PhDr. ThDr. Maroš Šíp, PhD.
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FŠ PU – Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
(lenka.tluackova@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky zo života študentov PU – Daniela Handlovičová
(handlovicovad@gmail.com)

Vážení kolegyne a kolegovia, milí študenti,

keď čítate tento príhovor, tak si zrejme prezeráte online verziu najnovšieho čísla nášho časopisu. Netradične nie tú tlačенú ako zvyčajne. Tak ako je netradičné všetko v tomto semestri. Za sebou máme aj netradičné veľkonočné sviatky, počas ktorých sme mohli sledovať netradičné online sväté omše, liturgie a služby Božie rovnako netradične v prázdných kostoloch. A netradične u väčšiny odpadla aj pondelková oblievačka a návštevy príbuzných. Asi iba tá šunka a cvikla na veľkonočných stoloch zostali tradičnými. A vo výpočte netradičných vecí tejto netradičnej jari by sme mohli pokračovať, vrátane netradičnej výučby, netradičných skúšok a netradičných štátnic, ktoré nás čakajú.

Dva mesiace dištančnej výučby boli pre všetkých, vyučujúcich aj študentov, nielen novým fenoménom vysokoškolského štúdia, ale aj veľkou a neľahkou skúškou. Učitelia museli spravidla urýchlene prispôbovať svoje študijné materiály potrebám online výučby a študenti, ktorí sa ocitli bez prístupu ku knižniciam a úplne závislí od internetových zdrojoch, to mali určite neraz ťažšie ako počas prezenčnej výučby v čase semestra. Približne tretina z nich musela pritom dopísať, ukončiť alebo aj napísať svoje záverečné práce, aj keď iste mnohí mali o nich inú predstavu.

O niekoľko týždňov nás čakajú štátne záverečné skúšky, ktoré budú takisto netradičné, a to nielen kvôli rúškam a rukaviciam. Študenti budú musieť zvládnuť kvôli zatvoreným knižniciam aj nedostatok študijnej literatúry a vyučujúci zasa úplne iný formát, v ktorom budú prebiehať. Isté však je, že si budú vyžadovať podstatne väčšiu dávku empatie, pochopenia pre problémy skúšaných, ktoré si nespôsobili sami, ale priniesla ich táto netradičná doba. Záverom by som chcel všetkým zaželať najmä pevné zdravie, študentom, no takisto ich pedagógom úspešné zvládnutie skúšok, najmä tých najdôležitejších – záverečných. Aby sme si všetci mohli následne užít asi podobne netradičné prázdniny.

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter KÓNÝA, PhD.
rektor PU

Vydavateľ univerzitného časopisu NA PULZE je prevádzkovateľom, ktorý spracúva osobné údaje podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Autori príspevkov majú právo byť označení ako autori a rozhodnúť o spôsobe takéhoto označenia. V prípade, že autor príspevku zašle do redakcie príspevok, v znení ktorého uvedie svoje autorstvo spolu s menom, priezviskom a akademickým, či vedeckým titulom, s príspevkom budú zároveň zverejnené aj tieto údaje autora. Pravidlá spracúvania osobných údajov sú dostupné na webovom sídle vydavateľa: <http://www.unipo.sk/odkazy/ochrana-os-udajov>. Osobné údaje autorov budú prevádzkovateľom spracúvané najdlhšie rok po skončení vydávania univerzitného časopisu NA PULZE.

OBSAH

na pulze univerzity

Tohtoročný univerzitný ples mal humánny rozmer	2
Otvorili sme svoje brány už po ôsmy raz	4
Obnova internátov za takmer 4,5 mil. eur	6
Športová hala je po rekonštrukcii opäť v prevádzke.....	8
Univerzita udelila čestný titul významnej historičke Kláre Papp.....	10

na fakultách

Aktívna spolupráca s univerzitou v Brazílii.....	12
ERASMUS+ info day na Fakulte manažmentu	13
Prednáškami odborníkov z praxe za skvalitnením výučby.....	14
PBF participuje na sociálnej pomoci seniorom.....	14
Nová oddychová zóna	15
Zúročené impulzy: výskumná stáž na IEUK.....	16
Šport bez dopingu	17
Quo vadis zdravotníctvo	18
Rector Volgogradskej univerzity navštívil Ruské centrum.....	19
Zaježovská škola hrou	19
Ruské centrum oslávilo 1. výročie otvorenia	20
Školský pozemok a propagácia našich odrôd liečivých rastlín	21
Študenti manažmentu si posilňovali imunitu v solnej jaskyni	22
Cirkev a náboženstvo v Uhorsku v ranom novoveku	23
Návšteva z Bosny a Hercegoviny	24
Čas trávený s Bohom	24
Medzinárodná biblická konferencia	25
Proroci v Badíne	25
Ukrajinský jazyk a kultúra na Filozofickej fakulte	26
Kurz zvýšenia kvalifikácie pre učiteľov ruského jazyka	28
Han Zi	29
Moskva hostila medzinárodnú konferenciu o strednej európe.....	30
Medzinárodné fórum historikov v Sankt-Peterburgu.....	31
Prednáška privátneho bankára na Fakulte manažmentu.....	32
Novoročné posedenie	33
Prednáška Martina Muránskeho	33

veda a výskum

Ekológovia vyšľachtili novú odrodu maku siateho AZURIT	34
Excelentné hodnotenie projektu na FZO	35

Svetové výsledky fyzikov pôsobiacich na PU	36
Mentoring – téma nielen pre prax, ale aj výskum	37
Otvorená veda (Open Science) alebo ako a prečo robiť vedu lepšie.....	38
Vzdelávanie dospelých Rómov – výskumné zistenia z Katedry andragogiky	39

umenie a literatúra

Vernisáž výstavy:	
Objekty svetového dedičstva UNESCO v Rusku	40
PG art – Výstava diel výtvarných pedagógov v Univerzitnej knižnici PU	41

očami študentov

Erasmus+ mobilita Cyprus.....	42
Študentky Inštitútu romanistiky v Portugalsku.....	44
Desať dôvodov, prečo sa vybrať s Erasmom do zahraničia.....	45
Slová nestačia. Erasmus musíte zažiť.....	45
Vďaka priateľom z pobytu ERASMUS+ som vycestovala do Mexika	46
Nowy Targ netradičné miesto študijného pobytu.....	48
Rok v srdci Krakova.....	49
GTF už 11. raz utužovala svoje priateľstvá na parkete.....	50
Deň základných škôl na Pedagogickej fakulte.....	50
Medzinárodná študentská konferencia v Poľsku.....	51

rozhovory

Rozhovor s absolventom.....	52
-----------------------------	----

šport

Zimné národné hry Špeciálnych olympiád Slovensko	54
Medzi top športovcami Prešova aj reprezentanti PU.....	56
Športové všeličo na Fakulte športu.....	58
Pedagogická fakulta a detská atletika	59
Týždeň plný športových aktivít.....	60
Spajkyho krajský pohár	61
Detská atletika	62

TOHTOROČNÝ UNIVERZITNÝ PLES MAL HUMÁNNY ROZMER

Reprezentačný ples Prešovskej univerzity v Prešove (PU) patrí k dôležitým spoločenským podujatiam v meste Prešov. Výťažok z tomboly tohtoročného plesu sa rozhodla univerzita venovať ľuďom, postihnutým tragickou udalosťou na Mukačevskej ulici.

Národná kultúrna pamiatka a zároveň jedna z najvýznamnejších technických pamiatok na Slovensku – Solivar Prešov už po štvrtýkrát hostila Reprezenačný ples Prešovskej univerzity. Každoročne sa ho s obľubou zúčastnia desiatky hostí z radov zamestnancov univerzity, študentov ale i priateľov z externého prostredia. Nebolo tomu inak ani tento rok, 17. januára, kedy sa 23. ročníka plesu zúčastnilo vyše 130 hostí, ktorých už tradične vítal hostiteľ večera rektor univerzity prof. Peter Kónya s manželkou. Noblesné dámy i pánov za hudobného sprievodu pod taktovkou doc. Karola Medňanského odprevádzali k stolom študenti odetí v dobových kostýmoch.

„Som rád, že ples našej univerzity, konajúci sa v týchto krásnych historických priestoroch budovy Skladu soli, už roky pozitívne rezonuje v Prešove a jeho okolí. Vzhľadom na tragickú udalosť, ktorá sa v závere minulého roka stala na Mukačevskej ulici, sme sa tento rok rozhodli venovať výťažok z tomboly týmto

poškodeným,“ priblížil na úvod plesu rektor Kónya. O tom, že dané gesto uvítali aj návštevníci plesu svedčí vyzberaná suma vo výške takmer 1100 eur, ktorá bude prevedená na transparentný účet mesta Prešov. V tombole sa pošťastilo aj rektorovi univerzity, ktorý vyhral 3. cenu, no rozhodol sa ju venovať poškodeným z Mukačevskej ulice.

Prešovská univerzita ako organizátor podujatia i tento rok pri príprave programu využila šikovné kapacity z vlastných univerzitných radov.

Tanečný parket na úvod patrila študentom z univerzitnej tanečnej školy University dance center, ktorí sa predstavili spoločenským štandardným tancom. So svojím hudobno-tanečným číslom sa na parkete predviedol aj vysokoškolský folklórny súboru Torysa pod vedením doc. Vladimíra Marušina z Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty PU. Program vyvrcholil vystúpením kapely Vidiek, ktorá bol hudobným hosťom večera.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: All 4 Event

OTVORILI SME SVOJE BRÁNY UŽ PO ÔSMY RAZ

Začiatok letného semestra sa na Prešovskej univerzite v Prešove (PU) už tradične spája s Dňom otvorených dverí. Tohtoročný ôsmy ročník, ktorý sa uskutočnil 12. februára, prilákal svojich návštevníkov bohatým programom.

Desiaty február sa pre takmer 8 400 prešovských vysokoškolákov nesie v znamení oficiálneho začiatku letného semestra. Druhý februárový týždeň na PU však tento rok patril stredoškólakom, ktorí sa aktuálne rozhodujú, na akú vysokú školu pôjdu študovať. Medzi uchádzačmi o štúdium už roky patrí k obľúbeným podujatiam Deň otvorených dverí, počas ktorého navštívi Prešovskú univerzitu v priemere dve- až tritisíc stredoškólakov. Tí môžu spoznávať vysokoškolské priestory, učebne i laboratória, ale predovšetkým získať všetky informácie o štúdiu na jednom mieste. Nebolo tomu inak ani tento rok, kedy si univerzita pre zvedavých návštevníkov pripravila bohatý program, spojený s predstavením fakúlt, celouniverzitných pracovísk a študijných programov. Priestor na prezentáciu mali i študentské organizácie a univerzitné súbory.

Celodenný program sa odohrával v budove Vysokoškolského areálu na Ul. 17. novembra 1 v čase od 8.00 do 13.00 hod. V rámci univerzitného mestečka sa detailne odprezentovali jednotlivé fakulty, inštitúty a katedry, ktoré sa predstavili s tým najlepším, čo ponúkajú.

Fakulta humanitných a prírodných vied ponúkla prehliadku laboratórií, tvorivé dielne, demonštračné fyzikálne experimenty či objavovanie sveta pod mikroskopom. Možnosť vyskúšať si rôzne zábavno-edukačné hry a aktivity mali uchádzači na Pedagogickej fakulte, rôzne manažérske hry spojené s kvízom v oblasti manažmentu a turizmu zase na Fakulte manažmentu.

Filozofická fakulta si pre svojich návštevníkov pripravila rôzne modelové hodiny, kvízy o histórii, estetike, cudzích jazykoch, ako aj možnosť vyskúšať si hlasovanie

v simulovaných voľbách do NR SR 2020, ktoré zastrešoval Inštitút politológie.

Na Fakulte športu si aj tento rok mohli záujemcovia otestovať silu stisku ruky na ručnom dynamometri a koordináciu na balančných pomôckach. Pripravená bola taktiež prehliadka Diagnostického centra Fakulty športu s informáciou o možnostiach diagnostiky športových predpokladov a športového výkonu.

Uchádzači o štúdium na Fakulte zdravotníckych odborov mohli pracovať so simulačnými modelmi využívanými na počúvanie srdcových oziev, tlkotu srdca plodu, vyskúšať si meranie panvy alebo nosenie tehotenskej vesty. Nechýbali ani ukážky poskytovania prvej pomoci a poradenstvo v oblasti zápalu ďasien, zubného kazu, zubných erózií a pod. Gréckokatolícka teologická fakulta ponúkla ikonopiseckú dielňu, v ktorej prebiehala praktická ukážka písania ikony, ochutnávku liturgických matérií (vino a chlieb) a prehliadku elektronických náramkov pre odsúdených. Nechýbala taktiež animácia voľnočasových aktivít. S ochutnávku koliva a ukážkou rezbárstva sakrálnych predmetov sa zase predstavila Pravoslávna bohoslovecká fakulta, ktorá odprezentovala svoje rozmanité študijné programy a vedeckú činnosť.

Súbežne s prezentáciou fakúlt prebiehal aj sprievodný program, ktorý odštartoval predstavením Vysockoškolského folklórneho súboru Torysa. Po ňom nasledovalo vystúpenie miešaného speváckeho zboru Nostro canto a ženského speváckeho zboru Iuventus paedagogica. Ani tento rok nechýbala tradičná diskusia s rektorom univerzity Na slovíčko, pán rektor. Kultúrny program vyvrcholil geospelovou skupinou Anastasis.

Návštevníci 8. ročníka DOD sa mali taktiež možnosť zapojiť do súťaže s názvom Unipo mi sadne a vyhrať tak smart hodinky.

Ďakujeme za Vašu účasť!

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

OBNOVA INTERNÁTOV ZA TAKMER 4,5 MIL. EUR

Prešovská univerzita v Prešove (PU) má za sebou najrozsiahlejšiu rekonštrukciu dvoch najväčších internátov za posledných viac ako 40 rokov ich existencie. Ich exteriérová a interiérová obnova stála takmer 4,5 mil. eur.

Študentské domovy PU tvorí komplex štyroch internátov s celkovou ubytovacou kapacitou 1 918 miest. Tie najvyťaženejšie a najväčšie sa nachádzajú v areáli univerzity na Ul. 17. novembra a práve ich sa dotkla historicky najrozsiahlejšia rekonštrukcia. Jej financovanie bolo realizované s využitím finančných prostriedkov pochádzajúcich z vládnej dotácie (2,349 mil. €), štrukturálnych fondov (980-tis. €), úverových zdrojov (900-tis. €) a vlastných hotovostných zdrojov univerzity (151-tis. €). „Naša univerzita patrí k prvým univerzitám na Slovensku, ktoré v pomerne krátkom čase dokázali spustiť a následne

zrealizovať rekonštrukciu študentských domovov s využitím vládnej dotácie. Čo sa týka rozsahu rekonštrukcie internátov, patríme k lídrom. Verím, že to ocenia predovšetkým naši študenti, ktorým sa výrazne zlepšili podmienky bývania,“ uviedol rektor PU Peter Kónya.

Dve etapy rekonštrukcie

Rozsiahly proces obnovy Študentských domov PU prebiehal v dvoch etapách. Prvá etapa sa realizovala v mesiacoch jún až september 2018 a týkala sa prevažne Študentského domova PU na Ul. 17. novembra 11 (tzv. nový internát). „V prvej etape

sme obnovili osem poschodí bloku A, celkovo 128 izieb a 8 kuchyniek. Rekonštrukcia bola zameraná na obnovu sociálnych zariadení, inžinierskych sietí a celkové skvalitnenie bývania,“ priblížila Mária Nováková, kvestorka PU. Pod obnovou sa rozumie nové napojenie na vodu v sociálnych bunkách, kanál k stúpačkám a osadenie nových ventilátorov. Previedla sa kompletná výmena zriaďovacích predmetov v kúpeľniach a toaletách. Zároveň bola realizovaná kompletná rekonštrukcia elektroinštalácie v sociálnych zariadeniach, izbách, ako aj na chodbách, v kuchynke a študovni. Izby a sociálne zariadenia boli nanovo

vymaľované, vymenili sa podlahy, ale tiež vstupné dvere za protipožiarne, čím sa zvýšila požiarne bezpečnosť. Rekonštrukcia sa v rámci prvej etapy čiastočne dotkla aj Študentského domova na Ul. 17 novembra 13, tzv. starého internátu. Obnovilo sa 12 izieb, vymenilo sa interiérové vybavenie, podlahy, sociálne zariadenia, previedla sa elektroinštalácia a realizovalo sa maľovanie. Druhá, výrazne rozsiahlejšia etapa rekonštrukcie bola spustená v júni 2019 a prebiehala s miernym omeškaním, v dôsledku skrytých väd na desaťročia nerekonštruovanom objekte, do októbra 2019. V rámci druhej etapy bolo na tzv. novom internáte obnovených zvyšných 128 izieb a 8 kuchyniek v bloku B. Po ukončení tejto etapy došlo teda ku kompletnej rekonštrukcii celého internátu. Podobný charakter mala rekonštrukcia aj na tzv. starom internáte. Okrem toho došlo k zrušeniu spoločných spíčov, všetky bunky dostali vlastné sociálne zariadenia a z bývalých spoločných sociálnych zariadení vzniklo po rekonštrukcii 6 dvojlôžkových izieb. Celkovo bolo tak na tzv. starom internáte zrekonštruovaných 263 izieb. Na tzv. starom internáte zároveň v danom období prebiehal projekt zo štrukturálnych fondov v celkovej výške viac ako 980-tis. eur, ktorý bol zameraný na jeho komplexnú exteriérovú rekonštrukciu s cieľom zníženia energetickej náročnosti. Išlo o zateplenie budovy, výmenu okien, sanáciu balkónov, repasáciu zábradlí a výmenu klampiarskych prvkov. „Vzhľadom na to, že sme chceli komplexne zrekonštruovať oba internáty a finančné prostriedky z vládnej dotácie neboli postačujúce na ich celkovú obnovu, rozhodli sme sa využiť financie z úverových zdrojov, čím sme sa zadlžili na 10 rokov. Samozrejme, do rekonštrukcie sme investovali aj vlastné zdroje,“ ozrejmil rektor, ktorý zároveň doplnil, že zámerom bolo zvýšiť komfort ubytovania študentov.

Modernizácia a skvalitnenie služieb

Po minuloročnom spustení elektronického systému na podávanie si žiadostí o ubytovanie, keď si študent celý proces podávania žiadostí dokáže vybaviť elektronicky, z pohodlia domova za niekoľko minút a bez zbytočnej papierovej byrokratizácie, v uplynulých týždňoch zaviedla univerzita ďalšie novinky v prospech ubytovaných študentov.

„S príchodom letného semestra 2019/2020 bola spustená oficiálna facebooková stránka študentských domovov. Zriadili sme online služby pre študentov ubytovaných v ŠD – online formulár na riešenie požiadaviek, problémov a podnetov, ktorý by mal nahradiť klasické knihy na vrátniciach objektov, do ktorých sa doposiaľ požiadavky na služby zapisovali. Taktiež sme spustili live chat, aby študent mohol pohodlne online komunikovať s príslušnou referentkou objektu, v ktorom je ubytovaný,“ priblížila novinky Jana Burgerová, prorektorka pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality PU. Ako dodala, zámerom tejto iniciatívy je zlepšiť komunikáciu a informovanosť študentov o aktuálnych informáciách týkajúcich sa ubytovania prostredníctvom študentmi prefero-

vaných komunikačných kanálov a inovovať zastaraný proces riešenia drobných opráv či problémov, ktoré sa bezprostredne týkajú kvality ubytovania študentov.

Plán rekonštrukcie zvyšných dvoch internátov

V rámci rozsiahlej rekonštrukcie došlo k obnove 75 % z celkovej kapacity všetkých študentských domovov univerzity, t. j. zrekonštruovaných bolo 1473 z celkového počtu 1918 miest. Univerzita však plánuje pokračovať v rekonštrukcii zvyšných dvoch internátov PU, nakoľko cíti záväzok voči študentom, ktorí bývajú v doposiaľ nezrekonštruovaných izbách v študentských domovoch na Námestí mládeže a Exnárovej ulici. Okrem toho univerzita podala projekty zamerané na zníženie energetickej náročnosti pre tzv. Nový internát a internát na Nám. mládeže. „V obidvoch prípadoch ide o projekty zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti budov, čo je v súlade so schválenou Stratégiou environmentálnej udržateľnosti našej univerzity. Projekty riešia zateplenie obvodového plášťa, strechy, výmenu otvorených konštrukcií, svetidiel, ako aj rekonštrukciu kotolne,“ uzavrel Peter Adamišin, prorektor pre stratégiu a marketing PU.

Popri tom univerzita kontinuálne predpokladá pokračovať v interiérových rekonštrukciách zvyšných 25 % kapacity študentských domovov. V prípade úspešných procesov verejného obstarávania by PU už toto letné obdobie začala s rekonštrukciami v ŠD na Námestí mládeže.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

ŠPORTOVÁ HALA JE PO REKONŠTRUKCII OPĎ V PREVÁDZKE

Prešovská univerzita v Prešove (PU) ukončila rozsiahlu rekonštrukciu Športovej haly PU za viac ako 1,3 mil. eur. Obnova haly prinesie energetickú úsporu pri prevádzke a zníži negatívny vplyv na životné prostredie.

Rekonštrukciu Športovej haly PU sa po počiatočných problémoch s pôvodným zhotoviteľom stavby podarilo dokončiť a plne sprevádzkovať.

Energeticky úspornejšia a ekologicky šetrnejšia

„Športová hala bola postavená na pomedzí rokov 1992 – 1993. Zub času a výber dostupných materiálov spôsobil, že postupne došlo k jej morálnemu a fyzickému opotrebeniu a k neefektívnosti prevádzky z hľadiska nákladov. Preto bolo potrebné realizovať opravy súvisiace s udrжанím funkčnosti tejto budovy,“ uviedol doc. Peter Adamišin, prorektor pre stratégiu a marketing PU. Univerzita intenzívne hľadala spôsob ako budovu komplexne revitalizovať, nakoľko jej finančné kapacity neumožnili realizovať tak náročnú a rozsiahlu investíciu len z vlastných zdrojov. „Na rekonštrukciu haly sa nám podarilo získať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie, konkrétne z Operačného programu Kvalita životného prostredia. Primárnym cieľom bolo trvalé zníženie energetickej náročnosti objektu, čo povedie k význam-

nému zníženiu produkcie skleníkových plynov a zvýšeniu kvality životného prostredia,“ doplnil prorektor. Celková hodnota rekonštrukcie prevyšuje 1,3 mil. eur, pričom na nákladoch daného projektu sa finančne spolupodieľala aj univerzita.

Rekonštrukcia navrátila budove kvalitatívnu a estetickú hodnotu zodpovedajúcu dnešným nárokom a odstránila poruchy obalových konštrukcií. „V rámci rekonštrukcie došlo k zatepleniu obvodového plášťa a strechy, k výmene okien, k obnove kotolne, v ktorej je inštalovaná nová technológia pre výrobu tepla prostredníctvom tepelných čerpadiel. Nová technológia je využitá aj pre vzduchotechniku, klimatizáciu a rekuperáciu,“ priblížila Ing. Darina Gajdárová, technička investičnej výstavby PU. Projekt riešil taktiež osadenie nových osvetľovacích telies v celej budove, riadené osvetlenie v časti nad hracou plochou a nový zdroj výroby elektrickej energie prostredníctvom fotovoltaiických panelov.

Rekonštrukcia nenarušila vyučovací proces

Športovú halu využíva počas pracovného týždňa predovšetkým Fakulta športu PU

na výučbu akreditovaných študijných programov a na tréningový proces univerzitných športových klubov. „V rámci Fakulty športu ide najmä o výučbu atletiky, športových hier ako basketbal, volejbal, futbal, hádzaná, futsal či florbal, ako aj športových špecializácií atletiky, basketbalu, volejbalu a hádzanej. V priestoroch haly sa nachádza aj gymnastická telocvičňa, ktorú využívame na výučbu gymnastiky,“ konkretizoval možnosti využitia dekan Fakulty športu doc. Pavel Ružbarský. Zároveň dodal, že počas rekonštrukcie prebiehala výučba v iných telocvičniach univerzity, čo si vyžiadalo veľkú mieru improvizácie s cieľom udržať kvalitu výučby a nenarušiť obsah jednotlivých študijných programov. „Vedenie univerzity a fakulty sa snažilo nájsť čo najmenej problémové riešenie v danom prechodnom období. Ako príklad je možné uviesť využitie vonkajších športovísk univerzity, akými sú atletický štadión a viacúčelové ihrisko s umelým povrchom, kde takisto prebiehala výučba,“ vysvetlil dekan Ružbarský. V športovej hale počas víkendov prebieha výučba v externej forme štúdia, ale tiež extraligové a ligové zápasy.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: AVS CCKV PU

UNIVERZITA UDELILA ČESTNÝ TITUL VÝZNAMNEJ HISTORIČKE KLÁRE PAPP

Do zoznamu popredných vedeckých, akademických i verejných činiteľov nosiacich čestný titul Dr. h. c. sa zaradila ďalšia osobnosť, profesorka Klára Papp. Významná historička je bývalou dekankou Filozofickej fakulty Debrecínskej univerzity v Maďarsku a dlhoročnou riaditeľkou jej historického ústavu.

Prešovská univerzita v Prešove udelila dňa 25. februára titul „doctor honoris causa“ z vedného odboru história prof. Dr. Kláre Papp, DSc. za jej zásluhy o rozvoj spolupráce vo vede a vzdelávaní a jej obsiahlu vedeckovýskumnú činnosť v oblasti ranonovovekých dejín strednej Európy. *„Pani profesorku Papp možno bez rozpakov zaradiť medzi významné osobnosti historickej vedy, ktorá počas troch desaťročí výrazne prispieva k propagácii našej univerzity nielen v maďarskom akademickom prostredí. Som preto v mene univerzity nesmierne rád a poctený, že prijala naše ocenenie svojho vkladu do európskeho akademického a vedeckého života a bude v ňom šíriť aj naďalej dobré meno našej alma mater,*“ uviedol vo svojom úvodnom príhovore prof. Peter Kónya, rektor PU.

Profesorka Klára Papp je jednou z významných historičiek, venujúcich sa ranonovovekým dejinám strednej Európy, problematike hospodárskych, spoločenských a kultúrnych dejín 16. – 18. storočia, ale i významným rodom a jednotlivcom pôsobiacim v tomto období. Jej práce už dlhší čas využívajú pri svojich bádaniach aj historici a cirkevní historici z Prešovskej univerzity. Okrem toho s ňou spolupracujú aj na báze osobných kontaktov. *„Prešovská univerzita udržiava s pani profesorkou od začiatku 90. rokov úzke mnohostranné vzťahy v podobe*

spoločných vedeckých konferencií, spoločných výskumných projektov, spoločných publikácií a vzájomných exkurzií študentov a iných aktivít, na ktorých participovali zamestnanci oboch univerzít,“ konkretizovala dekanka Filozofickej univerzity prof. Beáta Balogová. Zároveň dodala, že prof. Papp je od roku 2010 členkou Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove.

„Som veľmi poctená a vážim si toto uznanie, ktoré vnímam ako ocenenie mojej vedeckej práce. Zároveň to vnímam aj ako ocenenie dlhoročnej korektnej a plodnej spolupráce s Prešovskou univerzitou, ktorá je potvrdením toho, že sa oplatí udržiavať dobré vzťahy a kontakty aj so zahraničnými univerzitami,“ neskrývala radosť prof. Papp, ktorá je držiteľkou viacerých ocenení.

Spomedzi nich možno spomenúť napríklad z roku 1989

„Miniszteri dícséret“, ocenenie udeľované maďarským Ministerstvom školstva MR v Budapešti, z roku 2006

„Elismerő Oklevele“, udelené Univerzitou Lajosa Kossutha v Debrecíne, z roku 2007 „Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett“, udelené Ministerstvom školstva a kultúry MR v Budapešti, taktiež jej v roku 2008 bola udelená

„Bocsikaiho cena“ atď.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Viktor ZAMBORSKÝ

AKTÍVNA SPOLUPRÁCA S UNIVERZITOU V BRAZÍLI

Po minuloročnej návšteve brazílskeho študenta na katedre ekológie FHPV toto pracovisko tentokrát navštívil profesor z Brazílie. Jeho dvojtyždňová návšteva sa niesla v zmysle upevnenia aktívnej spolupráce medzi pracovníkmi katedry, odborných prednášok, transferu vedeckých poznatkov a poznania rozmanitosti oboch kultúr.

Katedra ekológie FHPV intenzívne rozvíja spoluprácu nielen s domácimi inštitúciami, ale hlavne so zahraničnými renomovanými pracoviskami. Jedným z takýchto atraktívnych pracovísk je aj Federal University of Uberlândia v centrálnej časti Brazílie. V rámci programu Erasmus+ KA107 nás z našich brazílskych kolegov v októbri 2019 navštívil prof. Adão S. Ferreira, ktorý aktívne spolupracuje už niekoľko rokov s pracovníkmi Katedry ekológie. Výsledkom takejto kooperácie sú okrem spoločného výskumu a niekoľkých publikácií v špičkových časopisoch (*Ecological Indicators*, *Journal of Thermal Biology*, *Ecological Modelling*) aj odborné prednášky, terénne cvičenia či konzultácie pri riešení záverečných prác. Prof. Ferreira je odborníkom v oblasti pôdnej ekológie a environmentálnej mikrobiológie. Predmetom jeho výskumu je štúdium zmeny diverzity a aktivity mikrobiálneho spoločenstva v dôsledku disturbancie významného a zraniteľného biómu Cerrado, ktorý sa v súčasnosti považuje za jeden z najohrozenejších

ekosystémov sveta. Počas návštevy na našej univerzite jeho aktivity zahŕňali stretnutia a odborné prednášky so študentami a výskumníkmi Katedry ekológie. Okrem odborných a vedeckých diskusií mal prof. Ferreira možnosť bližšie spoznať kultúru a krásy Slovenska. Návšteva Ľubovnianskeho hradu a Pieninského národného parku bola pre neho nevšedným a nezabudnuteľným zážitkom, ktorá spestrila jeho pobyt na PU. Už začiatkom tohto roka sa pracovníci našej katedry zúčastnia v rámci rovnakého projektu pobytu na univerzite v Brazílii, kde sú naplánované terénne výskumy a odborné prednášky. Vytváranie a rozvoj takýchto strategických partnerstiev Prešovskej univerzity je jedným z cieľov internacionalizácie PU, čo sa odráža aj na kvalite spolupráce a vedeckých výstupov Katedry ekológie s inými významnými svetovými pracoviskami.

Ing. Lenka BOBULSKÁ, PhD.
FHPV PU

ERASMUS+ INFO DAY NA FAKULTE MANAŽMENTU

Aj tento rok sa na Fakulte manažmentu zorganizoval Erasmus+ Info Day, deň určený pre všetkých študentov, ale aj pedagogických a nepedagogických pracovníkov Fakulty manažmentu, ktorí sa chceli dozvedieť viac o programe Erasmus+, ako aj o iných možnostiach vycestovať do zahraničia.

V rámci tohto dňa sa v aule uskutočnil informačný seminár k aktuálnym výzvam programu Erasmus+, o čom prítomných detailne informovala koordinátorka programu, Mgr. Veronika Smoláková. O svoje zážitky, skúsenosti a celkový prínos do života z absolvovania študentskej mobility sa na záver podelili aj absolventi Erasmus+ mobilít z radov študentov. Svojou návštevou nás poctila aj pani prorektorka pre zahraničné vzťahy PU pani doc. RNDr. Kvetoslava Matlovičová, PhD., ktorá s nadšením odpovedala na otázky študentov, rozprávala o spolupráci so zahraničnými univerzitami a vyjadrila ochotu pomôcť v nadväzovaní budúcej spolupráce s ďalšími zahraničnými partnermi. Naše pozvanie prijala aj Ing. Zuzana Kalináčová, koordi-

nátorka programov SAIA, n. o., pre košický a prešovský región, ktorá nás oboznámila s ďalšími možnosťami uchádzania sa o štipendium či grant na štúdium v zahraničí. Okrem programu CEEPUS, Národného štipendijného programu SR alebo Akcie Rakúsko – Slovensko, nás upozornila aj na zaujímavé štipendiá na letné jazykové kurzy vo vybraných krajinách. Fakulta manažmentu má vybudovanú bohatú sieť medzinárodných vzťahov, ktorá sa realizuje v konkrétnych podobách, a to prostredníctvom študentských alebo učiteľských mobilit predovšetkým v rámci programu Erasmus+, ale aj iných grantových schém (SAIA, CEEPUS, Akcia Rakúsko – Slovensko) a na základe bilaterálnych dohôd. Medzi najnovšie univerzity,

s ktorými Fakulta manažmentu nadviazala spoluprácu patrí Tomori Pál College v Budapešti a Debrecínska univerzita v Maďarsku. V rámci samotného programu Erasmus+ majú v súčasnosti študenti manažmentu možnosť vycestovať do 16 krajín a získať skúsenosti zo štúdia na viac ako 45 vysokých školách. Môžeme spomenúť spoluprácu, napríklad s Nórskom, Čínou, Gréckom, Španielskom, Francúzskom, Talianskom, Lotyšskom, Tureckom, Cyprom či Kanárskymi ostrovmi. V minulom akademickom roku využilo na Fakulte manažmentu možnosť zúčastniť sa zahraničnej mobility 25 študentov a 19 zamestnancov fakulty.

Mgr. Eva BENKOVÁ, PhD.
FM PU

PBF PARTICIPUJE NA SOCIÁLNEJ POMOCI SENIOROM

Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU podpísala Memorandum o spolupráci s DIANOVUM OZ, ktoré bolo uzavreté v rámci realizácie projektu Lepšia sociálna politika mesta prostredníctvom platformy SeniorSiTy.

Katedra kresťanskej antropológie a sociálnej práce na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte PU v Prešove si dlhodobo kladie za cieľ identifikovať potreby cieľových skupín, zefektívniť procesy a postup pri realizácii jednotlivých aktivít a dosiahnutí konkrétneho účelu a cieľa. Je nevyhnutné identifikovať problémy, analyzovať a metodologicky správne evalvovať v kontexte predmetnej problematiky. Praxeologická rovina musí synergicky harmonizovať s teoretickým podkladom, individuálnou angažovanosťou a v nemalej miere aj odozvou zo strany prijímateľa. Snahou katedry je explicitne stanoviť rizikové oblasti a efektívne intervenovať. Výsledkom takejto činnosti je podpísanie Memoranda o spolupráci s DIANOVUM OZ, ktoré bolo uzavreté v rámci realizácie projektu Lepšia sociálna politika mesta prostredníctvom platformy SeniorSiTy. Projekt

sa zameriava na podporu tzv. aktívneho starnutia, pričom špecifický dôraz kladie na skvalitnenie verejnej sociálnej politiky, zavádzanie verejnoprospešných technológií, budovanie multisektorových partnerstiev a budovanie povedomia o aktívnom starnutí medzi verejnosťou. Dôležitou úlohou je uskutočňovanie aktivít pre rozvoj v oblasti sociálnej pomoci seniorom, občanom s nepriaznivým zdravotným stavom v partnerskom meste. Dané aktivity sú podporené z Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu Efektívna verejná správa, a to cez projekt Lepšia sociálna politika mesta – prostredníctvom platformy SeniorSiTy.

PhDr. ThDr. Maroš ŠÍP, PhD. et PhD.
PBF PU

PREDNÁŠKAMI ODBORNÍKOV Z PRAXE ZA SKVALITNENÍM VÝUČBY

Na pôde Fakulty manažmentu sa dňa 5. decembra 2019 uskutočnila prednáška Krajskej organizácie cestovného ruchu SEVEROVÝCHOD SLOVENSKA. Vznikla v zmysle zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu. Zakladateľom je Prešovský samosprávny kraj (PSK) spolu so siedmimi oblastnými organizáciami cestovného ruchu (OOCR).

Cieľom organizácie je zvýšiť návštevnosť destinácie SEVEROVÝCHOD SLOVENSKA prostredníctvom aktívnej spolupráce členov KOČR a ďalších subjektov v cestovnom ruchu, skvalitňovaním marketingu, vzdelávania,

propagácie, rozširovaním produktov a služieb. Krajská organizácia aktívne vytvára podmienky a realizuje aktivity zamerané na rozvoj cestovného ruchu na území svojich členov a chráni záujmy svojich členov.

Prepojenosť teórie s praxou je pre študentov Fakulty manažmentu študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo veľmi dôležitá. V rámci predmetu organizácia a chod turizmu sa študenti 2. ročníka bakalárske-

ho štúdia mali možnosť oboznámiť aj s fungovaním cestovného ruchu na území Slovenska. A práve KOČR SEVEROVÝCHOD SLOVENSKA má svoju pôsobnosť na území nášho kraja. Prednášku, ktorá bola organizovaná Katedrou turizmu a hotelového manažmentu pripravila Bc. Jana Andraščíková, MBA. V úvode boli odprezentované najvýznamnejšie aktivity, investičné akcie, iniciatívy a kampane. KOČR sa zúčastnila na viac ako 30 výstavách CR doma i v zahraničí, vydáva viaceré propagačné materiály o kraji, materiály o regiónoch, cyklomapy, turistické mapy, letáky, brožúry a pod. Potom pani Andraščíková odprezentovala podporované aktivity v celom PSK, ako sú:

1. hnedé tabule označujúce turistické ciele na území PSK,

2. informačné tabule s mapami a informáciami o turistických atrakciách,
3. značenie a obnova peších turistických a cykloturistických trás s rôznymi prvkami (drevené tabule, prístrešky a pod.),
4. rôzne prvky infraštruktúry, ktoré sú zároveň súčasťou produktov CR, kyslíkové dráhy (Bardejovské Kúpele, Bardejov), kneippteria v Kúpeľoch Červený Kláštor, lávka v Sulíne cez Poprad so solárnymi panelmi, odpočívadlá v lesoparku Kežmarok, mólo v Spišskej Belej, altánok a úpravy okolia vo Vyšných Ružbachoch atď.

Venovala sa aj cezhraničným projektom, ktoré KOČR realizuje v spolupráci so zahraničnými subjektmi a momentálne ide o projekty Svä-

tomariánska púť – Svetlo z východu, Eurovello 11 a Mikroprojekt Karpatské dobrodružstvá. V závere načrtla pripravované projekty KOČR v roku 2020, zamerané na destinačný manažment a destinačný marketing, kde by mali byť prioritou prezentácie na výstavách CR doma a v zahraničí, tvorba nových a dotlač existujúcich propagačných materiálov, obnova infraštruktúry CR, nové produkty CR a podpora informovanosti. Takéto formy hodín boli pre študentov, ako sami skonštatovali, obohatením pre ich štúdium, zároveň tiež získali propagačné a reklamné predmety.

PaedDr. Milena ŠVEDOVÁ, PhD.
Mgr. Tünde DZUROV VARGOVÁ
FM PU

NOVÁ ODDYCHOVÁ ZÓNA

23. január 2020 sa stal dňom príjemne prežitým pre všetkých študentov a zamestnancov Pravoslávnej bohosloveckej fakulty. V tento deň bola oficiálne otvorená nová oddychová zóna fakulty. Nový priestor vznikol ako súčasť realizácie vedeckého projektu STURE SPACE – implementácia inovatívnych metód vo vysokoškolskom procese štúdia s využitím alternatívnych zdrojov (KEGA 006PU-4/2018). STURE SPACE ako názov z niekoľkých slov v sebe zahŕňa štúdium a relax na jednom mieste.

Prirodzene sa hovorí, že človek má mať čas na prácu aj na oddych. Oddych má slúžiť na zregenerovanie a zhromaždenie nových síl, aby mohol podať maximálny výkon v nadchádzajúcej činnosti. V akademickom prostredí, kde človek vynakladá mnohokrát dvojnásobne úsilie, je to obzvlášť dôležité. Aj za týmto účelom vznikla na PBF nová oddychová zóna ako súčasť projektu STURE SPACE. Cieľom bolo vytvoriť ekonomicky nenáročný priestor, ktorým študenti získajú komfortnejšie možnosti relaxu spojeného so vzdelávaním v praktickom zmysle. Priestor bol vytvorený pre viacúčelové využívanie, ako študovňa, prednášková miestnosť, kafetéria, ikonografický ateliér a pod. Po dohode s majiteľom priestorov, v ktorých sídli PBF, bola jedna miestnosť rozdelená na dve časti v pomere cca 2 : 1. Rozlohovo väčšia časť bola prispôbena ako pracovná zóna. V nej sa nachádza už skôr umiestnený inventár využívaný pri výučbe. Zároveň tu v blízkej dobe pribudnú maliarske stojany (veľké a stolové), aktuálne je to v procese riešenia, ktoré budú využívané pri realizácii ikonografického kurzu. Rovnako sa predpokladá aj pridanie konštrukcie kvôli možným umeleckým výstavám. Vynovená pracovná časť má aktuálnu kapacitu 25 – 30 ľudí. Po dokončení plánovanej rekonštrukcie bude viacúčelovo slúžiť na rozšírenie vedomostí v oblasti teológie a sociálnej práce, obzvlášť v ikonografii či arteterapii a ďalších prosociálne zameraných činnostiach vykonávaných absolventmi a odborníkmi v praxi. Menšia časť bola prispôbena pre oddychovú zónu. Oddychová

zóna bola rozdelená na aktívno-oddychovú a pasívno-oddychovú časť. V aktívno-oddychovej časti sa nachádza počítačový stôl s notebookom (vo fáze zaobstarávania), ktorý má slúžiť študentom na samovzdelávanie. V tejto časti sa tiež nachádza regál s knihami (s vedecko-náučnou literatúrou), ktorá zároveň slúži ako stena a oddeľuje pasívno-oddychovú časť. V pasívno-oddychovej časti sa nachádza skrinka s kávovarom a kanvicou na filtrovanú vodu, konferenčný stolík a sedacie vaky. Zástenou je fototapeta nočnej panorámy mesta New York a vyššie zelené rastliny. Celkový dizajn priestoru tejto časti je dotvorený aj novou plávajúcou podlahou a dizajnovým závesom na okne. Zrealizovaná rekonštrukcia je začiatkom plánovanej celkovej prestavby, preto bola prispôbena tak, aby v prípade nových možností financovania bolo možné pokračovať v rekonštrukcii. Podľa predbežnej analýzy je zvažovaná rekonštrukcia ďalších stien a zníženie stropu v oddychovej zóne, polozenie novej podlahy, rekonštrukcia stien a zníženie stropu v pracovnej časti, výmena okien a vstupných dverí do celého priestoru. Pred oficiálnym otvorením bola oddychová zóna podrobená „testom spokojnosti“ hlavne zo strany študentov, ktorí si pochvaľujú možnosť oddychu pri dobrej káve alebo čaji v príjemnom domáckom prostredí. Veríme, že nový priestor bude slúžiť k spokojnosti všetkým, ktorí ho navštívia.

ThDr. Pavol KOCHAN, PhD.
PBF PU

ZÚROČENÉ IMPULZY: VÝSKUMNÁ STÁŽ NA IEUK

Po štipendijnom pobyte dr. Tufana Acila (Free University Berlin), ktorý, verme, odštartoval dlhodobejšiu prax hostovania kolegov zo zahraničia, realizovala na Inštitúte estetiky a umeleckej kultúry Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (IEUK FF PU) trojmesačnú výskumnú stáž, podporenú štipendiom Národného štipendijného programu SR, dr. Lisa Giombini. Základnou ambíciou jej pobytu bolo preskúmanie možností spolupráce jej domáceho Department of Philosophy, Communication and Fine Arts na Univerzite Roma Tre v Taliansku a IEUK FF PU v Prešove.

Pobyt Lisy Giombini, estetiky a filozofky umenia, sa niesol v znamení aktívnej spolupráce, z ktorej profitoval nielen IEUK FF PU v Prešove, ale aj študenti programu estetika i širšia odborná verejnosť. Činorodý vklad Lisy Giombini sa totiž pretavil do celej série podujatí a iných aktivít, ktoré v spolupráci s pedagógmi pracoviska v uplynulých mesiacoch dynamizovali atmosféru života inštitútu. Už len ich samotný výpočet ilustruje dostatočne, podľa môjho názoru, uvedenú spoluprácu a jej aktivizujúce pôsobenie. Dr. Giombini sa podieľala na organizácii medzinárodnej vedeckej konferencie Súradnice estetiky, umenia a kultúry 5: Estetická výchova a prax vyučovania estetiky v kontextoch európskeho estetického myslenia 19. a 20. storočia – dialóg s tradíciou a súčasné koncepcie, gestorovanej IEUK FF PU a Spoločnosťou pre estetiku na Slovensku, na ktorej vystúpila s príspevkom *Heritage in Danger. On the Educational Value of Ruins, Reconstructions and Restitutions*. K ďalším podujatiam odborného charakteru patrí účasť dr. Giombini na workshope spoluorganizovanom s dr. Janou Migasovou a dr. Lukášom Makkym v rámci Unesco Philosophy Day/Night 2019, v obdobnej zostave bol realizovaný aj workshop pre študentov odboru estetika pod názvom *Banal Tales: What Aesthetics Can Tell Us about Making Choices*. Azda za kľúčové vystúpenie dr. Giombini v rámci aktivít jej stáže v Prešove je možné považovať jej prednášku pre verejnosť *Too Good to be True. Plagiarism, Authenticity and the Arts*, ktorá sa uskutočnila v Galérii v Caraffovej väznici v Prešove. V odhaľovaní tejto fascinujúcej témy sa zaoberala otázkami nevyhnutnosti

autenticity a originality vo svete estetiky umenia, ale aj problémov, ktoré sú spojené s hodnotením umeleckých diel v kontexte plagiátorstva, tomu sa nevyhol žiaden umelecký druh. Prednáška sa uskutočnila v rámci formátu Estetické fórum v Prešove, ktorý organizačne zabezpečuje Spoločnosť pre estetiku na Slovensku, a ako býva zvykom, je z tejto prednášky dostupný videozáznam na stránkach IEUK FF PU. Všetky spomínané podujatia sa stretli s pozitívnym ohlasom odbornej verejnosti a študentov a mnohokrát prechádzali do živých neformálnych diskusií.

Popri tomto bohatom programe sa dr. Giombini, ako hosťujúca editorka, aktívne podieľala na príprave najnovšieho čísla časopisu *ESPEs*, periodika Spoločnosti pre estetiku na Slovensku a IEUK FF PU v Prešove, ktorého zameranie signálne otvára úvodná štúdia autorky (v spolupráci s autorom tohto článku) s názvom *Contemporary Aesthetics. A Topographic Attempt*. Zároveň dr. Giombini pre toto číslo, vystavané primárne z príspevkov zahraničných autorov, pripravila štúdiu *Descriptivism in Meta-Ontology of Music: A Plea for Reflective Equilibrium*. Redakčná rada časopisu *ESPEs* skutočne ocenila erudovanosť dr. Giombini a precíznosť jej práce a na návrh dr. Adriána Kvokačku schválila dr. Lisu Giombini za riadnu členku tejto redakčnej rady. Vyslovujeme nádej, že táto kooptácia bude základom dlhodobej spolupráce v rámci budúcich aktivít tohto periodika. Dr. Giombini, po tom čo sa oboznámila s portfóliom aktivít IEUK FF PU v Prešove, s ideovým nastavením štúdia estetiky na našom pracovisku a v neposlednej miere aj s činnosťou

Spoločnosti pre estetiku na Slovensku, sa stala jej riadnou členkou a začala pracovať na vytvorení kooperačnej platformy s národnou spoločnosťou pre estetiku v Taliansku (*Società Italiana d'Estetica*). Avšak nejde len o prísľuby budúcej spolupráce. Práve naopak. Už teraz bol podaný, v spolupráci so Slovenskou asociáciou pre estetiku v Bratislave, projekt na zastrešenie a financovanie série kolokvií na pracoviskách estetiky na Slovensku. Dr. Giombini potvrdila svoj záujem vystúpiť, spolu s ďalšími kolegami zo zahraničia, na kolokviu v Prešove, plánovanom na október 2020. Potvrdením, že v Prešove našla tvorivé zázemie a motiváciu pre spoluprácu, je aj spoločný návrh okrúhleho stola *Banality and Everyday Aesthetics*, ktorý bol akceptovaný organizačným výborom podujatia *8th Mediterranean Congress Of Aesthetics Interim Conference of the International Association For Aesthetics*. Ako vidno z tohto prehľadu aktivít, vstup vysoko angažovaného a motivovaného človeka zo zahraničia do reálií prešovskej estetiky priniesol synergický efekt a tri mesiace stáže dr. Giombini boli využité naplno. Pretavenie a rozšírenie doterajšej spolupráce v oblasti internacionalizácie vedeckových aktivít IEUK FF PU v Prešove a dr. Lisy Giombini formuje spolu s plánovanou bilaterálnou zmluvou v rámci schémy Erasmus+ obojstranný pozitívny výsledok, hodný podpory a pokračovania. V mene IEUK FF PU v Prešove a študentov odboru neostáva iné než povedať: grazie mille!

Mgr. Adrián KVOKAČKA, PhD.
FF PU

ŠPORT BEZ DOPINGU

Fakulta športu Prešovskej univerzity v Prešove organizovala pre študentov a pedagógov prednášku spojenú s besedou s antidopingovou tematikou. Pozvanie prijali poprední zástupcovia Antidopingovej agentúry Slovenskej republiky PaedDr. Žaneta Csáderová, PhD., a Ing. Tomáš Pagáč, PhD. Problematika kontaminácie výživových doplnkov zakázanými (dopingovými) látkami vzbudila v radoch študentov skutočne veľký záujem.

Študenti Fakulty športu majú v rámci študijných programov možnosť voľby atraktívneho vyučovacieho predmetu doping v športe, ktorého hlavným cieľom je oboznámiť študentov so Svetovým antidopingovým kódexom, antidopingovými pravidlami, zoznamom zakázaných látok a metód či dopingovou kontrolou. Tento teoretický predmet sa výrazným spôsobom dokáže pretransformovať do praxe, nakoľko väčšina absolventov s telovýchovným zameraním aj naďalej ostáva v telovýchovnej či športovej praxi, najmä ako tréneri. Práve v trénerskej oblasti sú poznatky zo Svetového antidopingového kódexu viac než potrebné, hlavne ak ide o rekreačný šport, ktorý by sa podľa mnohých bez rôznych doplnkov stravy nezaobišiel.

Fakulta športu mala tú česť opäť privítať na svojej pôde odborníkov zo sveta boja proti doping v športe, riaditeľku Antidopingovej agentúry Slovenskej republiky PaedDr. Žanetu Csáderovú, PhD., a vedúceho od-

delenia pre testovanie a prevenciu Ing. Tomáša Pagáča, PhD., ktorí sa študentom prihovoriť prednáškou s názvom „Kam smeruje antidoping – legislatíva, dopingové látky vo vzťahu k výživovým doplnkom“. Prečo práve táto téma? Antidopingová agentúra SR sa na základe množstva otázok a požiadaviek vyjadřila z pohľadu antidopingu o bezpečnosti bežne konzumovaných doplnkov pre športovcov. Na Slovensku neexistuje regulácia o maloobchodnom predaji a testovaní špeciálnych výživových doplnkov pre športovcov, rovnako ani informácie o presnom zložení týchto produktov. Pre tieto výrobky totiž netreba žiadať povolenie od národnej autority, akou je napríklad Štátny ústav kontroly liečiv. Treba zdôrazniť, že výrobca/predajca sa môže rozhodnúť, do akej kategórie zaradi výrobok výberom vlastnej značky. Niektoré výrobky s nebezpečným zložením takto uniknú kontrole odborníkov a iných autorít. Na základe získaných faktov je

teda pomerne ľahko možné vyrábať a predávať necertifikované výživové doplnky, čo môže predstavovať pre športovcov vážne riziko.

Záujem študentov o danú problematiku sa prejavil vysokým počtom zúčastnených, ktorí v závere prednášky mali možnosť získavať erudované odpovede na svoje, v skutku zaujímavé a odborné otázky.

Študenti dokázali, že im svet športu v zmysle dopingových látok a výživových doplnkov nie je cudzí a majú záujem sa v tejto oblasti aj naďalej vzdelávať. Na základe Memoranda o spolupráci medzi Antidopingovou agentúrou Slovenskej republiky a Fakultou športu PU, ktoré bolo podpísané v roku 2017, ďakujeme za možnosť podpory vzdelávania aj vo forme odborných prednášok pre našich študentov, ktoré môžu zatraktívniť štúdium na našej univerzitnej pôde.

Mgr. Beáta RUŽBARSKÁ, PhD.
FŠ PU
Foto: archív FŠ

QUO VADIS ZDRAVOTNÍCTVO

Na pôde Fakulty zdravotníckych odborov sa uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia s názvom Quo vadis zdravotníctvo IV. – nové trendy v zdravotníckych vedách. Konala sa pod záštitou Dr. h. c. prof. PhDr. Anny Eliašovej, PhD., DBA, garantky magisterského stupňa štúdia v odbore ošetrovatel'stvo, a PaedDr. Milana Majerského, PhD., predsedu Prešovského samosprávneho kraja. Konferencia sa konala v spolupráci s Fakultou zdravotníckych štúdií Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v Českej republike, Podhalańskou Państwowej Wyższej Szkołą Zawodową w Nowym Targu v Poľsku a Fakultnou nemocnicou s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove.

Po slávnostnom otvorení konferencie dekanou FZO PU v Prešove doc. PhDr. Štefániou Andraščíkovou, PhD., MPH, sa účastníkom prihovorili členovia čestného predsedníctva Dr. h. c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD., DBA, PaedDr. Milan Majerský, PhD., prof. RNDr. Stanislav Novák, CSc., prodekan pre vedu a zahraničné vzťahy Fakulty zdravotníckych štúdií Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, prof. nadz. dr hab. Dariusz Mucha z Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej v Nowym Targu v Poľsku, MUDr. Juraj Smatana, MBA, medicínsky riaditeľ Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove, a JUDr. Vladimír Feľbaba, 1. zástupca primátorky mesta Prešov. Počas krátkej prestávky sa pani dekan doc. PhDr. Štefánia Andraščíková, PhD., MPH, prodekan, členovia čestného predsedníctva, zástupcovia nemocnice a vedúci Katedry medicínsko-technických odborov (MTO) RNDr. Marek Chmelík, PhD., s členmi Katedry MTO na FZO PU v Prešove zúčastnili slávnostného otvorenia simulačného laboratória pre odbor rádiologický asistent. Toto simu-

lačné laboratórium bolo zriadené z grantovej schémy Návrat mladých vedcov zo zahraničia na podporu projektu „Implementácia rádiologických zobrazovacích metód založených na jave magnetickej rezonancie do vedecko-výskumnej činnosti a vzdelávacieho procesu na PU v Prešove“. Finančné prostriedky boli použité na vytvorenie a vybavenie simulačného laboratória pre odbor rádiologický technik. V rámci požiadaviek na kvalitné vybavenie laboratória boli zakúpené počítače Apple, špeciálny rádiologický softvér, počítač na virtuálnu realitu, veľký LCD televízor na zobrazovanie jednotlivých RT a CT snímkov, 3D tlačiareň, ktorá umožňuje tlačiť 3D objekty z konkrétnych obrazových snímkov. Taktiež bol zakúpený MRI simulátor spolu s figurínou, ktorý bude slúžiť na výučbové účely, aby študenti dokázali získať ucelenejší obraz o realizácii vyšetrení prostredníctvom magnetickej rezonancie. Fakulte sa podarilo v rámci dobrej spolupráce s NsP Poprad získať aj vyradený mamografický prístroj, ktorý slúži ako pomôcka pri výučbovom procese a je umiestnený v tomto simulačnom laboratóriu. Účastníci

konferencie mali možnosť vypočítať si množstvo zaujímavých prednášok domácich i zahraničných hostí, ako aj firemné prednášky od partnerov z firmy Nutricia, s. r. o., Bratislava – „Podvýživa ako rizikový faktor“, a firmy Helago Sk, s. r. o – „Moderné interaktívne technológie vo výučbe medicínskych disciplín – virtuálny pacient“. Aktívny záujem o konferenciu zo strany účastníkov sa prejavil bohatým odborným programom, ktorý pokračoval v popoludňajších hodinách a prebiehal v jednotlivých sekciách. Podľa zamerania prebiehali prednášky v oblasti pôrodnej asistencie, ošetrovatel'stva, fyzioterapie a ergoterapie, urgentnej zdravotnej starostlivosti, dentálnej hygieny a odborov medicínsko-technických (rádiologický asistent a laboratorne vyšetrovacie metódy). Konferencia bude pokračovať budúci rok na pôde partnerskej Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v Českej republike, kam sa už teraz veľmi tešíme.

PhDr. Ľubomíra LIZÁKOVÁ, PhD.
PhDr. Zuzana NOVOTNÁ, PhD.
Mgr. Marcela HUDÁKOVÁ
FZO PU

REKTOR VOLGOGRADSKÉJ UNIVERZITY NAVŠTÍVIL RUSKÉ CENTRUM

**Ruské centrum
Prešovskej univerzity
v Prešove navštívil rektor
Volgogradskej štátnej
sociálno-pedagogickej
univerzity profesor
Alexander Michailovič
Korotkov.**

Prešovská univerzita v Prešove neustále rozširuje okruh medzinárodnej spolupráce, v roku 2018 nadviazala spoluprácu s Volgogradskou štátnou sociálno-pedagogickou univerzitou, ktorá patrí medzi významné univerzity v Ruskej federácii. V tejto súvislosti navštívil v závere minulého roka Ruské centrum PU rektor Volgogradskej univerzity profesor Alexander Michailovič Korotkov. Počas svojej návštevy sa stretol s vedením univerzity a Filozofickej fakulty. Diskutoval s rektorom Prešovskej univerzity profesorom Petrom Kónym, prorektorkou pre vzdelávanie docentkou Ivanou Cimermanovou, dekanou Filozofickej fakulty profesorkou Beátou Balogovou, prodekanom pre akreditáciu, kvalitu a marketing doktorom Martinom Blahom, riaditeľom Inštitútu rusistiky a Ruského centra PU docentom Ľubomírom Guzim a členmi Inštitútu rusistiky FF PU. Na tomto významnom stretnutí sa preberali otázky vzájomnej spolupráce na rôznych medzinárodných úrovniach vrátane organizácie vedeckých projektov, grantov, konferencií a podobne. Dôležitou súčasťou spolupráce boli aj otázky výmenných pobytov a stáží pre pedagógov, vedeckých pracovníkov, doktorandov a študentov, spojené s výučbou, prednáškami, seminármi, vedeckou a metodickou prácou. Diskutovalo sa aj o možnosti realizácie letného kurzu ruského jazyka pre študentov.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum PU

ZAJEŽOVSKÁ ŠKOLA HROU

V rámci podpory a rozvoja kompetencií učiteľ'a sa aktívni pedagógovia môžu každý rok prihlásiť do výnimočného vzdelávacieho programu Komenského inštitútu, ktorý realizuje Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica.

Komenského inštitút poskytuje každý rok dvadsiatim pedagógom kvalitné ročné vzdelávanie, šité na mieru potrebám súčasných učiteľov. Učitelia majú možnosť tento rok už štvrtýkrát systematicky s pomocou mentorov, lektorov i osobností z oblasti školstva pracovať na svojich zručnostiach, a získať podporu pri realizácii praktickej školskej reformy vo svojej komunite v rámci realizácie svojho pedagogického projektu.

Počas dvanástich mesiacov sa učitelia zúčastňujú pod vedením špičkových lektorov zaujímavých workshopov, letnej školy, prednášok i podnetných diskusií vo vzdelávacom centre Zaježová. Inšpiratívny priestor tohto vzdelávacieho centra je zameraný okrem osobného rozvoja aj na ekologický prístup, zodpovednú spotrebu a tiež ochranu životného prostredia v lokálnom aj globálnom rozsahu. Prostredníctvom zážitkového učenia, interaktívnych cvičení a simulácií pracujú učitelia počas prevažne 4-dňových workshopov intenzívne na svojich zručnostiach v oblasti, napr. kritického myslenia a argumentácie, osobnej moci učiteľa, inovatívnych didaktických prístupov, facilitácie, riešenia konfliktov, emócií i interpersonálnych zručností. Aktuálne majú tohtoroční účastníci za sebou päť zo šiestich pobytových workshopov, na ktoré sú okrem lektorov často pozývaní aj hostia, ako napr. víťaz súťaže Učiteľ Slovenska Peter Pallo, či Vlado Burjan, ktorý je vydavateľom a šéfredaktorom časopisu Dobrá škola. Komenského inštitút ponúka priestor na prepájanie učiteľov z rôznych škôl, vzájomnú inšpiráciu a diskusiu o zmenách, ktoré každý z nich zavádza vo

svojich školách. Cieľovou skupinou tohto programu sú učitelia a riaditelia základných a stredných škôl, ale aj vysokoškolskí študenti učiteľských odborov a vo výnimočných prípadoch aj učitelia vysokých škôl, ktorí pripravujú budúcich učiteľov do praxe.

V rámci tohto jednoročného doplnujúceho pedagogického štúdia realizuje každý učiteľ svoj vlastný pedagogický projekt, na ktorom systematicky pracuje, a s pomocou mentora, peer skupiny, prostredníctvom analýzy problémov počas diskusií či webinárov sa snaží nachádzať riešenia a zavádzať inovácie do škôl. Mnou riešený projekt s názvom „Chcem byť učiteľom? Chcem byť učiteľom!“ je zameraný na zvýšenie vnútornej motivácie študentov magisterského stupňa štúdia Pedagogickej fakulty PU stať sa (dobrým) učiteľom a vytvorenie podporného programu v oblasti sebamotivácie budúcich učiteľov 1. stupňa základných škôl. Systematická práca študijného poradcu si kladie za cieľ zlepšiť oblasť vnútornej motivácie vo vybranej skupine študentov a pracovať na ich sebaúčinnosti (vnímanie ich profesijnej zdatnosti). Ak chceme zmeniť školstvo, musíme najprv zmeniť seba, svoj prístup, zvýšiť svoju motiváciu, nachádzať podporné mechanizmy, byť inšpirovaný a inšpirovať ostatných.

V Komenského inštitúte dostávajú učitelia podporu, ktorá často v praxi chýba, podnety, ktoré dokážu znova „nakopnúť“ a kreatívny priestor na realizáciu svojich malých, veľkých učiteľských snov.

PaedDr. Lucia ŠEPELÁKOVÁ, PhD.
PF PU
Foto: CEEV Živica

RUSKÉ CENTRUM OSLÁVILO 1. VÝROČIE OTVORENIA

V Univerzitnej knižnici Prešovskej univerzity v Prešove sa v závere novembra uskutočnilo slávnostné podujatie k 1. výročiu otvorenia Ruského centra Fondu Russkij mir, na ktorom bola odprezentovaná ročná práca Ruského centra spojená s kultúrnym programom. V rámci programu vystúpili študenti Inštitútu rusistiky a Filozofickej fakulty PU v Prešove.

Slávnostnej prezentácie ročnej práce k 1. výročiu otvorenia Ruského centra sa zúčastnili oficiálni predstavitelia: prvý tajomník Veľvyslanectva Ruskej federácie na Slovensku Vladislav Kulikov, dekanka Filozofickej fakulty PU prof. Beáta Balogová, riaditeľ Inštitútu rusistiky a Ruského centra doc. Ľubomír Guzi, okrem iných aj predstavitelia Zväzu Rusov v Košiciach, Slovensko-ruskej spoločnosti, pedagógovia, zamestnanci a študenti univerzity a návštevníci Ruského centra.

Slávnostné príhovory predniesli riaditeľ Inštitútu rusistiky a Ruského centra doc. Ľubomír Guzi, prvý tajomník Vladislav Kulikov a dekanka Filozofickej fakulty PU prof. Beáta Balogová. Prvý tajomník Vladislav Kulikov prečítal aj list od mimoriadneho a splnomocneného Veľvyslanca Ruskej federácie na Slovensku Alexeja Leonidoviča Fedotova. Veľvyslanectvo odovzdalo Ruskému centru ako dar rad unikátnych knižných vydání s názvom Veľké víťazstvo. Doc. Ľubomír Guzi prečítal gratulačný list od výkonného riaditeľa Fondu Russkij mir Vladimira Viačeslavoviča Kočina, ktorý bol venovaný rektorovi Prešovskej univerzity prof. Petrovi Kónyovi a zamestnancom Ruského centra. Kolegovia z doneckého ruského centra pripravili k tejto udalosti gratulačné video, ktoré bolo na podujatí odprezentované.

Mgr. Gabriela Turisová z Ruského centra odprezentovala ročnú prácu a aktivity Ruského centra. Predstavila rôz-

ne typy podujatí, ktoré sa uskutočňovali v priebehu roka, boli to predovšetkým prezentácie, prednášky, premietania filmov a dokumentov, hudobné podujatia, tvorivé dielne pre deti a iné. Okrem toho bola spomenutá nadviazaná spolupráca s materskou školou Simbáčik, niekoľkými základnými a strednými školami, Univerzitou tretieho veku, zariadením pre seniorov Náruč a detským letným táborom Danys.

Po príhovore Mgr. Gabriely Turisovej študentky Inštitútu rusistiky Ruslana Erak a Daryna Perehynia priblížili svoju účasť na VIII. medzinárodnom festivale „Druzja, prekrasen naš sojuz!“, ktorého sa zúčastnili v septembri s ďalšími ôsmymi študentmi Inštitútu rusistiky. Svoje pútavé rozprávanie doplnili aj zaujímavým videom.

Súčasťou slávnostného podujatia bol aj bohatý kultúrny program. Študentky Inštitútu rusistiky Alina Feisa, Jelizaveta Lucenko a Polina Bilous zarecitovali ruské básne. Z hudobného doprovodu bolo odspievané spevácke sólo Barbory Gildeinovej s klavírnou spolupracou Laury Kavčákovovej a sólo Ivany Svitkovej za sprievodu huslí. Okrem toho zaspieval aj ženský spevácky zbor Iuventus Paedagogica pod vedením dirigentky doktorky Tatiany Švajkovej.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum PU

ŠKOLSKÝ POZEMOK A PROPAGÁCIA NAŠICH ODRÔD LIEČIVÝCH RASTLÍN

Dôležitou náplňou činnosti Školského pozemku PU v Prešove je podieľať sa na procese konkrétnej aplikácie vedecko-technických poznatkov v podmienkach trhového hospodárstva nielen v regióne, na Slovensku, ale naše ambície hlavne vo vzťahu k šľachtiteľským úspechom špeciálnych plodín smerujú predovšetkým do sveta.

Schválenie právnej ochrany rumančekovej odrody „LIANKA“ a mätovej odrody „KRISTÍNKA“ Úradom Spoločenstva pre odrody rastlín vo francúzskom Angers znamenalo v roku 2019 viaceré zahraničné návštevy univerzitného pracoviska pod prešovskou Kalváriou.

Počas vegetačnej sezóny o praktickú činnosť v oblasti aplikovaného výskumu liečivých rastlín prejavila záujem Asociácia pestovateľov bylín a ich spracovania Arnika zo Slovinska. Asociácia bola ako neziskové združenie založená v roku 2001 a zoskupuje okolo 60 záujemcov o produkciu a výrobu prírodných produktov. Na univerzitnom špecializovanom pracovisku, aj keď na redukovanej pestovateľskej ploche, sme privítali 25 členov s ich vedúcim Dr. Jankom Rode zo Žalca. Prezentáciou o vynikajúcich kvalitatívno-quantitatívnych charakteristikách nami vyselektovaných odrôd začala trojhodinová debata o pestovaní, mechanizácii zberu, sušenia, balenia a predaja výrobkov. Prehliadka malých pestovateľských plôch a druhej diverzity rastlín poukázala aj na možnosti rozvoja ďalšej spolupráce nielen vo výmene užitočných informácií.

Z ďalekého kanadského Vancouveru k nám zavítala Dr. Andrea Sabelli, projektová manažérka britskej nadnárodnej spoločnosti Lush Ltd. Predmetnú firmu založil v roku 1952 pán Mark Constantine. Zameraná je

na výrobu krémov, mydiel, šampónov, sprchových gélov, pleťových vôd, zvlhčovačov, pleťových masiek a množstva ďalších kozmetických výrobkov na tvár, vlasy a telo, výhradne z prírodných surovín. V roku 2007 mala svoje obchody v 46 krajinách sveta s celkovým príjmom 292 miliónov dolárov. V roku 2018 sa o nej písalo ako „o jednej z najväčších kozmetických firiem na svete“. Majitelia Lush Ltd. Mark s manželkou Margret Constantine boli za uvedené skutočnosti ocenení britským kráľovským velenstvom Rádcom britského impéria (OBE – Order of the British Empire).

Pozornosť v našich vedecko-výskumných vzťahoch je zameraná na zavádzanie pestovania rumančekovej odrody „LIANKA“ do podmienok veľhôr Ánd v Peru, v južnej Amerike. Dr. Sabelli sa zaujímal o metódy udržiavania kvalitatívno-quantitatívnych charakteristík odrôd, s dôrazom na obsahové komponenty rastlinného materiálu, zberovú techniku a technológie spracovania s dôrazom na extrakcie a destilácie silice. Na základe rozhodnutia ministra zahraničných vecí SR Miroslava Lajčáka v súvislosti s vyhlásenou výzvou SAMRS/2019/PPP2 nám bola schválená dotácia na realizáciu projektu „Pestovanie liečivých rastlín pre výrobu biopesticídov“. Bilaterálna spolupráca v aplikovanom výskume a vývoji v tejto problematike bude prebiehať priamo s Ministerstvom poľnohospodárstva, lesníctva a vodných zdrojov Macedónskej republiky.

Koncom roka sa realizovala návšteva Mgr. Jany Marinčákovej, členky Poľnohospodárskej komory Macedónska. Pracovné stretnutie bolo zamerané na prípravu harmonogramu prác a širšieho spektra spolupráce aj v oblasti zavádzania špeciálnej rastlinnej produkcie v tejto balkánskej krajine.

Touto cestou je potrebné poďakovať pracovníkom Školského pozemku PU v Prešove, hlavne pánovi Agustínovi Lapošovi, ktorí sa aktívne podieľajú na prijímaní zahraničných hostí, príprave priestorov a celkovej vzorovej úprave pestovateľských políčov.

doc. RNDr. Ivan ŠALAMON, CSc.
FHPV PU

ŠTUDENTI MANAŽMENTU SI POSILŇOVALI IMUNITU V SOL'NEJ JASKYNI

Súčasťou výučby v bakalárskom študijnom programe turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo sú aj rôzne exkurzie, praktické hodiny a prednášky odborníkov z praxe. V prebiehajúcom zimnom semestri 2019/2020 študenti navštívili v rámci predmetu technológia kúpeľníckych služieb (fyzioterapia, balneológia a kúpeľná starostlivosť) aj sol'nú jaskyňu.

Študenti 3. ročníka FM bakalárskeho štúdia turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo absolvovali aj v tomto semestri praktické hodiny v rámci predmetu technológia kúpeľníckych služieb. Počas hodín sa študenti dozvedia o vzniku a histórii kúpeľníctva na Slovensku, legislatívnych podmienkach kúpeľnej starostlivosti v kúpeľoch. Zároveň obohatia svoje poznatky o využití liečivých

prírodných zdrojov a prostriedkov kúpeľnej liečby. Okrem klasickej balneoterapie, aeroterapie, helioterapie, thalassoterapie, mechanoterapie a iných si mohli na vlastnej koži vyskúšať jednu z terapií, a to konkrétne haloterapiu. Spojili príjemné s užitočným, získali základné informácie a praktickú skúsenosť v sol'nej jaskyni v Prešove, ktorá sa nachádza na Konštantínovej ulici

oproti Fakulte manažmentu PU.

Sol'ná jaskyňa má priaznivý vplyv na ľudský organizmus. Je vybudovaná zo 4 ton kamennej soli a kryštálov soli z Mŕtveho mora. Podlaha je pokrytá vrstvou kryštalickej hrubozrnnej soli, pripomínajúcej piesok. Efekt dotvára muzikoterapia a vzduch sa prečisťuje aj pomocou éterických olejov, teplota tu dosahuje 18 až 20°C. Táto prírodná neinvazívna liečebná metóda pomáha zmierňovať chronické respiračné ochorenia, kožné ochorenia, sezónne ochorenia a v neposlednom rade pozitívne pôsobí na duševné zdravie človeka. Pobyt v sol'nej jaskyni zabezpečuje vdychovanie mikročastíc soli, minerálov a stopových prvkov, teda slaného vzduchu. Táto alternatívna forma liečby sa nazýva haloterapia a patrí k fyzikálnym terapiám na prírodnej báze a v súčasnosti sa využíva najmä v strednej Európe, v USA, v Kanade, v Číne v sol'ných jaskyniach. Sol'ná jaskyňa je svojou mikroklimou veľmi podobná ovzdušiu pri mori, ktoré má tiež liečivé účinky. Študenti ocenili relax a praktickú formu hodiny a ako sami skonštatovali, bola obohatením pre ich štúdium.

PaedDr. Milena ŠVEDOVÁ, PhD.
FM PU

CIRKEV A NÁBOŽENSTVO V UHORSKU V RANOM NOVOVEKU

V dňoch 5. – 6. december 2019 sa v Prešove uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia pod názvom Cirkev a náboženstvo v Uhorsku v ranom novoveku, organizovaná Centrom sociohistorického a kultúrohistorického výskumu PU a Katedrou najstarších, stredovekých a ranonovovekých dejín Inštitútu histórie FF PU.

Aktívne sa jej zúčastnili historici, teológovia a bádatelia z jednotlivých akademických a výskumných pracovísk nielen zo Slovenska, Českej republiky, Maďarska, ale napr. aj z Rakúska či Poľska. Prvý deň konferencie prebiehal v priestoroch historickej budovy Evanjelického kolégia v Prešove. Konferenciu slávnostne otvoril a prítomným sa prihovril rektor Prešovskej univerzity Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Následne sa začalo rokovanie, a to v dvoch sekciách. Prvá sekcia bola tematicky venovaná jednotlivým cirkvám a ich vnútornému životu. Jednou z vystupujúcich bola Milica Bodnárová (IH FF PU), ktorá sa v referáte venovala vzniku husitskej a bratrickej tradície v reformačnom hnutí na Slovensku. V druhej sekcii príspevky obsahovo spájala problematika spolužitia konfesií. Zaujímavým bol príspevok Evy Kowalskej (Historický ústav SAV), tá predstavila výsledky doterajších výskumov týkajúcich sa interkonfesijských vzťahov na stránkach matriky Bratstva 24 spišských miest (1606 – 1673). Záver prvej časti druhej sekcie patril Petrovi Kónyovi (IH FF PU) a neúspešnému pokusu o rekatolizáciu na panstve Leleského konventu.

Po prestávke sa ďalej rokovalo v dvoch sekciách. V prvej sekcii bola jednou z vystupujúcich Júlia Kotrusová (IH FF PU), tá sa venovala dejinám farností Jasovského prepoštva v stredoveku a ranom novoveku. Karl Schwarz (Viedenská univerzita) priblížil život prvého dekana Husitskej teologickej fakulty

Karlovej univerzity v Prahe – Gustava Adolfa Skalského. V rámci druhej sekcie ako prvý vystúpil Péter Forisek (Univerzita v Debrecíne), ktorý sa tematicky a časovo vzdialil a presunul ku koreňom európskej civilizácie. Židovskej problematike sa venovala Veronika Drábová (IH FF PU), konkrétne históriu židovskej komunity v Ladomirovej do konca 19. storočia. Poobede sa síce kvôli množstvu referátov rokovalo opäť v dvoch sekciách, ale spájal ich rovnaký tematický okruh, a to náboženstvo a spoločnosť. Napríklad evanjelikom, resp. ich vzbure ako reakcii na rekatolizačné opatrenia sa venovala Lucia Šteflová (IH FF PU). Po odznení aj posledných príspevkov bol prvý deň konferencie zavŕšený prezentáciou dvojzväzkového zborníka Reformácia v strednej Európe I., II. Ten je výsledkom vyše sto kvalitných odborných výstupov, ktoré odzneli na medzinárodnej vedeckej konferencii Reformácia v strednej Európe, konanej v roku 2017 pri príležitosti 500. výročia reformácie. Druhý deň konferencie prebiehal v priestoroch Rektorátu Prešovskej univerzity. Rokovalo sa opäť v dvoch tematicky odlišných sekciách. Prvú sekciu, venovanú školstvu a kultúre, otvoril Ján B. Lášek (Karlova univerzita v Prahe). Poslucháčom priblížil život českého historika a teológa Amadea Molnára. Piaristov a ich vplyvu na rozvoj školstva a vzdelanosti na území Slovenska v období novoveku sa týkal príspevok Eduarda Lukáča (FHPV PU). Druhá sekcia sa týkala význam-

ných cirkevných osobností. Napríklad Katarína Valčová (UK v Bratislave) a Michal Valčo (GTF PU) priblížili Hymnologicko-liturgickú reformu Juraja Tranovského a jej odkaz pre dnešok. Jednou z vystupujúcich bola aj Jana Dziaková (IH FF PU), tá sa venovala ostrihomskému arcibiskupovi Leopoldovi Kollonicsovi a jeho protimorovým opatreniam v podobe protimorového poriadku z roku 1692. Po prestávke odzneli posledné referáty druhého dňa konferencie. V prvej sekcii patril jeden z príspevkov Annamárii Kónyovej (IH FF PU), ktorá hovorila o manželkách reformovaných duchovných v ranom novoveku. V druhej sekcii o prínose biskupa Jána Bradáča pri kánonickom erigovaní Mukačevskej gréckokatolíckej eparchie v roku 1771 hovoril Peter Šturák (GTF PU). Jedným z posledných vystupujúcich bol Ján Adam (IH FF PU) s referátom Gréckokatolíckia ako osobitná podoba rekatolizácie v severovýchodnom Uhorsku.

Záverom možno konštatovať, že na tejto dvojdnovej konferencii odznelo mnoho zaujímavých a vysoko odborných referátov, ktoré priniesli množstvo podnetných informácií a tiež nových poznatkov týkajúcich sa vnútorného vývinu jednotlivých cirkví, vzťahu cirkvi a štátu, náboženstiev a nábožnosti, každodennosti v cirkvi, osobností či cirkevného školstva a kultúry v období raného novoveku i novoveku.

Mgr. Veronika DRÁBOVÁ
FF PU

NÁVŠTEVA Z BOSNY A HERCEGOVINY

Spolupráca Fakulty manažmentu a University College CEPS z Bosny a Hercegoviny v rámci programu Erasmus+ KA107 pokračuje úspešne ďalej. Po prvej návšteve predstaviteľov tejto súkromnej vysokej školy koncom roka 2018 navštívil Fakultu manažmentu ďalší vysokoškolský pedagóg z tejto krajiny.

Po schválení projektu v rámci programu Erasmus+ KA107 bola medzi Fakultou manažmentu PU v Prešove v roku 2018 podpísaná dohoda so súkromnou vysokou školou University College „CEPS – Center for Business Studies“ v Bosne a Hercegovine v meste Kiseljak. V rámci tohto projektu navštívil FM začiatkom novembra 2019 Džemal Cinac, dipl. ing. cest. saob. Prednášky, ktorých sa zúčastnili študenti bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia, boli okrem prezentácie domovskej inštitúcie a krajiny zamerané na oblasť logistického manažmentu a medzinárodného obchodu v krajinách západného Balkánu. Dozvedeli sme sa tak zaujímavosti nielen z odbornej oblasti riadenia logistiky, no búrali sme

aj predsudky, ktoré v mnohých z nás krajina, akou je Bosna a Hercegovina ešte stále vyvoláva. Program návštevy, ktorej cieľom bolo aj prehĺbenie vzájomnej spolupráce medzi oboma inštitúciami, zahŕňal aj návštevu Oddelenia pre zahraničné vzťahy PU na rektoráte univerzity, stretnutia s prodekanou pre zahraničné vzťahy Fakulty manažmentu Mgr. Evou Benkovou, PhD., a členmi Katedry manažmentu FM PU v Prešove. V rámci tohto projektu už navštívil Bosnu a Hercegovinu člen Katedry manažmentu FM PhDr. Roman Vavrek, PhD., ktorý počas 5-dňového mobility programu v júni 2019 predstavil študentom z University College CEPS Fakultu manažmentu a Prešovskú univerzitu a poukázal na výhody štúdia

na Slovensku. Zároveň sa oboznámil so vzdelávacím systémom v Bosne a Hercegovine a mal možnosť nahliadnuť do fungovania tejto modernej inštitúcie, ktorá v novovybudovaných priestoroch ponúka vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v šiestich študijných programoch. Tento akademický rok sa z Fakulty manažmentu v rámci programu Erasmus+ KA107 chystajú vycestovať do Bosny a Hercegoviny členky Katedry manažmentu doc. Ing. Viktória Ali Taha, PhD., prodekanka pre vzdelávanie FM, a Ing. Michaela Sirková, PhD., MBA, vedúca Katedry manažmentu FM.

Mgr. Eva BENKOVÁ, PhD.
FM PU

ČAS TRÁVENÝ S BOHOM

I takto by sa dala nazvať pravidelná aktivita na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove, v rámci ktorej sa stretávame na duchovnej obnove pred začiatkom letného semestra. Podujatie sa konalo 5. februára 2020. Pozvaným hosťom bol Mons. prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD., ktorý na fakulte pôsobil ako člen vedeckej rady a ako pedagóg zaoberajúci sa najmä problematikou pastorálnej teológie.

V tomto duchu pastoračného sprevádzania nám ponúkol hlboké duchovné myšlienky spojené s fenoménom nielen hovoreného slova, no i Slova, ktorým sa označuje Kristus. V obraze vysvetlil, že ak má človek kľúč, dokáže sa pohnúť, ísť ďalej, otvoriť dvere... Ak sa pre nás stane Slovo kľúčom – povedal prof. Jarab – môžeme sa pohnúť v živote a zároveň cítiť pomoc a nádej. Vo vnímaní dnešnej uponáhľanej doby nás povzbudil k tomu, aby sme nezabudli dať priestor dobru a teda Bohu. On je priateľom človeka, pričom dodržiavanie jeho zásad je z našej strany proklamovaním tohto priateľstva. V katolíckej cirkvi na Slovensku prežívame Rok Božieho slova. Aj preto nám náš exercitátor zdôraznil jeho silu pri potešovaní, povzbudzovaní a privádzaní k obráteniu. Treba sa pritom snažiť o osobnú reprezentáciu Ježiša Krista tak v ra-

doch študentov, ako aj kolegov na pracovisku. Okrem hlbokých myšlienok v katechéze bola súčasťou duchovnej obnovy spoločná modlitba v Kaplnke blahoslaveného biskupa a mučeníka Pavla Petra Gojdiča a tiež slávenie božskej liturgie nášho otca sv. Jána Zlatoústeho, ktorej slúžiteľom bol Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., dekan fakulty. Každé duchovné podujatie so sebou prináša akoby nové svetlo. Nádejame sa preto, že i počas tohto prebiehajúceho letného semestra bude toto svetlo intenzívne ukazovať na cestu, ktorá vedie vo všetkých prípadoch k najvyššiemu dobru – k Bohu.

doc. ThDr. Peter TIRPÁK, PhD.
GTF PU

MEDZINÁRODNÁ BIBLICKÁ KONFERENCIA PROROCI V BADÍNE

V Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Badíne sa na sklonku minulého roka uskutočnila medzinárodná konferencia na tému: „Vnútrobiblická interpretácia skorších prorokov“.

Tri hlavné prednášky predniesli traja významní, svetovo uznávaní profesori, špecialisti a odborníci na Starý zákon. Prof. Emanuel Tov, špecialista na prácu s pôvodným biblickým textom, ako aj expert na kumránske zvitky, pôsobiaci na Hebrejskej univerzite v Jeruzaleme, (Izrael) predniesol príspevok s názvom „Hlavné postavy biblického Izraela v tradícii Septuaginty“.

Kňaz Dr. Jeremy Corley, pôsobiaci na Teologickej fakulte sv. Patrika, Maynooth (Írsko), sa venoval téme „Znázornenie Eliáša v hebrejskej verzii Ben Sira (48, 1 – 11)“.

Prof. Peter Dubovský, Th.D., pôsobiaci na Pontifikálnom biblickom inštitúte v Ríme (Taliansko), odpredzentoval tému „Eliášove a Elizeové zázraky“. Prednášky zazneli v anglickom jazyku.

Na konferencii vystúpilo množstvo biblistov starozákonníkov, ako Dr. Vasile Babota, Pontifikálna Gregoriánska univerzita, Teologická fakulta, Katedra biblickej teológie, Rím (Taliansko); doc. ThLic. Jaroslav Brož, Th.D. z Karlovej Univerzity, Katolícka teologická fakulta, Katedra biblických vied a starých jazykú; prof. Anton Tyrol, PhD., Teologický inštitút Teologická fakulta, Katedra systematickej teológie, Spišská Kapitula; prof. Ladislav Tichý, Th.D., Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta, Katedra biblických vied; SSDr. Blažej Štrba, PhD., Univerzita Komenského, Rímsko-katolícka teologická fakulta sv. Cyrila a Metoda, Bratislava; Július Pavelčík, Th.D., Juhočeská univerzita, Teologická fakulta, Katedra teologických vied, České Budějovice; ThDr. Štefan Novotný, PhD., Katolícka univerzita v Ružomberku, Teologická fakulta, Katedra systematickej teológie; ThDr. Jozef Jančovič, SSL., PhD., Univerzita Komenského v Bratislave,

Rímsko-katolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta, Katedra biblických vied; Jan Ruckl, Th.D., Univerzita Karlova v Prahe, Evangelická teologická fakulta, Katedra Starého zákona; doc. Mária Kardis, PhD., Prešovská univerzita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta, Katedra historických vied. Za Pravoslávnu bohosloveckú fakultu PU vystúpil s príspevkom „Starozákonný prorok Eliáš a jeho nanebovystúpenie“ prof. ThDr. Alexander Cap, CSc., vedúci Katedry biblických náuk.

Konferencia bola na vysokej odbornej úrovni a poskytla dobrú príležitosť k osobnému stretnutiu s významnými odborníkmi v oblasti biblistiky, kde sme si mohli tiež vymeniť názory a nové poznatky v tejto zaujímavej vednej disciplíne. Sväté Písmo bolo napísané pod inšpiráciou Sv. Ducha a viac ako 2 500 rokov obohacuje a inšpiruje ľudí v Cirkvi i mimo nej. Starý i Nový zákon sú „spojené nádoby“, ktoré nie je možné rozdeliť, a vďaka jej obom častiam sa usilujeme spoznávať Boha, jeho prikázania, ako aj vlastnú cestu k dokonalosti, sebazdokonaľovania a spasenia. S veľkou úctou som podaroval poslednú vysokoškolskú učebnicu, vydanú Prešovskou univerzitou v Prešove, „Izagogika do Starého Zákona I.“ práve dvom najvýznamnejším profesorom a odborníkom v tejto oblasti – prof. E. Tovovi a prof. P. Dubovskému. Ani vo sne by som si nepomyslel, že sa na Slovensku budem môcť stretnúť so špičkovými svetovými biblistami v starozákonnej oblasti. Práve spoločná fotografia s prvým z nich mi bude túto nezabudnuteľnú udalosť neustále pripomínať.

prof. ThDr. Alexander CAP, CSc.
PBF PU

UKRAJINSKÝ JAZYK A KULTÚRA NA FILOZOFICKEJ FAKULTE

Dňa 21. 11. 2019 sa na Inštitúte ukrajinistiky uskutočnil už druhý ročník Medzinárodného vedeckého seminára Ukrajinský jazyk a kultúra v umeleckom a odbornom preklade v stredoeurópskom priestore v spolupráci s Občianskym združením IDENTITA.

Seminár bol zameraný na odborný aj umelecký preklad, ale keďže nebol tematicky úzko vymedzený, niesol sa najmä v znamení ukrajinsko-slovenských vzťahov a nadväzovania vedeckej spolupráce v tejto oblasti. Podujatie otvorila dekanka Filozofickej fakulty prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., po nej sa úvodného slova ujala riaditeľka Inštitútu ukrajinistiky doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD. V mene inštitútu privítala domácich aj zahraničných hostí.

Podujatie bolo časovo rozdelené do štyroch blokov. V prvom bloku vystúpil spisovateľ, prekladateľ a jeden z najvýznamnejších súčasných propagátorov ukrajinskej literatúry

a kultúry na Slovensku (a slovenskej na Ukrajine) Ivan Jackanin s témou Spisovateľ a umelecký preklad. Predstavil svoje najaktuálnejšie umelecké preklady z ukrajinčiny do slovenčiny a zo slovenčiny do ukrajinčiny, napr. preklad publikácie Ľuboša Juríka Alexander Dubček: Rok dlhší ako storočie. Po ňom nasledoval popredný ukrajinský prekladateľ a akademik prof. Leonid Černovatyj, DrSc., z Charkovskej univerzity V. N. Karazina s príspevkom Princípy organizácie prípravy prekladateľov na vysokých školách. Vo svojom výskume sa zaoberá metodikou vyučovania budúcich prekladateľov a rozvojom ich profesionálnych

kompetencií. Profesor Černovatyj taktiež predstavil svoje publikácie zamerané na didaktiku prekladu, ale aj rôzne sféry odborného prekladu, teóriu a históriu ukrajinskej translatológie. Ako posledná v prvom bloku vystúpila doc. Lesia Budnikova, CSc. z Katedry slovakistiky Užhorodskej univerzity s témou Špecifiká prekladu dokladov, o vzdelaní, pričom pozornosť venovala problematike prekladu názvov uvedených dokumentov a ich obsahu (názvy vyučovacích predmetov a názvy vzdelávacích inštitúcií, resp. škôl). Druhý blok začal výstupom doc. Lýdie Chodovej, CSc., z Katedry slavistiky Lvovskej univerzity.

V jej príspevku Preklad reklamných textov do slovenčiny a ukrajinčiny išlo najmä o komparáciu prekladu, resp. lokalizácie komerčných textov z angličtiny s dôrazom na ich špecifickú lexiku. Po nej nasledovala Mgr. Marianna Barčuk-Halyk(ová), PhD., z Istanbulskej univerzity s témou Preklad termínov rýchlej zdravotnej pomoci do ukrajinčiny a poľštiny, ktorá sa vo svojom príspevku zaoberala prekladom, resp. komparáciou termínov z oblasti medicíny, pričom zdôraznila vplyv cudzích jazykov na túto oblasť terminológie.

V treťom a štvrtom bloku vystúpili domáce vedecké pracovníčky. Tretí blok uviedla prekladateľka a literátka doc. Ľubica Babotová, CSc., ktorá v minulosti pôsobila na Katedre ukrajinistiky ako vedecko-pedagogická pracovníčka, vedúca katedry, riaditeľka inštitútu a neskôr aj ako prodekanka pre medzinárodné vzťahy FF PU. V príspevku K správne- mu prekladu súdnych dokumentov a administratívnych písomností do slovenského a ukrajinského jazyka poukázala na konkrétne problémy zo svojej prekladateľskej praxe. Nasledovala doc. Oľga Maďar(ová), CSc., z Užhorodskej univerzity, ktorá momentálne pôsobí na Inštitúte stredoeurópskych štúdií FF PU. Vo svojom príspevku komentovala správny aj nesprávny preklad slovenských geografických názvov do ukrajinčiny a navrhla správne riešenia v súlade s normou súčasného spisovného ukrajinského jazyka. Tretí blok uzavrela prof. Svitlana Pachom(ov)ová, DrSc., interná pracovníčka Inštitútu ukrajinistiky FF PU, ktorá v minulosti pôsobila na Užhorodskej univerzite, s témou Onomastická problematika v slovensko-ukrajinskom preklade. Zamerala sa najmä na výskyt ukrajinských toponým a antroponým v kontexte slovenských odborných a publicistických textov a navrhla možné riešenia ich prekladu.

Štvrtým blokom ukončili podujatie súčasné vedecké pracovníčky Inštitútu ukrajinistiky. Prvou z nich bola

lektorka doc. Halyna Kuz(ová), CSc., z Černovickej univerzity J. Fedkoviča s príspevkom Špecifiká prekladu frazeologizmov (na materiáli slovenského prekladu ukrajinského románu „Tiene zabudnutých predkov“ M. Kocjubinského), v ktorom analyzovala spôsob prekladu frazeologizmov z ukrajinčiny v preklade Juraja Andričika. Po nej predstavila svoj interdisciplinárny výskum odborná asistentka PhDr., Adriana Amir, PhD., v príspevku Komentár k prekladu židovských reálií v ukrajinskom románe Felix Austria. Snažila sa v ňom nájsť ideálne riešenie prekladu lingvokultúrou pochádzajúcich z židovskej kultúry. Prekladom umeleckého textu sa zaoberá aj interná doktorandka Mgr. Veronika Dadaiová, ktorá vystúpila s témou Vulgarizácia a subštandardizácia v súčasnej ukrajinskej literatúre. Cieľom jej príspevku bolo nájsť rovnováhu v expresivite štýlu medzi slovenským a ukrajinským textom. Na záver sa so svojimi skúsenosťami z praxe vyučovania predstavila samotná garantka seminára doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD. Vo svojom príspevku Súdný preklad v praxi: ako ho vyučovať (slovensko-ukrajinský aspekt) definovala, aké dokumenty z hľadiska žánrového zamerania, aké typy úloh a cvičení obsahuje pripravovaná vysokoškolská učebnica z uvedenej oblasti. Okrem toho uvažuje aj nad možnosťou v budúcnosti využiť

teóriu kolokácií pri tvorbe učebníc z odborného prekladu. Počas seminára vznikli mnohé plodné diskusie na rôzne témy týkajúce sa ukrajinsko-slovenských vzťahov, ktoré boli prínosom pre obe zúčastnené strany. Podarilo sa obnoviť staré a nadviazať nové pracovné vzťahy, a to napr. s Charkovskou univerzitou V. N. Karazina prostredníctvom prof. L. Černovateho, DrSc., ktorý je zároveň prezidentom Ukrajinskej spoločnosti vysokoškolských pedagógov prekladu. Členkami tejto spoločnosti sa stali aj J. Kredátusová, A. Amir a V. Dadaiová. O spoluprácu s Inštitútom ukrajinistiky a Inštitútom rusistiky prejavili záujem predstavitelia Istanbulskej univerzity, ktorí prostredníctvom M. Barčuk-Halykovej požiadali o podpísanie bilaterálnej dohody. Dozvedeli sme sa, na čom pracujú naši kolegovia ukrajinisti na Slovensku aj v zahraničí, s akými problémami sa stretávajú a aké riešenia navrhujú. Dúfame, že sa nám podarilo prezentovať aktuálne dianie na pôde Inštitútu ukrajinistiky potenciálnym partnerom pri budúcich vedeckých projektoch. Z podujatia vyjde aj vedecký zborník, do ktorého budú všetky referáty z podujatia zaradené a budú tak prístupné aj širšej vedeckej a odbornej verejnosti.

Mgr. Veronika DADAIOVÁ
FF PU

KURZ ZVÝŠENIA KVALIFIKÁCIE PRE UČITEĽOV RUSKÉHO JAZYKA

Na pôde Prešovskej univerzity v Prešove sa v polovici decembra uskutočnil kurz zvýšenia kvalifikácie pre učiteľov ruského jazyka, ktorý viedli odborníci z Moskovskej pedagogickej štátnej univerzity. Kurzu sa zúčastnili okrem pedagógov PU aj učitelia základných a stredných škôl Prešovského kraja.

Kurzy pre učiteľov ruského jazyka na Prešovskej univerzite v Prešove zorganizovala Moskovská pedagogická štátna univerzita s podporou Ministerstva školstva Ruskej federácie a Veľvyslanectva Ruskej federácie na Slovensku. Kurz podporil Inštitút rusistiky FF PU a Ruské centrum PU. Hlavnou organizátorkou projektu a kurzu bola riaditeľka Katedry ruského jazyka Moskovskej pedagogickej štátnej univerzity profesorka S. M. Kolesnikova.

Na pôde Prešovskej univerzity hostí v úvodnom príhovore privítal riaditeľ Inštitútu rusistiky a Ruského centra docent Ľubomír Guzi, ktorý poďakoval organizátorom za možnosť organizácie kurzov na akademickej pôde v Prešove a vyjadril podporu podobným podujatiam aj v budúcnosti. V rámci celodenného kurzu bolo niekoľko prednášok a workshopov na rôzne témy spojené s didaktikou a metodikou výučby ruského jazyka ako cudzieho. Prednášala profesorka S. M. Kolesnikova, prorektorka Moskovskej univerzity profesorka

T. N. Vladimirova a profesor Katedry metodiky výučby ruského jazyka Inštitútu filológie Moskovskej univerzity A. J. Ustinov. V úvode prorektorka okrem iného prečítala aj pozdravný list od rektora Moskovskej pedagogickej štátnej univerzity profesora A. V. Lubkova.

O kurz prejavili záujem učitelia základných a stredných škôl z rôznych miest Prešovského kraja. Kurzu sa celkovo zúčastnilo viac ako tridsať učiteľov, boli to predovšetkým mladí učitelia, ale taktiež aj skúsení pedagógovia s dlhoročnými skúsenosťami, ktorí si rozšírili svoje vedomosti z oblasti metodiky a didaktiky výučby ruského jazyka ako cudzieho a obohatili sa navzájom svojimi skúsenosťami.

Po úspešnom celodennom absolvovaní kurzu získali všetci účastníci od organizátorov medzinárodný certifikát o absolvovaní kurzu ruského jazyka.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum PU

HAN ZI 汉字

Konfuciov inštitút na Freie Univesität v Berlíne usporiadal medzinárodnú konferenciu pod názvom „Han Zi (汉字 čínske znaky) – v komunikácii a umení“, spojenú s výstavou čínskych kaligrafií.

Konferencia sa konala v dňoch 24. - 27. 11. 2019 pri príležitosti stého výročia vzniku kultúrno-umeleckého „Hnutia 4. mája“ v Číne. Sponzorom konferencie a výstavy bola čínska spoločnosť Yishuge, s európskou centrárou v Berlíne, ktorá sa už desať rokov zaoberá šírením čínskej kultúry najmä cez sprostredkovanie umeleckých potrieb pre klasickú čínsku maľbu a kaligrafiu grátis. Bolo pre mňa veľkým zážitkom sledovať prednášky skvelých nemeckých odborníkov na čínske znaky, no najmä svetoznámu špičku v tejto oblasti pána profesora Lothara Ledderoseho. Jeho entuziazmus a elán s akým prezentoval výsledky svojich najnovších výskumov, iskričky poznania tých najsilnejších nuáns čínskej kaligrafie, rozžihali plamienky radosti v našich nedeľných očiach. Ohlasom na jeho prezentáciu boli nadšené ovácie! Účastníkmi konferencie boli traja prenášajúci nemeckí kolegovia profesori a čínska profesorka, francúzska profesorka, prekladateľka starej čínskej literatúry a tiež dvaja majstri čínskej kaligrafie z Pekingu, pán profesor Cui Xiliang 崔希亮 rektor Yuyan University 语言大学 a pán profesor Chen Hongjie 陈洪捷. Konferencia prebiehala simultánne v nemčine a čínštine. Počas prestávok sa živo diskutovalo – najmä po čínsky. Všetky prednášky boli nesmierne zaujímavé a veľmi podnetné ako po lingvistickej, tak po kaligraficko umeleckej stránke. Vyvrcholením konferencie bola vernisáž výstavy v galérii Berlin Vision Center, na ktorej som mal tú česť prezentovať 5 mojich čínskych kaligrafií v rôznych štýloch. Výstavu tvorilo 44 diel od 6 umelcov, univerzitných pedagógov. Moje práce boli vybrané komisiou v Pekingu a vystavené spolu s dielami štyroch čínskych majstrov a s dielami nemeckého kolegu doc. Andreasa Schmida. K výstave bol vydaný precízny katalóg diel s erudovanými umelecko-kritickými textami obojjažyčne, čínsky a nemecky. Počas vernisáže ešte majstri predviedli svoje majstrovstvo v umení čínskej kaligrafie naživo a diváci si prišli na svoje, písalo sa veľa a úžasne. Zapojili do toho i nás dvoch západných kaligrafov. Ako to už v Číne býva, nemohlo sa to zaobiť bez nekonečného fotografovania a záverečných skupinových pamätných fotografií s čerstvo vytvorenými kaligrafiami. S pani profesorkou Pan Lu 潘璐, riaditeľkou Konfuciovho inštitútu, sme na bankete hovorili o možnej spolupráci našich fakúlt. Čínska kaligrafia je mojou vášňou. Venujem sa jej štúdiu osem rokov, začínajúc ako samouk, neskôr ako žiak slávneho majstra Lu Guominga 吕国明 objaviteľa, tvorcu nového znaku Ping An Fu 平安福, keď geniálne kaligraficky spojil tri tieto znaky do jedného nového znaku Pinganfu (mier pokoj šťastie). Pre zaujímavosť, v etymológii čínskych znakov je len 64 znakov, ktorých autorov poznáme. Majster Lv Guoming je ostatným z nich. Po mojich dvanástich študijných pobytoch v Číne, kde som dokopy strávil tri a pol roka, som v roku 2016 získal level Shifu 师傅, majster. V roku 2013 ma prijali za člena Únie čínskych umelcov, v roku 2014 za člena Inštitútu pre výskum čínskej kaligrafie a maľby v Pekingu, v roku 2018 za člena WACS – World Association for Chinese Studies v USA. Prednášky, výstavy a workshopy čínskej kaligrafie tvoria neoddeliteľnú súčasť mojej prevažne grafickej umeleckej tvorby a pedagogickej práce. Pozvanie z Konfuciovho inštitútu na Freie Universtät v Berlíne bolo pre mňa dôležitým uznaním mojej práce a silným impulzom do ďalšieho náročného, no neuveriteľne inšpiratívneho štúdia, ktoré výrazne ovplyvnilo celý môj osobný i pracovný život.

Dr. hab. Peter KOCÁK, PhD., akad. mal.
FF PU

MOSKVA HOSTILA MEDZINÁRODNÚ KONFERENCIU O STREDNEJ EURÓPE

Moskva v závere semestra hostila medzinárodnú vedeckú konferenciu „Stredná Európa: Tridsať rokov na ceste k reformám. Problémy, výzvy, perspektívy“, ktorá bola venovaná 25. výročiu vedeckého projektu „Rusko a stredná Európa v nových geopolitických realitách“. Konferenciu organizovalo Centrum vyšehradských štúdií Inštitútu Európy Ruskej akadémie vied v spolupráci s Veľvyslanectvom Českej republiky v Ruskej federácii v rámci predsedníctva Českej republiky vo Vyšehradskej skupine.

Slávnostné otvorenie konferencie sa uskutočnilo 5. decembra 2019 na Veľvyslanectve Českej republiky v Ruskej federácii. Konferenciu otvorila medzinárodne uznávaná odborníčka, expertka Ruskej akadémie vied a Ruskej rady pre medzinárodné záležitosti na stredoeurópsku a vyšehradskú problematiku, riaditeľka Centra vyšehradských štúdií Inštitútu Európy Ruskej akadémie vied, doktorka historických vied a profesorka L. N. Shishelina. Po nej nasledovali vystúpenia mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Českej republiky v Ruskej federácii V. Pivoňku a ďalších predstaviteľov veľvyslanectiev členských štátov Vyšehradskej skupiny, riaditeľa Inštitútu Európy Ruskej akadémie vied A. A. Gromyka, predsedu Ruskej politologickej asociácie a člena Ruskej akadémie vied O. V. Gaman-Goluvtina. Medzinárodná vedecká konferencia, ktorej sa zúčastnili diplomati z krajín Vyšehradskej skupiny, Nemecka a Rakúska, vedúci pracovníci Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie,

ale aj predstavitelia najväčších stredoeurópskych a ruských vysokých škôl, výskumných centier, think-tankov, akadémií vied, bola rozdelená do niekoľkých diskusných panelov.

V prvý deň konferencie prebehli tri diskusné panely, ktoré sa venovali rôznym témam. Prvý panel bol venovaný histórii a historiografii udalostí z roku 1989 v Československu a strednej Európe. V druhom paneli sa prednášajúci venovali otázkam politického vývoja a demokratických transformácií v krajinách strednej Európy 30 rokov po páde socialistickej režimov. Predmetom tretieho diskusného panelu prvého konferenčného dňa sa stali výsledky hospodárskeho rozvoja krajín strednej Európy. Druhý deň medzinárodnej vedeckej konferencie sa uskutočnil na pôde Inštitútu Európy Ruskej akadémie vied a bol rozdelený na dva diskusné panely. Prvý diskusný panel druhého konferenčného dňa bol venovaný regionálnym a bilaterálnym vzťahom krajín strednej Európy a novým výzvam pre krajinu v regióne.

V záverečnom paneli konferencie sa diskutujúci zase venovali Vyšehradskej skupine z rôznych uhlov pohľadu. V tomto paneli mala zastúpenie aj Prešovská univerzita v Prešove. S prednáškou o spolupráci krajín Vyšehradskej skupiny v oblasti vzdelávania vystúpila Luciána Hoptová z Inštitútu histórie FF PU. Konferencia, na ktorej bolo prednesených takmer 40 štúdií, analyzujúcich historický, ekonomický, politický a sociálny vývoj strednej Európy, ako aj vzťahy Vyšehradskej štvorky s Ruskom, priniesla veľmi plodnú odbornú diskusiu. To všetko by však nebolo možné bez proaktívneho profesionálneho prístupu Centra vyšehradských štúdií Inštitútu Európy Ruskej akadémie vied pod vedením L. N. Shisheliny a vedeckého pracovníka tohto centra M. V. Vedernikova, ktorí túto medzinárodnú vedeckú konferenciu pripravovali a zabezpečovali.

Mgr. Luciána HOPTOVÁ, PhD.
FF PU

Foto: Inštitút Európy Ruskej akadémie vied

MEDZINÁRODNÉ FÓRUM HISTORIKOV V SANKT- PETERBURGU

Koncom zimného semestra sa v ruskom meste Sankt-Peterburg uskutočnilo medzinárodné vedecké podujatie – Первый международный Петербургский исторический форум (Prvé medzinárodné Peterburgské historické fórum).

Hlavným organizátorom fóra bola Sankt-Peterburgská štátna univerzita a spoluorganizátormi Štátne múzeum Peterhof, Inštitút histórie materiálnej kultúry Ruskej akadémie vied, Prezidentská knižnica, Ruská národná knižnica, Ruský štátny historický archív a Sankt-Peterburgský inštitút histórie Ruskej akadémie vied. V úvode fóra vystúpil riaditeľ Inštitútu histórie Sankt-Peterburgskej štátnej univerzity A. Ch. Daudov, ktorý srdečne privítal vzácných hostí i účastníkov fóra a poďakovali im, že prijali pozvanie vystúpiť na tomto medzinárodnom podujatí.

Sankt-Peterburg, jedno z najkrajších historických miest Ruskej federácie, nazývané aj „Benátky severu“ či hlavné kultúrne mesto Ruska, privítalo historikov z viacerých štátov sveta. Pozvanie prezentovať výsledky svojho výskumu prijalo viac ako 500 účastníkov fóra. Okrem domácich historikov v rámci fóra vystúpilo aj viac ako 100 zahraničných vedcov z 30 krajín sveta, medzi nimi aj Francúzsko, Spojené štáty americké, Bielorusko, Poľsko, Srbsko, Azerbajdžan, Česko, Slovensko, Spojené arabské emiráty, Maďarsko, Lotyšsko, Ukrajina, Bulharsko, Kazachstan a iné.

Hlavnou témou medzinárodného podujatia bol človek v histórii vo všetkých jeho prejavoch a dimenziách, napr. človek ako tvorca histórie, osud človeka v dôsledku historických udalostí, človek ako hrdina, človek ako obeť a iné. Vzhľadom na veľkú účasť historikov, ako aj na príspevky rôznorodého charakteru sa rokovanie účastníkov fóra uskutočnilo vo viacerých sekciách a na 14 rozličných miestach v Sankt-Peterburgu i jeho blízkom okolí. Sú-

časťou programu fóra boli aj viaceré okrúhle stoly a tzv. „master classy“.

Zastúpenie na tomto medzinárodnom fóre mala aj Prešovská univerzita v Prešove v podobe Ľubomíra Guziho a Luciany Hoptovej, ktorí vystúpili v sekcii História národných hrdinov. Riaditeľ Inštitútu rusistiky FF PU, Ľubomír Guzi, prítomným prednášal o Janovi Palachovi. Inštitút histórie zase reprezentovala Luciana Hoptová. Tá sa vo svojom vystúpení venovala „čiernemu generálovi“ A. M. Sadilenkovi, ktorý sa priamo podieľal na oslobodzovaní miest a obcí východného i stredného Slovenska v rokoch 1944 – 1945. Súčasťou medzinárodného fóra bol aj rozmanitý kultúrny program a viaceré odborné exkurzie uličkami historického Sankt-Peterburgu a jeho okolia. V posledný deň fóra sa uskutočnil aj výjazdový seminár do múzea a pevnosti v Starej Lagode.

Historické fórum, ktoré bolo po organizačnej a profesionálno-odbornej stránke na veľmi vysokej úrovni, prebehlo vo veľmi priateľskej a podnetnej atmosfére, začo patrí veľké poďakovanie organizátorom fóra, predovšetkým A. I. Filyushkinovi a jeho kolegom z Inštitútu histórie Sankt-Peterburgskej štátnej univerzity. Bohatý program fóra a aktívne konštruktívne diskusie sa zároveň stali aj živým dôkazom obrovského vedeckého potenciálu a túžby po dialógu medzi historikmi z celého sveta.

Mgr. **LUCIÁNA HOPTOVÁ**, PhD.
FF PU

PREDNÁŠKA PRIVÁTNEHO BANKÁRA NA FAKULTE MANAŽMENTU

Dňa 3. decembra 2019 sa uskutočnila odborná prednáška pod názvom „Inovácie v digitálnom svete bankovníctva“ v aule M120 na Fakulte manažmentu PU pre študentov 1. ročníka magisterského štúdia, ktorú viedol Ing. Martin Pončák, privátny bankár Tatra banky, a. s.

Prepojenie vysokoškolského vzdelávania a vzájomnej spolupráce s podnikateľskou sférou má v súčasnosti veľmi dôležitý význam. Tento nový trend sa darí realizovať už tretí akademický rok aj na Fakulte manažmentu, a to pokračovaním vzájomnej spolupráce medzi Tatra bankou, a. s., Bratislava a Katedrou financií FM. V rámci vzájomnej spolupráce boli už realizované dve prednášky v predchádzajúcich akademických rokoch, ktoré sa venovali problematike aktuálnych možností investovania v banke, ako aj osobitným formám úverov podnikov v praxi. V zimnom semestri akademického roka 2019/2020 sa konala 3. decembra 2019 už v poradí tretia odborná prednáška pod názvom „Inovácie v digitálnom svete bankovníctva“, v aule M120 FM. Prednáška bola určená študentom 1. ročníka magisterského štúdia v rámci predmetu finančný manažment, ktorú viedol privátny bankár Ing. Martin Pončák, zástupca z Tatra banky, a. s., Bratislava. Úvod prednášky bol venovaný oblasti privátneho bankovníctva Tatra banky, ktorý funguje už od roku 1998 na slovenskom bankovom trhu, ako aj informáciám o aktívnej správe

peňazí privátnych klientov, poradenstve a riadení portfólií a rizikám investovania, ktoré prednášajúci doplnil atraktívnymi príkladmi zo svojej dlhoročnej praxe. Inovácie sú súčasťou moderného bankovníctva a Tatra banka sa stala najinovatívnejšou digitálnou bankou spomedzi 300 prihlásených bánk z celého sveta za rok 2019. Prednášajúci sa venoval aj budúcim výzvam pre banky, ktoré sa budú zameriavať na open banking a komoditizáciu, zavádzanie umelej inteligencie do praxe, riziko zvýšenej regulácie bankovníctva, zvyšujúce sa legislatívne náklady a upozornil aj na zmenu správania sa klientov, ktorá výrazne ovplyvní zmenu pobočkovej siete na digitálne banky. Prednáška privátneho bankára Ing. Martina Pončáka výrazne prispela k rozšíreniu poznatkov študentov Fakulty manažmentu a priniesla aktuálny pohľad na inovácie v digitálnom svete bankovníctva, ktorý poskytuje aj Tatra banka ako jeden z významných subjektov pôsobiacich na bankovom trhu.

Ing. Beáta ŠOFRANKOVÁ, PhD.
FM PU

NOVOROČNÉ POSEDENIE

Stalo sa už dobrou a milou tradíciou začínať kalendárny rok na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte modlitbou pri príležitosti sviatku Bohozjavenia (19. január – juliánsky kalendár). 23. januára fakultu navštívila Jeho Blaženosť vladyka Rastislav, arcibiskup prešovský, metropolita Českých krajín a Slovenska, a za účasti zamestnancov a študentov vykonal Bohojavenské posvätenie priestorov fakulty.

Počas posvätenia priestormi fakulty zneli oslavné piesne sviatku. Po posvätení vladyka Rastislav poprial všetkým prítomným veľa Božej milosti do nadchádzajúceho roka. Následne sa konalo pohostenie pre všetkých pracovníkov fakulty a pozvaných hostí. V úvode posedenia doc. ThDr. Štefan Pružinský, PhD., dekan PBF, všetkým srdečne privítal a poprial im veľa duchovných aj fyzických síl do roka 2020, ktorý pre fakultu predstavuje rok plný výziev a odhodlaní. Vo svojom príhovore pri bilancovaní predošlého roka nezabudol vyzdvihnúť pozitívne udalosti a činnosť zamestnancov. Povzbudil prítomných, aby minulé neúspechy sa stali motiváciou pre ich prekonávanie a zároveň úspechy nech sú studnicou síl pre nové výzvy. Novoročného posedenia zamestnancov sa zúčastnil aj pán prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., prorektor pre vedu, umenie, šport a akreditáciu. Pán prorektor vo svojom príhovore poďakoval za pozvanie, ktoré rád prijal

a poukázal na vážnosť doby, keď pripomenul potrebu prepojenia teoretizovaného s uskutočňovaním. Zároveň v mene univerzity aj svojom poprial všetkým pracovníkom a študentom fakulty veľa pokoja a radosti do nasledujúcej tvorivej činnosti. Z pozvaných hostí sa prihovoral aj prof. ThDr. Milan Gerka, CSc., rektor Pravoslávneho kňazského seminára PU, ktorý nadviazal na slová pána prorektora a zdôraznil potrebu neustáleho živého prepojenia a spolupráce fakulty a seminára ako jednotu slov a skutkov. Po príhovoroch a prípitku nasledovalo malé pohostenie vo forme obedu, ktoré sa nieslo v príjemnej rodinnej atmosfére. Nech rok 2020 prinesie celej fakulte pozitíva a prekonávané prípadné prekážky nech sú znakom progresu.

ThDr. Pavol KOCHAN, PhD.
PBF PU

PREDNÁŠKA MARTINA MURÁNSKEHO

Na pôde Inštitútu filozofie FF PU sa na sklonku zimného semestra konala inšpiratívna prednáška filozofa doc. Mgr. Martina Muránskeho, PhD., z Oddelenia výskumu normativity a ľudských práv Filozofického ústav SAV.

Muránsky sa vo svojej práci snaží prepájať teóriu s praxou a filozofické problémy aplikovať na súčasné celospoločenské témy. Profesionálne sa zaoberá sociálnou filozofiou, politickou filozofiou a dejinami nemeckej filozofie (špeciálne sa venuje odkazu Immanuela Kanta a Ernsta Tugendhata). V roku 2017 sa významným spôsobom podieľal na slovenskom vydaní a prezentácii interdisciplinárnej príručky Ľudské práva (eds. Arnd Pollmann a Georg Lohmann), ktorá bola v roku 2017 predstavená aj na pôde Prešovskej univerzity. Témou Muránskeho prednášky bola otázka ľudských práv a ekonomickej neslobody so špeciálnym zameraním na odkaz nemeckého filozofa Ernsta Tugendhata (* 1930). V úvode prednášky autor pripomenul hodnoty Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948, ktorú následne konfrontoval s historickými prirodzeno-právnymi teóriami (kontraktualizmus) a otázkami pozitívnej a negatívnej slobody (Isaiah Berlin). Ďalej sa v prednáške zamerl na obmedzené

možnosti realizácie slobody v mantineloch súčasného diskurzu (špeciálne pre zdravotne znevýhodnených). Referenčným bodom bola etická otázka, predovšetkým Tugendhatov výklad dôstojnosti človeka, nadväzujúci na Immanuela Kanta. Prednášajúci problematizoval aj otázky vlastníckych práv, ekonomických práv a práva na život. Po prednáške nasledovala podnetná diskusia. Mgr. Peter Kyslan, PhD., vyzdvihol na príklade Muránskeho prednášky možnosť aplikovania historických filozofických koncepcií (Locke, Kant) na aktuálne filozofické a spoločenské problémy a doc. Mgr. Pavol Sucharek, PhD., sa vo svojej otázke zamerl na zdravotne znevýhodnených. Na rovnomenú tému zorganizoval Martin Muránsky prednášku aj v Bratislave. Záznam z tejto prednášky je k dispozícii na YouTube.

PhDr. Lukáš PERNÝ
FF PU
Foto: Archív IF FF PU

EKOLOGOVIA VYŠL'ACHTILI NOVÚ ODRODU MAKU SIATEHO AZURIT

Výsledkom niekoľ'koročného výskumu ekológov z Prešovskej univerzity, pod vedením docenta Jozefa Fejéra, je vyšľachtenie a registrácia novej odrody maku siateho s názvom Azurit. Ten má lepšie parametre úrody a kvality ako registrované odrody.

Mak siaty je v oblasti strednej Európy tradičnou pochutinou používanou predovšetkým na priamy konzum v podobe rôznych druhov pokrmov. Tradícia pestovania pretrváva v Slovenskej republike a hlavne v Českej republike, kde je mak možné legálne pestovať na konzumné účely pri dodržaní určitých legislatívnych podmienok. Preto tvorba nových odrôd so zlepšenými parametrami kvality makového semena na potravinárske využitie je vysoko aktuálna. Kolektív pracovníkov Katedry ekológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU sa už niekoľko rokov zaoberá výskumom biodiverzity špeciálnych druhov rastlín (liečivé, aromatické, koreninové rastliny; zabudnuté a znovuoobjavené druhy rastlín). V rámci týchto aktivít sú hodnotené morfológické, biologické a hospodárske znaky a vlastnosti, predovšetkým produkcia biomasy (celej alebo časti) a v nej nachádzajúce sa biologicky aktívne látky. Tieto sa posudzujú v interakcii s ekologickými faktormi prostredia (pôdne, klimatické a poveternostné podmienky), v ktorých prebieha rast a vývoj či už prírodných, alebo pestovaných populácií rastlín. Porovnaním hodnotených genotypov rastlinných populácií s registrovanými a pestovanými odrodami je možné vyselektovať v rámci určitého rastlinného druhu genotyp s lepšími znakmi

a vlastnosťami. To je východisko pre ďalšiu prácu – šľachtenie a registráciu novej odrody. Toto si kládol za jeden z cieľov projekt APVV 0248 – 10: „Rastliny maku siateho produkujúce semeno s lepšími vlastnosťami pre potravinársky priemysel“, realizovaný v rokoch 2011 – 2014. Súčasný trend v šľachtení kladú do popredia dobrú adaptáciu nových odrôd na konkrétne agroekologické podmienky, v ktorých sa odroda bude pestovať. Východiskovou hypotézou práce bol predpoklad, že domáce genotypy či krajové populácie, ktorých pestovanie v rámci Slovenska pretrváva na malých plochách, sú dobre adaptované na stredoeurópske agroklmatické podmienky a poskytujú vysoké úrody makového semena. Monitoring, zber a následné hodnotenie krajových populácií maku, hlavne z oblasti severovýchodného Slovenska, bolo zavŕšené úspechom v podobe vyselektovania genotypu maku, ktorý vykazoval lepšie parametre úrody a kvality ako registrované odrody. Tento genotyp pod označením PU-01 bol v rokoch 2016 – 2018 skúšaný v Štátnych odrodových skúškach na Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústave poľnohospodárskom. V roku 2019 bol registrovaný ako nová odroda maku potravinového typu s názvom Azurit (*Papaver somniferum* L.) a bolo mu udelené šľachtiteľské osvedčenie, kto-

ré zabezpečuje právnu ochranu v Slovenskej republike. Je to už v poradí 7. výstup tohto typu, ktorý je na úrovni patentu (odroda rumančeka Lianka, odroda mäty Kristinka, dve odrody láskavca Pribina a Zobor, dvakrát Európska právna ochrana odrôd). Odroda maku Azurit sa vyznačuje stabilnou a vyššou úrodou semena s vyššou hmotnosť tisíc semien v porovnaní s kontrolnými odrodami (Opal a Major). Makové semeno má lepšie senzorické vlastnosti. Vyznačuje sa peknou svetlomodrou farbou, s veľmi dobrou farebnou vyrovnanosťou. Vyšší obsah oleja v semene je predpokladom lepších chuťových vlastností, a teda vhodnosti využitia na potravinárske účely. V súčasnej dobe sa prostredníctvom Centra pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva Prešovskej univerzity („Centrum“) rieši transfer tohto výsledku výskumu do praxe. Partneri na Slovensku a v Česku na základe licenčnej zmluvy budú zabezpečovať množenie osív tejto odrody pre potreby pestovateľskej praxe. Zároveň „Centrum“ rieši udelenie právnej ochrany odrody v Českej republike, kde sa predpokladá jej hlavné uplatnenie.

doc. Ing. Jozef FEJÉR, PhD.
FHPV, PU

EXCELENTNÉ HODNOTENIE PROJEKTU NA FZO

Dňa 13. 1. 2020 sa na Katedre medicínsko-technických odborov Fakulty zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove konala záverečná oponentúra projektu Kultúrno-edukačnej grantovej agentúry KEGA č. 014PU- 4/2017 s názvom Špecializované laboratórium pre podporu výučby odbornej praxe v rádiologickej technike.

Projekt, kde hlavnou riešiteľkou bola doc. MUDr. Marie Černá, PhD., záverečnej oponentskej rade predstavila zástupkyňa hlavnej riešiteľky projektu RNDr. Anna Horňáková, PhD. Snahou riešiteľského kolektívu, prevažne zloženého z pedagógov Katedry medicínsko-technických odborov, ale aj iných pracovísk PU, bolo v priebehu trojročného obdobia riešenia projektu (2017 – 2019) vytvorenie a zariadenie simulačného laboratória v budove FZO PU v Prešove. Špecializované laboratórium je určené na zefektívnenie výučby v laboratórnych podmienkach, nácvik a získanie praktických a jazykových odborných zručností potrebných v študijnom programe rádiologickej technika. Taktiež v tomto laboratóriu môže prebiehať výučba aj pre iné študijné odbory FZO (ošetrovateľstvo, urgentná zdravotnícka starostlivosť, dentálna hygiena) v rámci interdisciplinárneho prístupu, kde sa vyučuje odborný predmet – základy biofyziky, biochémie a rádiológie, ktorý je súčasťou týchto študijných programov.

Implementácia výstupov projektu je predovšetkým zameraná na rozvoj a prezentovanie FZO PU, ktorá pripravuje budúcich zdravotníckych pracovníkov vrátane rádiologických technikov na výkon svojho povolania a zároveň na úspešné absolvovanie študijných programov a odborných stáží v zahraničí v rámci ERASMUS+ programov. Riešenie projektu prináša aj mnohé inovatívne poznatky v oblasti vzdelávania, hlavne v odborných predmetoch a tiež v odbornom cudzom jazyku, čím sa zvyšujú kompetencie rádiologických technikov v štátoch Európskej únie.

Výučbové prostredie je považované za základnú prioritu akademického úspechu a úspešného vzdelávacieho procesu. Malo by poskytovať kvalitné vzdelávanie študentom, ktoré by uľahčilo prepojenie teórie s praxou. Dúfame, že zriadenie špecializovaného laboratória je pozitívnym celospoločenským, medzinárodným aj vzdelávacím prínosom daného projektu, ktorý bol v záverečnom oponentskom konaní excelentne ohodnotený.

**RNDr. Anna HORŇÁKOVÁ, PhD.
FZO PU**

SVETOVÉ VÝSLEDKY FYZIKOV PÔSOBIACICH NA PU

Na Katedre fyziky, matematiky a techniky sa okrem vzdelávania budúcich učiteľov dlhodobo venujú aj výskumu materiálov na báze vzácných zemín. Jedná sa o štúdium fyzikálnych vlastností, akými sú napríklad tepelná kapacita, magnetické vlastnosti či elektrická rezistivita, s cieľom pozorovať exotické stavy látok, ku ktorým patrí kvantová kritikalita a tá je v oblasti nízkych teplôt ($-271\text{ }^{\circ}\text{C}$) veľmi zaujímavým javom. Celý základný výskum je nosným kameňom pre následné budovanie a implementáciu moderných materiálov do praxe. Vďaka špičkovým prístrojom, ktorými toto oddelenie disponuje, a predovšetkým vďaka širokej medzinárodnej spolupráci s významnými svetovými vedeckými skupinami a nemenej dôležitej práci členov tímu venujú-

cich sa práve výskumu kondenzovaných látok, sa im podaril doteraz v rámci histórie katedry jedinečný moment. V priebehu len troch mesiacov publikovali spolu so svojimi kolegami v rámci spomínanej medzinárodnej spolupráce výsledky v celosvetovo uznávanom renomovanom fyzikálnom časopise PHYSICAL REVIEW B (časopis s impakt faktorom 3,736) dva články. Prvá publikácia je zameraná na výsledky popisujúce nový materiál, ktorý môže byť v praxi využitý ako magnetický aktuátor. Druhý článok popisuje štúdium kvantovej kritikalitity pomocou rôznych experimentálnych metód. Výsledky boli získané aj v rámci Centra aplikovaného výskumu a inovácií a vďaka podpore zo Štrukturálnych európskych fondov (projektu TECHNICOM).

Okrem týchto výsledkov sa tím v rámci UNIPOLABU a KFMT zaoberá aj výskumom v oblasti magnetokalorického javu, kde je cieľom hľadanie nových materiálov, ktoré budú nahradzovať neekologické chladiace médiá, akými sú freónové plyny. Experimentálne merania a nadobudnuté výsledky už boli spracované a následne publikované v renomovaných zahraničných karentovaných časopisoch. Táto skutočnosť je veľmi pozitívna, a to nie len pre samotných zainteresovaných, ale je aj možnou motiváciou pre budúcich študentov, že sa veda na kvalitnej úrovni dá robiť aj na domácej pôde. Chce to len čas a chuť byť vytrvalým.

Ing. RNDr. Andrea DŽUBINSKÁ

MENTORING – TÉMA NIELEN PRE PRAX, ALE AJ VÝSKUM

Podpora vzdelávania študentov z rómskeho etnika formou mentoringu je výzvou nie len pre základné a stredné školy, ale mala by byť súčasťou aj ich vysokoškolského štúdia.

Realizácia projektu Analýza životných príbehov študentov vysokých škôl z rómskeho etnika – príklady dobrej praxe mentoringu (č. 21830131, podporený Medzinárodným vyšehradským fondom) na Pedagogickej fakulte PU ukončila druhú tretinu svojho časového harmonogramu. Tá bola nabitá aktivitami týkajúcimi sa pedagogickej praxe na základných školách (stretnutie s riaditeľmi škôl s vysokým počtom žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, tréning učiteľov týchto škôl), analýzou získaných príbehov študentov a prezentovaním čiastkových výsledkov kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu na medzinárodných vedeckých podujatiach.

Po stretnutí s riaditeľmi škôl v septembri 2019 (o ktorom sme informovali v Na PU lze, č. 4/2019), ktoré navštevuje vysoké percento žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, bol naplánovaný tréning vybraných učiteľov z týchto škôl, ktorý sa konal za účasti projektového koordinátora Vyšehradského fondu Mgr. Daniela Pétera. Tréning bol realizovaný 18. októbra 2019 na pôde Pedagogickej fakulty a bol vedený prednáškovou aj zážitkovou formou. Obsahovo bol zameraný na oblasť rozvoja osobnosti mentora, výber detí do mentoringu a na jednotlivé fázy mentoringu. Napriek jeho (relatívne) krátkemu trvaniu si účastníci tréningu vymenili skúsenosti a získali nové poznatky a inšpiráciu na realizovanie tejto formy podpory svojim žiakom. Jedným z potešujúcich záverov tohto stretnutia je záujem učiteľov o mentoring na školách a o ďalšie vzdelávanie v tejto oblasti. Po ukončení tréningu pokračovali realizátorky projektu debriefingom s koordinátorom projektu, ktorý

konštatoval užitočnosť projektu pre zlepšenie situácie vzdelávania študentov z rómskeho etnika.

Dňa 25. novembra 2019 sa v priestoroch Slezskej univerzity v Opave konalo medzinárodné odborné sympóziu Co, jak a proč ve vysokoškolském vzdělávání stále stojí v otázkách? Realizátorky projektu prijali pozvanie od doc. PhDr. et PhDr. Martina Kaleju, Ph.D., vedúceho Výskumného centra pre sociálne začleňovanie a zároveň partnera projektu z Českej republiky. Komorná atmosféra sympózia vytvorila priestor otvorenej a úprimnej diskusii medzi účastníkmi zo Slovenska, Čiech a Poľska. Čiastkové výsledky prieskumu u riaditeľov škôl so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia prezentovala Mgr. Hedviga Hafičová, Ph.D., prostredníctvom príspevku Vzdelávanie učiteľov v oblasti práce so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia na Slovensku. Mgr. Tatiana Dubayová, Ph.D., oboznámila prítomných s čiastkovými výsledkami kvalitatívnej analýzy príbehov študentov z rómskeho etnika zo sociálne znevýhodneného prostredia a o potrebách mentoringu počas doterajšieho štúdia v príspevku s názvom Potrebuje študent vysokej školy mentora?

V súčasnosti je ako jeden z finálnych výstupov projektu pripravovaná medzinárodná vedecká monografia v autorstve zástupcov všetkých krajín zapojených v projekte (Slovenská republika, Česká republika, Maďarská republika), ktorej vydanie očakávame v máji 2020.

Mgr. Hedviga HAFIČOVÁ, Ph.D.
Mgr. Tatiana DUBAYOVÁ, Ph.D.
PF PU

OTVORENÁ VEDA (OPEN SCIENCE) ALEBO AKO A PREČO ROBIŤ VEDU LEPŠIE

V posledných rokoch sa v behaviorálnych vedách hovorí o replikačnej kríze. Jej riešením je transparentnosť pri realizácii výskumov. Inštitút psychológie začal realizovať prvé kroky k zvyšovaniu reprodukovateľnosti a transparentnosti vlastných výskumov.

V posledných desiatich rokoch sa najmä v oblasti behaviorálnych vied hovorí o tzv. replikačnej kríze alebo kríze dôvery vo vedecké poznanie. Dôvera sa oslabila po tom, čo mnohé medzinárodné replikačné tímy, napr. známy Reproducibility Project, nedokázali úspešne zopakovať (replikovať) zistenia iných výskumníkov. To znamená, že nedokázali získať rovnaký alebo aspoň čiastočne podobný výsledok ako pôvodní autori. Týka sa to približne 60% výskumných zistení. Zároveň sa v rôznych prieskumoch (pozri napr. John, Loewenstein & Prelec, 2012 či O'Boyle, Banks & Gonzalez-Mulé, 2016) zistilo, že veľké percento výskumníkov sa samo priznalo k realizácii viacerých problematických výskumných praktík či samotnej fabrikácii dát. Je oprávnené sa potom pýtať, k čomu nám takéto nereplikovateľné zistenia (opisy náhodných a izolovaných javov) sú a čo s tým môžeme urobiť. Prvá otázka je rečnícka a na druhú existujú odpovede. Dr. Martončík sa v januári tohto roku vďaka grantovej podpore agentúry APVV zúčastnil týždňového workshopu Advanced Methods for Reproducible Science 2020. Viedli ho takmer všetky svetové osobnosti otvorenej vedy (Open Science). Cieľom workshopu bolo mladých výskumníkov z celého sveta nielen naučiť najnovšie štatisticko-metodologické postupy, ktoré sú v súlade s princípmi otvorenej vedy, ale tiež podporiť ich v tom, aby tieto informácie šírili ďalej.

Hlavnou pointou otvorenej vedy je transparentnosť vedeckého skúmania, keďže práve netransparentnosť je jednou z príčin existencie nereplikovateľných zistení. To znamená, že výskumník by mal byť transparentný s celým procesom vedeckého bádania, nielen s jeho výsledkom v podobe článku. K dodržiavaniu princípov otvorenej vedy sa zaviazali aj členovia riešiteľského kolektívu z Inštitútu psychológie v projektoch APVV 18-0140, v ktorom skúmajú závislosť na hraní digitálnych hier, a APVV 17-0418, v ktorom skúmajú posttraumatický podtyp depresie a jeho etiopatogenézu. S podporou garanta prof. J. Džuku a riaditeľa inštitútu doc. P. Babinčáka sa Inštitút psychológie pripojil k celosvetovému trendu zvyšovania transparentnosti vedeckého skúmania. Na platforme Open Science Framework má inštitút vlastnú stránku (osf.io/z5n3m), v rámci nej tak jej členovia môžu zdieľať napr. dáta z výskumu, materiály, predregistrácie, analýzy alebo čokoľvek iné. Aj týmto malým úvodným krokom môžu v rukopisoch demonštrovať svoju transparentnosť, zvyšovať reprodukovateľnosť a replikovateľnosť vlastných zistení a koniec-koncov najmä zvyšovať vlastnú úspešnosť pri publikovaní. Lebo netransparentnosť je zdrojom pochybností a nedôvery.

Mgr. Marcel MARTONČÍK, PhD.
FF PU

VZDELÁVANIE DOSPELÝCH RÓMOV Z MARGINALIZOVANÝCH KOMUNIT

Od roku 2011 na Slovensku stúpa miera predčasného ukončenia školskej dochádzky, čiže pribúda ľudí, ktorí školu opustia skôr ako ju dokončia. Toto je jav, na ktorý je potrebné vo formálnom vzdelávaní dospelých reagovať. Obzvlášť sa to týka členov rómskych marginalizovaných komunit, z ktorých mnohí na stredoškolské vzdelávanie nenastúpili alebo ho predčasne ukončili. Preto je dôležité venovať viac pozornosti možnostiam školského systému podchytiť túto skupinu dospelých najmä s ohľadom na ich sociálne vylúčenie. Keďže nie je dostatok výskumných zistení o tom, či a ako sa dospelí Rómovia a Rómky na stredných školách vzdelávajú, v našom výskume sme sa zamerali práve na tých, ktorí sa rozhodli zvýšiť si svoj stupeň vzdelania na strednej škole v externej forme štúdia. Zaujímalo nás, prečo sa niektorí z nich rozhodli využiť druhú šancu a začali študovať na strednej škole ako aj to, ako vzdelávanie hodnotia.

V období rokov 2017 – 2019 bol na Katedre andragogiky Fakulty humanitných a prírodných vied riešený vedecký projekt podporený agentúrou VEGA Koncept vzdelávania dospelých Rómov z marginalizovaných komunit (č. 1/0084/17). Na jeho riešení sa podieľali doc. PhDr. Ivana Pirohová, PhD., Mgr. Silvia Lukáčová, PhD., PhDr. Marek Lukáč, PhD. a Mgr. Alexander Mušínska, PhD. Kvalitatívny výskum prebiehal v období rokov 2018 až 2019 na strednej škole na východe Slovenska. Uskutočnili sme sériu pološtrukturovaných rozhovorov s dospelými študentmi externej formy štúdia. Jednu skupinu tvorili nezamestnané ženy so základným vzdelaním vo veku od 26 do 57 rokov, ktoré študovali odbor krajčír. Po jeho skončení majú získať výučný list. Druhá skupina bola mladšia a boli to dospelí, ktorí študovali v maturitnom odbore podnikanie v remeslách (ženy aj muži vo veku od 20 do 26 rokov). Väčši-

VZDELÁVANIE DOSPELÝCH RÓMOV – VÝSKUMNÉ ZISTENIA Z KATEDRY ANDRAGOGIKY

na z nich mala zamestnanie. Dospelí mali pre štúdium rôzne dôvody. U nezamestnaných dospelých študentiek sa napríklad ako dôležitá ukázala snaha vyhnúť sa aktivačným prácam. Keď sú v škole, nemusia si plniť povinnosť odpracovať 32 hodín na ulici s metlou v ruke. Vzdelávanie preto chápali ako užitočnejšie strávený čas. Oceňovali príjemné prostredie školy a stretávanie sa s ľuďmi. Aktivačné práce na druhej strane považovali za stratený čas, za špinavú a podradnú činnosť:

„No lepšie, jak to zametanie. Ta čo ja mám z toho význam, keď ja beriem hrabľu abo metlu. Ta čo mám z toho?“ (Milena)

Ďalšie dôvody prečo študovať sa týkali získania konkurenčnej výhody na trhu práce, dosiahnutia vyššieho stupňa vzdelania a celkovo snahy „žiť lepšie“ (najmä v porovnaní s obyvateľmi chudobných komunit). Pre tých dospelých, ktorí už výučný list mali a snažili sa získať maturitu, boli pre vstup do vzdelávania najdôležitejšie pozitívne vzory vzdelaných rodinných príslušníkov. Aj keď sa budúce krajčírky vyjadrili, že išli do školy hlavne kvôli efektívnejšiemu využitiu času v období nezamestnanosti a lepším vyhliadkam na trhu práce, ukázalo sa, že bez podpory a sprevádzania kľúčovou osobou (majsterka), by sa do vzdelávania pravdepodobne nezapojili. Majsterka ich priamo oslovila, motivovala ich a pomohla vybaviť potrebné administratívne úkony. U niektorých dospelých študujúcich v maturitnom štúdiu dôležitú úlohu pri rozhodovaní pokračovať vo vzdelávaní zohrala tiež kľúčová osoba. V tomto prípade to bola riaditeľka školy, na ktorej si predtým spravili výučný list. Tá ich podporovala v ich rozhodovaní, motivovala ich a vytvorila vhodné podmienky na to, aby v štúdiu pokračovali až po maturitu. Medzi nimi bolo zároveň viacero takých, ktorí sa rozhodovali samostatne a nevyžadovali špecifickú podporu. Úloha podpory sa ukázala ako významná aj počas vzdelávania. U žien študujúcich za krajčírku zohrávali najdôležitejšiu úlohu učiteľia. Rôznym spôsobom prispôbovali výučbu charakteristikám dospelého a osobitostiam jeho učenia sa. Dospelí študenti

oceňovali takýto prístup zo strany školy a spoliehali sa na podporu sprevádzajúcich osôb (majsterka, učiteľia). Vníмали to ako výraz pochopenia ich situácie zo strany učiteľov, keďže viacerí z nich mali vlastné rodiny či zamestnanie. Aj preto študujúci v našom výskume prevažne pozitívne hodnotili priebeh vzdelávania, čo spätne prispelo k ich motivácii snažiť sa a vydržať až do získania výučného listu či maturitného vysvedčenia. Vo všetkých nami sledovaných oblastiach vzdelávania dospelých Rómov a Rómiiek na strednej škole zohrávala podpora zvonku významnú úlohu. Jej konkrétna podoba a intenzita sa líšila podľa toho, či išlo o študentky trojročného odboru (aktuálne so základným vzdelaním) alebo o študentky a študentov v maturitnom štúdiu (s už ukončeným stredným odborným vzdelaním).

Celkovo možno zhrnúť naše výskumné zistenie konštatovaním, že pre začatie, zotrvanie a úspešné ukončenie štúdia zohrali najdôležitejšiu úlohu podporné a poradenské aktivity kľúčových osôb a ústretovosť učiteľov počas vzdelávania. Treba znovu zdôrazniť, že išlo hlavne o ženy so základným vzdelaním, ktoré nemali rozvinuté digitálne zručnosti a boli zatažené domácimi povinnosťami a starostlivosťou o členov rodiny. Predpokladáme, že bez takejto podpory (ktorú dospelí študenti v maturitnom štúdiu nevyžadovali) by štúdium nezamestnaných žien bolo nielen že ohrozené, ale bez podpory by sa do vzdelávania veľmi pravdepodobne ani nezapojili. Naš výskum zároveň naznačuje, že pre dospelé Rómky a Rómov so základným vzdelaním je problematické (i vtedy, ak sú motivovaní k vzdelávaniu sa) sa samostatne učiť a vzdelávať. Potrebujú a očakávajú zo strany vzdelávateľa dospelých a ostatných aktérov riadenia a organizácie vzdelávania podporu v učení sa a zároveň pochopenie ich potrieb a problémov života dospelých v rómskej rodine a komunite.

Kompletný výskum je súčasťou publikácie Vzdelávanie dospelých Rómov z marginalizovaných komunit (2019).

doc. PhDr. Ivan PIROHOVÁ, PhD.
PhDr. Marek LUKÁČ, PhD.
PhDr. Silvia LUKÁČOVÁ, PhD.
FHPV PU

VERNISÁŽ VÝSTAVY: OBJEKTY SVETOVÉHO DEDIČSTVA UNESCO V RUSKU

Dňa 18. novembra 2019 sa na pôde Prešovskej univerzity v Prešove konala vernisáž fotografickej výstavy s názvom Objekty svetového dedičstva UNESCO v Rusku. Návštevníci mali jedinečnú možnosť prezrieť si unikátne objekty Ruskej federácie a prečítať si k nim krátky popis v slovenčine a ruštine.

Výstava bola venovaná 65. výročiu vstupu Ruska do UNESCO a 30. výročiu jeho pripojenia ku Konvencii o ochrane svetového prírodného a kultúrneho dedičstva. Spomínaná výstava sa v októbri 2019 konala v Bratislave a vďaka spolupráci s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku, Ruským centrom vedy a kultúry v Bratislave, Slovensko-ruskej spoločnosti a klubu ARBAT v Prešove sa nám podarilo v úzkej spolupráci priniesť výstavu aj na východ Slovenska. Osobitné poďakovanie patrí pani riaditeľke Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave pani Inne Kuznetsovovej a pánovi Štefanovi Semancovi zo Slovensko-ruskej spoločnosti a Klubu ARBAT v Prešove, vďaka ktorým sa výstava dostala so Prešova. Taktiež ďakujeme Univerzitnej knižnici PU v Prešove za poskytnuté priestory na umožnenie výstavy a vernisáže.

Vernisáž otvorila príhovorom a úvodným slovom Mgr. Gabriela Turisová z Ruského centra Prešovskej

univerzity v Prešove, ktorá priblížila návštevníkom fotografickú výstavu a poďakovala spoluorganizátorom výstavy.

Obsahom výstavy bolo 29 fotografických objektov zo zoznamu svetového dedičstva UNESCO, ktoré sa nachádzajú na území Ruska. Jedinečné ruské prírodné územia, zachytené súčasnými talentovanými umeleckými fotografmi v celej svojej ohromujúcej kráse, majú svetový význam, patria do zoznamu klenotov UNESCO, sú predmetom národnej hrdosti a ich poslaním je popularizovať prírodné bohatstvo Ruska.

Návštevníci mali jedinečnú možnosť vidieť tieto objekty a prečítať si ku každému z nich stručný popis, ktorý bol k dispozícii v ruštine a v slovenčine. Zaujímavosť si mohli pozrieť, napr. Bajkalské jazero, historické centrum Petrohradu, historické pamiatky Veľkého Novgorodu, historicko-kultúrny komplex Soloveckých ostrovov a mnohé iné významné objekty.

V zozname Svetového dedičstva UNESCO sa za rok 2019 nachádza 29 položiek, z toho 18 objektov sa nachádza v zozname podľa kultúrnych kritérií a 11 objektov podľa prírodných kritérií.

Výstava bola sprístupnená v priestoroch Prešovskej univerzity v Prešove do 10. januára 2020.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum PU

PG ART – VÝSTAVA DIEL VÝTVARNÝCH PEDAGÓGOV V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI PU

V stredu 19. februára 2020 o 16.00 hod. bola v priestoroch Univerzitetnej knižnice PU otvorená kolektívna výstava výtvarných diel – PG art.

Vystavujúcich výtvarníkov (Alena Sedláková, Tatiana Bachurová, Iveta Gal Drzewiecka, Tomáš Telepák, Slavomír Capek) spája najmä spoločné pracovisko na Katedre hudobnej, výtvarnej a telesnej výchovy Pedagogickej fakulty PU. Hudobný program na vernisáži zabezpečili ďalší členovia katedry – hudobníci: študentka Ema Kovalčíková (spev) pod vedením doc. PaedDr. Zuzany Slávikovej, PhD.

Vernisáž otvoril riaditeľ Univerzitetnej knižnice PU Ing. Peter Haľko, ktorý vyzdvihol tvorivosť autorov a rozmanitosť ich výtvarného prejavu, ktorým sa vystavujúci na výstave prezentovali (maľba, kresba, grafika, fotografia a priestorové objekty).

Kurátor výstavy Mgr. Jaro Ondo, PhD., v úvode svojho príhovoru predstavil výstavu slovami: „Pod stručným názvom PG art sa skrýva

v jeho protiklade členitá a rozmanitá výstava. Pri takomto salónnom type výstav nie je až tak ľahké ulapiť sa niečoho, v čom by sa zhodli všetci a nechali tak vedno zaznieť hlas piatich odlišných výtvarných prístupov.“ Ďalej v skratke charakterizoval osobitný prístup k výtvarným prácam jednotlivých autorov: „V akvareloch Aleny Sedlákovej výrazná kontúra sublimuje so zdanlivo lakonickým dejom a čistým výrazom. Elégia a jednoznačnosť v odhodlanej výpovedi. Tatiane Bachurovej sa darí diváka nechávať v príjemnom bludisku hľadania tajov tvarov, akoby vo voľnom, filozofickom tanci zamyslenej víly. Iveta Gal Drzewiecka rozohrieva dušu nápaditou vlastnou edíciou vtipných ilustrácií aktivujúc oblasť humánneho humoru. Tomáš Telepák dokazuje dlhoročnú fotografickú prax vizuálne zrejmými, viac

exponovanými zábermi a pantomímou papierových obličajov. Slavomír Capek kontinuuje svoj hlboký vzťah k architektúre transformáciou do podoby objemnejších grafík a kresieb, kde svetlá stopa na tmavom podklade predznamenať cestu našich osudov a rozhodnutí na konci, či na jej začiatku. Zaujímavým doplnením výstavy sú jeho priestorové práce.“

Oficiálne otvorenie výstavy urobila vedúca Katedry hudobnej, výtvarnej a telesnej výchovy PaedDr. Anna Derevaníková, PhD., s poďakovaním všetkým kolegom za výbornú prezentáciu katedry a príjemné stretnutie. Výstavu bolo možné navštíviť do 20. marca 2020.

Mgr. Tomáš TELEPAK, PhD.
Mgr. Jaroslav ONDO, PhD.,
Foto: Mgr. Tomáš TELEPÁK, PhD.
PF PU

ERASMUS+ MOBILITA CYPRUS

Volám sa Julia Nitenko a som študentkou bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo na Fakulte manažmentu PU. Zdá sa mi to, akoby som sa len včera uchádzala o účasť v programe Erasmus+ a už som aj ukončila semester na Cypre. Môj výber padol na UCLAN Cyprus (University of Central Lancashire na Cypre). Bola to skvelá príležitosť „ochutnať“ britské vzdelávanie, pretože hlavná pobočka univerzity sa nachádza vo Veľkej Británii. No počasie na Cypre je oveľa lepšie ako vo Veľkej Británii, čo bol bonus.

Môj pobyt začal tzv. „Induction week“. To je obdobie, počas ktorého sa noví študenti prostredníctvom rôznych podujatí začleňujú do života univerzity, spoznávajú ostatných atď. Všetko bolo veľmi dobre zorganizované, mali sme pestrý program, ktorý tvorili akcie, ako záhradné párty, bowling, deň vodných športov, hiking, bazénová párty, prehliadka Larnaky, karaoke, deň na pláži, filmová noc, grilovanie, výlet do Ayia Napy, deň vo vodnom parku. Najviac sa mi páčil párty deň pri bazéne a deň pešej turistiky. Myslím si, že takýto „uvádzací program“ ako je „Induction week“, by sa mal zaviesť aj na slovenských univerzitách, pomohol by novým študentom naladiť sa práve včas na začatie štúdia. Samotná univerzita je pomerne malá, ale je úplne nová. Mňa oslovila najmä skvelo vybavená posilňovňa, ktorá je bezplatná pre študentov univerzity, čo je veľmi motivujúce a priťahuje mladých ľudí. Pokiaľ ide o štúdium, vzdelávací systém je veľmi odlišný od slovenského. Všeobecne platí, že na každý predmet pripadajú dve hlavné úlohy, projekty za semester, popri tom ešte aj skupinové projekty. Súčasťou je aj písanie esejí. Naučila som sa ich písať, trochu sa odlišujú – je potrebné analyzovať vedecké zdroje a na základe toho urobiť určitý záver. Účasť a prítomnosť na hodinách sa nekontroluje podľa mien, ale podľa študentskej karty. Pred každou hodinou musí študent naskenovať kartu na určených miestach na univerzite. Je povolená minimálna prítomnosť 40 %. Neexistuje však nič také ako „semináre“, sú iba prednášky. Na základe uvedeného sa mi zdá slovenský vzdelávací systém efektívnejší. Na univerzite funguje veľa študentských klubov, v závislosti od záujmov každého človeka. Napríklad, turistický klub, psychologický klub a mnoho ďalších. Je tu aj menej predmetov ako na Slovensku, takže má študent viac času pre seba, ten sa dal využiť napr. na cestovanie a spoznávanie krajiny. Cestovný ruch na Cypre je veľmi rozvinutý, človek sa cíti ako na dovolenke kedykoľvek v roku. More zostáva prijateľné na kúpanie a teple až do októbra a opaľovať sa dá ešte dlhšie. Tento ostrov je bohatý aj na historické a kultúrne pamiatky, krásnu prírodu a fascinujúce vyhladky. Samotný UCLAN sa nachádza v malej dedine Pyla a najbližším veľkým mestom je Larnaca. No najkrajším výletom bol ten do pohoria Troodos. Ide o najväčšie pohorie Cypru. S priateľmi sme vyšli aj na vrch Olympos, ktorý je najvyšším bodom ostrova, tešili sa z vodopádov a prechádzali sme sa po národnom parku. Tento semester mi dal veľa: zlepšila som sa v anglickom jazyku, videla som novú krajinu, zoznámila som sa s novou kultúrou, stretla ľudí z rôznych krajín a spoznala nových priateľov. Chcela by som sa týmto poďakovať Prešovskej univerzite a programu Erasmus+ za túto príležitosť a potvrdiť slová mnohých, ktorí vďaka nim vycestovali, že to stojí zato. Rozhodne všetkým, ktorí premýšľajú o využití tejto možnosti, odporúčam, aby sa nebáli a išli do toho, pretože tá skúsenosť a spomienky sú neoceniteľné.

Julia NITENKO
FM PU

ŠTUDENTKY INŠTITÚTU ROMANISTIKY V PORTUGALSKU

Študentky prekladateľstva a tlmočníctva v programe francúzsky jazyk a kultúra sa zúčastnili dvojtýždňového workshopu v portugalskom meste Porto. V praxi si vyskúšali aktivity súvisiace s budúcou profesiou.

Prelom januára a februára sa na Inštitúte romanistiky FF PU už piaty rok niesol v znamení cestovania. Vďaka projektu Strategické partnerstvá: Systèmes juridiques et l'évolution d'un métier: traduire et interpréter dans la diversité sa vybrané študentky zúčastnili dvojtýždňovej mobility Erasmus KA2+. V roku 2020 túto stáž organizovala portugalská univerzita ISCAP v Porte. Projekt spája študentov a pedagógov siedmich európskych štátov. Filozofickú fakultu reprezentujú riaditeľka Inštitútu romanistiky prof. PhDr. Zuzana Malinová, CSc. (vedúca riešiteľka za Slovensko), ďalej doc. Mgr. et Mgr. Adriána Koželová, PhD., a napokon PhDr. Miroslava Gavurová, PhD. Program mobility je intenzívny. Študenti pracujú v národných tímoch alebo v zmiešaných medzinárodných skupinách. Účelom je komunikácia v jednom z pracovných jazykov projektu, a to vo francúzštine alebo v angličtine. Program je rozdelený do dvoch blokov. Dopoludnia sú venované prednáškam zameraným na hlavnú tému projektu. Popoludňajšie aktivity sú zamerané na preklad a tlmočenie. Sú to aktivity, ktoré rozvíjajú kompetencie prekladateľa a tlmočníka. Keďže jednou z kompetencií, ktoré sú pre túto profesiu nevyhnutnosťou, je aj kultúrna a interpersonálna kompetencia, študijné činnosti obohacujú prezentácie kultúry a gastronómie jednotlivých krajín (Česká republika, Španielsko, Portugalsko, Francúzsko, Lotyšsko a Rumunsko).

Počas celej stáže sú študentské výkony hodnotené. Na konci sa vyhlasujú traja najlepší jednotlivci a najúspešnejší národný tím. Inštitút romanistiky opäť potvrdil, že študenti prekladateľstva a tlmočníctva v programe francúzsky jazyk a kultúra patria k najlepším. Spomedzi 37 študentov európskych univerzít získala 3. miesto naša študentka Bc. Lucia Hudačková (2PAFM). Srdečne blahozeláme a tešíme sa z Luckinho úspechu! Určite bude motiváciou pre ďalších študentov francúzštiny, ktorí sa v rámci projektu môžu budúci rok uchádzať o dvojtýždňový pobyt na univerzite v lotyšskom meste Ventspils.

Bc. Lucia Hudačková:

„Naše vyučujúce nám sľúbili intenzívny vzdelávací program, a naozaj sa tak stalo. Osobne sa mi najviac páčilo rôznorodé zameranie prednášok. Organizátori nám skrze pozvaných hostí sprostredkovali teoretické a praktické informácie z oblastí, ktoré musí freelancer prekladateľ alebo tlmočník ovládať, aby sa uplatnil na súčasnom trhu, t. j. nielen jazykové kompetencie, ale aj tie sociálne, marketingové či ekonomicko-logistické.“

Dominika Babčáková:

„Navštívili sme portugalskú prekladateľskú agentúru JABA, v ktorej pracujú prekladatelia rôznych národností a prekladajú do rôznych jazykov. Zamestnanci nám vysvetlili, čo všetko je potrebné zrealizovať, aby sa výsledný preklad dostal do rúk zákazníka. Táto

navšteva rozšírila naše obzory. Zistili sme, že ako budúci prekladatelia nemusíme pracovať na voľnej nohe, ale máme aj iné možnosti uplatnenia na pracovnom trhu.“

Miriam Gal'ová:

„Prvé dni v Porte sme trávili prevažne v domácich skupinkách a ostýchavo sme sa snažili konverzovať. Začiatkom týždňa nás rozdelili do zmiešaných tímov (každý študent inej národnosti), v ktorých sme počas celého projektu plnili úlohy a odovzdávali zadania. Vďaka tomu sme sa oboznámili so zvyklosťami iných kultúr, zmenili stereotypné názory a zažili profesionálnu spoluprácu. Vďaka príjemnej atmosfére, vrúcny organizátorom a podpore našich učiteľov sme si zakrátko začali formovať multinárodné priateľstvá, ktoré nás obohatili a dufame, že pretrvávajú.“

Ema Šajgalová:

„Porto je v najpozitívnejšom zmysle slova zvláštne mesto. Možno sa naň dívať hodiny a neunaví vás. Mesto svojim napredujúcim a kreatívnym duchom dobre dopĺňalo a vystihovalo obsah nášho pripraveného programu. A čo je tou pozitívnou zvláštnosťou Porta? Sú to všetky vrstvy, ktoré v sebe nesie: zvukové stopy (čajky nad riekou Douro), intenzívna chuť vychýreného portského a azulejos – farebné, prevažne modré kachličky na fasádach domov.“

doc. Mgr. et Mgr. Adriána KOŽELOVÁ, PhD.
FF PU

DESAŤ DÔVODOV, PREČO SA VYBRAŤ S ERASMOM DO ZAHRANIČIA

SLOVÁ NESTAČIA. ERASMUS MUSÍTE ZAŽIŤ

Pod' von! – slogan plagátov, s ktorým sa môžete stretnúť v priestoroch fakulty, celkovo univerzity niekoľkokrát denne. Nebudem tvrdiť, že ma hneď oslovil. Chvíľu to trvalo, ale keďže ho na nich môžete vidieť takmer všade, postupne sa vám dostane do podvedomia rovnako ako aj mne. Moje myšlienky sa začali krútiť okolo Erasmu čoraz častejšie, a tak som sa rozhodla, že to skúsim.

Erasmus ponúka stáž v rôznych kútoch sveta, ale mne najviac učarovalo Taliansko, konkrétne Pontificio Biblico Istituto v Ríme. Starodávna pápežská univerzita, skrytá v uličkách Piazza della Pilotta, doslova dýcha históriou. Je vzdialená len pár krokov od legendárnej fontány Di Trevi a zmrzlinárne. Hotový raj pre všetkých instagramom „posadnutých“ ľudí. Celý proces získania grantu na stáž je viac než jednoduchý. Stačí zaslať akceptačný list, ktorý musí byť potvrdený, a následne absolvovať prijímací pohovor. V mojom prípade prebehlo všetko hladko a bez akýchkoľvek komplikácií, takže som mohla vycestovať. Moja odysea, študijný pobyt, v Ríme sa začal. Stáž spočívala v plnení úloh fakulty, konkrétne v účasti na rôznych podujatiach, pomoci pri príprave konferencií, vykonávaní potrebných administratívnych prác a prevažne práca v knižnici. Práca v knižnici bolo úžasné a samotná knižnica sa dá len ťažko opísať. Ak však patríte medzi fanúšikov Harryho Pottera a spomínate si, ako vyzerala knižnica v Hogwartse, tak si približne viete predstaviť, aká bola univerzitná knižnica, v ktorej som strávila väčšinu času počas môjho študijného pobytu.

Prečo som si vybrala práve Rím? Do Ríma ma zaviala téma mojej dizertačnej práce. Venujem sa Rímskym katakombám a ich symbolom, ktoré sa ukrývajú v sutinách stien a pod nánosmi prachu. Popri stáži som si stihla nájsť množstvo potrebnej literatúry a urobiť si aj terénny výskum. S predstavou Lary Croft som skúmala symboly a predierala sa úzkymi chodbičkami v katakombách. Rím je magické miesto, ktoré vás opantá svojím čarom a ktorému podľahnú takmer všetci. Dlhé prechádzky rozprávkovým mestom a jeho romantickými uličkami vás nikdy neunavia, rovnako ako vôňa čerstvo praženej kávy. Ukrýva v sebe toľko krás, zaujímavých zákutí a starobylých pamiatok, ktoré si doslova pýtajú byť zvečnené na fotografiách, zachycujúcich podrobné detaily. Verte mi, v Ríme budete mať čo navštevovať, spoznávať a obdivovať. Samozrejmosťou je taktiež nasadnúť na vlak, dopriať si celodenné ležanie na ležadle pri mori a povinne nachytať trochu bronzu.

Ani som sa nenazdala a moja dobrodružná dvojmesačná stáž vypršala. Chtiac-nechtiac som musela zbalit kufre, avšak tentokrát boli o čosi ťažšie ako pred príchodom. Domov som si doniesla nenahraditeľné množstvo zážitkov, skvelé pocity, opálenú pokožku, kopec suvenírov a dokonale uvoľnenú a otvorenú myseľ. Pocity na nezaplatenie! Toto všetko a ešte aj oveľa viac môžete zažiť aj vy. Podte von! Nebojte sa vykro-

čiť zo svojej zóny pohodlia. Možno sa trápíte, rovnako ako aj ja, všetkými možnými-nemožnými dôvodmi, prečo nejst. Skúsili ste sa, naopak, rovnako dobre zamyslieť nad tým, prečo sa vydať do neznáma? Ponúkam vám 10 dôvodov, prečo by ste to jednoznačne mali skúsiť. Zhodujú sa na nich viacerí erasmáci, a teda to nie je len môj výmysel.

Osamostatníte sa.

Odídete do krajiny kde ste sám, začnete sa starať len o seba, čo vás posúva k samostatnosti.

Spoznáte samého seba.

Skoro stále je to tak, že prvé týždne budete tráviť sám so sebou, a tak budete rozmýšľať a uvažovať nad vecami, nad ktorými by ste bežne ani len neuvažovali. Zistíte, ako viete reagovať na rôzne životné situácie a stres. Taktiež môžete zistiť, akých ľudí ste mali vo svojom okolí, kto vám chýba, kto sa vám ozýva, kto na vás myslí.

Skúška vzťahu.

Pre zadaných – ak máte priateľa/ku, snúbenca/u, ukáže to limity vášho vzťahu a posilní vás to oboch a váš vzťah.

Novonadobudnuté vzťahy a priateľstvá.

Získate kontakty z rôznych kútov sveta, cestovanie je potom v budúcnosti pre vás jednoduchšie.

Rešpekt a poznanie rôznych kultúr.

Tým, že žijete v inej kultúre, rešpektujete iných a ich kultúru, naučíte sa byť tolerantnými.

Dovolenka.

Vďaka finančnej podpore Erasmu máte zaplatenú dovolenku s povinnosťami. Môžete si užiť štúdium, nákupy, more, pamiatky, cestovanie, skúšať nové jedlá a vidieť inú kultúru.

Užijete si mladosť.

Výlety, párty, festivaly, skúsenosti a voľne strávený čas, povinnosti, ktoré by ste mali doma, vám na Erasme odpadnú, a tak zvyšný čas je na zábavu a spoznávanie.

Jazyk.

Naučíte sa jazyk, komunikovať, minimálne sa naučíte porozumieť.

Zážitky a spomienky na ktoré nikdy nezabudnete.

Vážite si maličkosti.

Začnete si, naopak, vážiť to, čo máte, čo vás čaká doma.

A ešte jeden bonus, ktorý môžete mať, ak študujete na univerzite. V ich knižniciach dostanete prístup k rôznym kniham, archívom a vedeckým databázam, vďaka ktorým viete napísať kvalitné články, monografie či iné vedecké práce.

Tak neváhajte a choďte si užžiť Erasmus!

Mgr. Dominika TLUČKOVÁ
GTF PU

VĎAKA PRIATEĽOM Z POBYTU ERASMUS+ SOM VYCESTOVALA DO MEXIKA

Miroslava Poláčková je absolventkou bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo a magisterského stupňa odboru manažment na Fakulte manažmentu PU v minulom školskom roku.

V priebehu uplynulých rokov sa popri štúdiu okrem iného venovala aj dobrovoľníckej činnosti v medzinárodnej študentskej organizácii AIESEC Košice, ESN Košice a ERASMUS Student Network. Počas svojich štúdií sa zúčastnila študijných pobytov ERASMUS+, kde nadviazala veľa kontaktov, vďaka ktorým vycestovala do Mexika. Dnes je na polročnej absolventskej stáži cez ERASMUS+ v španielskej Seville, kde bude do konca mája.

Na môj list splnených cestovateľských snov si po uplynulých mesiacoch môžem pripísať aj návštevu Mexika, a to len vďaka mojim priateľom, ktorých som spoznala počas programu Erasmus+ v Portugalsku. Čo si človek zvyčajne predstaví, sú snáď len kaktusy, sombrero, tacos, nachos, čili alebo burritos. Takmer dva mesiace strávené cestovaním po tejto úžasnej krajine mi však ukázali, že Mexiko v sebe skrýva omnoho viac.

Cesta z Košíc do Mexico City trvala dokopy 27 hodín, avšak to nebolo nič v porovnaní s pocitom radosti, keď som na letisku zbadala mojich zahraničných priateľov. Hneď v prvé dni ma vzali na ochutnávku ich jedinečnej miestnej gastronómie. Najviac som si pochutnala na rôznych druhoch tacos, ako napríklad tacos de pastor, tacos de arrachera, tacos de chorizo, pričom vám v reštauráciách k jedlu dajú limetky a 4 druhy omáčok – od najmenej pikantnej až po najviac pikantnú, ktorými si svoje tacos dochutíte. Lahodné boli aj quesadillas, enchiladas, tortas ahogadas, frijoles, sopas de chicharón, tamales, guacamole, omáčka mole, elotes, agua de horchata, churros, sladkosti s čili

a mnohé ďalšie dobroty. Jedlo je v tejto krajine skutočným zážitkom. Nie nadarmo je zapísané v zozname nemotných pamiatok UNESCO. V hlavnom meste vás na každom kroku zastavia predajcovia zájazdov či lístkov na okružnú prehliadku mesta autobusom. Na jeden takýto výlet sme sa dali nahovoriť aj my. Išlo sa do mesta bohov, do Teotihuacánu. Príjazdová cesta k Pyramíde Slnka a k Pyramíde Mesiaca bola obklopená kaktusmi – nopálmi, ktoré sú po tepelnom spracovaní vynikajúce. Dozvedeli sme sa, ako sa v minulosti používal kaktus namiesto papiera, akým spôsobom sa naň písalo, ako sa z neho vyhotovovali za dávnych čias zbrane a ako sa obrusujú a spracovávajú kamene z čierneho obsidiánu. Súčasťou výletu bola návšteva novej Baziliky Guadalupe, Cementária del Tepeyac, kaplniek Capilla del Cerrito a Capilla del Pocito. Čo ma najviac prekvapilo, bolo, že v bohatej štvrti Mexico City, nazývanej Polanco, sa nachádza Ulica prezidenta Masaryka, ktorá je zároveň aj najlukratívnejšou ulicou vôbec. Zaujímavosťou tiež je, že väčšina múzeí je verejnosti prístupná zadarmo. O niekoľko dní neskôr sme sa šli pozrieť do mestečka Mazamitla. Pre mnohé menšie mestá sú typické osobité farby, ktorými sa medzi sebou líšia. Malebné domčeky v Mazamitla sú ladené do červeno-biela. Asi 15 minút od historického centra sme sa vzdialili v sedlách na konškých chrbtoch k blízkym vodopádom. Po návrate späť sme zas ochutnali pre štát Jalisco typický pokrm s názvom birria. Spojené štáty mexické tvorí 32 štátov. Zároveň pre každú z lokalít je charakteristická vlastná gastronómia, tradície či dekorácie, ktoré v inom štáte nemožno nájsť. Mazamitlu

sme po dvoch dňoch opustili a presunuli sa do Manzanilla v štáte Colima. Hotelové rezorty, pláže, hotelové aktivity, ako aj kultúrne programy sú hotovou pastvou pre oči a pohladením duše. Pokračujúc po našej cestovateľskej trase, vybrali sme sa do druhého najväčšieho mesta v Mexiku, do Guadalajara v štáte Jalisco. Vyniká tým, že je bohatá na históriu, tradície a architektúru. Asi 20 minút vzdialené Tlaquepaque, predmestie Guadalajara, je plné mariachi hudobníkov. A práve na námestí v Tlaquepaque je El Parían, miesto, kde sú združené reštaurácie obkolesujúce pódium, na ktorom každý deň v určitých hodinách naživo hrajú a spievajú mariachi v tradičných kostýmoch so všetkým, čo k tomu patrí. Štát Jalisco je štátom, kde sa mariachi zrodili a vďaka ktorému je nimi Mexiko preslávené až dodnes. Približne 50 km od Guadalajara sa nachádza hádam najznámejšie mestečko, Tequila, rodisko nápoja presláveného po celom svete. Nahliadli sme aj tam. Prehliadka sa začala v lokalite, kde sa pestujú rastliny agáve, ochutnali sme takisto dužinu surovej rastliny predtým než sa spracuje na tekutý mok, obzreli si prvotné manufaktúrne priestory, kde sa tequila v dávnych časoch začala vyrábať, ako aj súčasné priestory, kde sa tequila hromadne spracováva. Záverom programu bola ochutnávka niekoľkých druhov tequil, po ktorých nikto neodíšiel so zlou náladou. Nasledujúcou nezabudnuteľnou destináciou, ktorú sme preskúmali, bol Cancún. Po pristátí „nášho“ lietadla v Cancúne sme usúdili, že najjednoduchším spôsobom, ako sa presúvať

medzi viacerými miestami, ktoré sme plánovali vidieť, bolo prenajať si auto na najbližších 7 dní. Ako sme si zaumienili, tak sme aj urobili. Vypožičali sme si malý biely Volkswagen Golf, ktorý nám verne slúžil po celý čas. Zamilovala som sa do Playa del Carmen plnej prístavov, lodí, trajektov, do umelcov predvádzajúcich tance Mayov na námestí blízko prístavu, ako aj do odvážlivcov, ktorí sa z vysokých stĺpov spúšťali hlavami nadol za sprievodu flauty – Voladores de Papantla, pôvodom z Veracruz. Všade navôkol hrala hudba a nočný život ani na sekundu neustal. Z Playa del Carmen sme sa približne za 45 minút trajektom prepravili na ostrov Cozumel, kde nás už čakal motorový čln. Po naložení posledného pasažiera sme sa všetci vydali šnorchlovať v Karibskom mori. Bol to neopísateľný zážitok. Presúvali sme sa celkovo trikrát. V prvej oblasti sme plávali medzi korálovými útesmi, rybami všakových farieb, druhov a rozmerov, v diaľke sme dokonca zazreli aj siluetu korytnačky. V druhej oblasti vo väčšej blízkosti pláže nazývanej Playa el Cielo sme mali takmer na dosah podmorské nebo s desiatkami morských hviezdíc, ktoré žiarili na povrchu jemného bieleho piesku. Voda bola tyrkysovo modrá, priehľadná ako krištál. Na záver sme sa zastavili v blízkosti pláže, kde nám okolo nôh preplávali dve zvedavé raje. Nasledujúce dni boli rovnako ohromujúce ako tie doterajšie. Obzreli sme si mayské mesto Chichen Itzá na Yukatánskom polostrove s ikonickou Kukulkánovou pyramídou, Pyramídou boha slnka a nebies, observatóriom, miestom, kde sa konali mayské hry, ktorých pointou bolo dostať loptu cez vysoko umiestnené obruče, ako aj cenotes, prírodne vytvorené studne, ktoré sú hlboko pod zemským povrchom navzájom prepojené. Niektoré cenotes slúžili ako zásobárne pitnej vody, iné na účely obety starovekým bohom. V štáte Quintana Roo bola povinná zastávka v Tulum na obhliadku ruín a pláží. Zaplávali sme si aj so sprievodcom v Cenote Casa Tortuga, v štyroch jaskyniach. Voda bola priehľadná a pociťovo viac než len svieža, no vidieť jaskyne z inej perspektívy ako ich doma na Sloven-

sku poznáme, bolo úžasné. Opatrnejší sme museli byť pri plávaní okolo stalaktitov či stalagmitov. Po vyplávaní z jaskyne sa nám naskytl pohľad na mohutné korene stromov, siahajúce niekoľko metrov z pevniny až k vode. V závere môjho pobytu v Mexiku sme sa ocitli na oslavách Dní nezávislosti Mexika v štáte Aguascalientes, v meste s rovnakým názvom, kde sa vyskytujú termálne pramene, na krstínach synčeka Danielka našich známych v Leone, ako aj v štáte San Luis Potosí, kde moji priatelia bývajú. V priebehu všetkých dní som nahliadala do jednoduchosti života miestnych obyvateľov, stretla som sa s ich priateľskosťou, ochotou pomôcť a vzájomným rešpektom, ktorý sa zrkadlí predovšetkým v komunikácii, uchovávaním ich kultúry, ktorú pedagógovia vkladajú do pamäti detí už od útleho veku výučbou miestnych tancov, vystrihovaním tradičných papierových vzorov, ktoré možno vidieť vystavené po celom Mexiku, piesňami, varením, vzdávaním úcty štátnej vlajke, uctievaním a slávením Dňa zosnulých (v origináli Día de los Muertos), kedy budujú v mnohých domácnostiach svojim blízkym pamätné oltáre, čo nádhorne zachytil Walt Disney vo svojom animovanom filme Coco. Pri Mexičanoch budete vždy vedieť, že máte u nich dvere otvorené a ich domov je aj vašim domovom. Veru, aj takéto priateľstvá sa budujú na programoch Erasmus+. Pevne verím, že si najbližšiu ponuku študovať v zahraničí určite nenecháte ujsť a chopíte sa jej. Nikdy predsa neviete, kde na vás čakajú noví priatelia.

Mgr. Miroslava POLÁČKOVÁ
FM PU
RNDr. Jana MITRÍKOVÁ, PhD.
FM PU

NOWY TARG NETRADIČNÉ MIESTO ŠTUDIJNÉHO POBYTU

Rozhodnutie o tom, že jedného dňa pôjdem na študijný pobyt Erasmus+ som urobila ešte v mojich úplných školských začiatkoch. Otec mi opisoval Erasmus ako úžasnú možnosť, ako si okoreniť svoj život, a nemýlil sa. Nakol'ko som opatrný typ človeka, rozhodla som sa vybrať si krajinu, ktorá nebude d'aleko od domova. Keďže Poľsko som si už predtým veľmi zamilovala a chcela som v ňom stráviť viac času, bola to pre mňa jasná voľba.

Spomedzi miest som si vybrala Nowy Targ, pretože je to strategicky položené goralské mesto. Ak si chcete okysličiť mozog čerstvým vzduchom, Tatry sú na skok, alebo ak sa chcete zabaviť a užiť si nočný život, Krakov je tým najlepším miestom v Poľsku. Samotné mesto Nowy Targ je veľmi pokojné, bezpečné mesto, ja som mala väčšinou pocit, že som na dedine. Pre mňa boli kúzelnými okamihy, keď som videla bačov s ovcami len tak prejsť neďaleko námestia alebo keď sme sa so spolužiakmi vybrali prejsť cez prestávku a našli sme dobytok len pár metrov od našej školy. Moji spolužiaci mi boli veľmi nápomocní, aj keď tomu tak nebolo od začiatku. Myslela som si, že komunikácia s nimi bude bezproblémová, keďže viem, že Poliaci sú všade vo svete, no nemyslela som na to, že som sa ocitla v malom meste, v ktorom hovoriť po anglicky bude pre nich trochu šokom. Nakoniec sa však osmelili a ja som sa zlepšila v oboch jazykoch. Najkrajšie spomienky mám z hokejových zápasov (skromne musím povedať, že my Slováci sme lepší) alebo zo spoznávania mesta. Poľská architektúra ma veľmi zaujala, tradičné goralské zrubové domy, moderné rodinné domy či kostoly. Poliaci majú veľmi dobrý vkus a sú veľmi zruční, no mala som pocit, že sa s prácou nikdy neponáhľajú. Najväčšmi sa mi však páčila naša škola, ako vyzerala, ale aj ako sa v nej učilo. Začiatky boli náročné. Poľský jazyk je v bežnej komunikácii zrozumiteľný, ale keď pedagóg vysvetľuje odbornú tému, už to také jednoduché nie je. Preto som bola veľmi rada, keď pedagógovia prešli do angličtiny. Okrem angličtiny a poľštiny som sa tu však stretla aj s inými jazykmi. Ruštinou ako druhým jazykom, ale keďže som bývala aj s Ukrajincami, Srbmi, Turkami a Španielmi, jazykovo som sa obohatila aj o niektoré slovíčka z týchto jazykov. Najviac som sa naučila od Turkov, a to nielen čo sa týka jazyka, ale kultúry celkovo. Nikdy som nemala zlý názor na žiaden národ, no tým, že Turecko je dosť ďaleko, mám pocit, že Európania sú voči nim ostražitejší. Po mojej skúsenosti môžem povedať, že nemajú dôvod. Najlepšie okamihy z Erasmu sa mi spájajú práve s Turkami. Či som mala chuť sa s niekým porozprávať (najmä v začiatkoch, keďže sa človek musí nejako aklimatizovať), tráviť čas, pri cestovaní, varení typických jedál, nakupovaní atď., nebolo treba sa ich dvakrát pýtať. Naučila som sa tancovať turecké tance a mám celkom slušnú slovnú zásobu, poznám najlepšie turecké pesničky, či už moderné, alebo staré, ktoré sú u nich veľmi populárne, a mám mnoho vtipných zážitkov. Na oplátku som ja ich naučila tancovať štvorylku a našu krajinu som im predstavila cez Eurovíziu. Keďže som medzičasom bola aj doma, priniesla som im ochutnať naše horalky (veľmi im chutili), Tatranský čaj a cez viaceré prezentácie o Slovensku, som im priblížila naše prírodné a kultúrne pamiatky. Turci ako hrdí nacionalisti mi však nedali vydýchnuť a vzápätí mi chceli ukázať to, na čo je ich národ hrdý. A skutočne nie je toho málo.

Preto uvažujem o ďalšom Erasme práve v tejto krajine alebo prinajmenšom o dlhšom výlete. Vďaka Erasmu môžete spoznať ľudí, ktorí vás napr. už nasledujúci rok môžu sprevádzať po ich krajine. Čo je veľkou výhodou, či už ide o pomoc s ubytovaním, informácie od domácich sú na nezaplatenie, niekedy vám môžu aj zachrániť život. Tak napr. ak sa ocitnete v Turecku, žiadne auto vám na prechode nezastaví, ako sme my Európania naučení. Vždy keď vycestujete do cudzej krajiny, musíte mať na pamäti, že to vy ste tu hosť a vy sa musíte prispôbiť. V Poľsku mi však až takýto kultúrny šok nehrozil. Veľmi som sa snažila nájsť odlišnosti medzi Poľskom a Slovenskom a zistila som, že všetko, čo máme my, majú len v trochu inej podobe aj Poliaci (s výnimkou odzemku, ten bolo veľmi ťažké napodobniť, no pochopili sme sa, že oni niečo také nepoznajú). Objavila som však pár vecí, ktoré u nás nemáme. Z typických jedál by som odporúčala bigos, ten je ako mnoho iných jedál pripravovaný z kapusty v kombinácii s mäsom. Napríklad aj pirohy som jedla prvýkrát s kapustou i mäsom a chutili mi omnoho viac ako s bryndzou. Niekedy so mala pocit, že poľská kuchyňa je o niečo bohatšia ako naša, ale keď treba, vedia aj improvizovať, zapiekanka je typickým príkladom spojenia ingrediencií, ktoré nájdete v chladničke. A vždy bude veľmi chutná. Čo sa týka tekutín, bola som veľmi prekvapená, keď som zistila, že do piva pridávajú sok – džús (pomarančový, ríbezľový), z alkoholu sa oplatí ochutnať poľskú soplicu. Bude chutiť každému, teda prvýkrát určite. Z dezertov mám najsladšie spomienky na krtkovu tortu, ktorú som jedla prvý raz, aj keď je obľúbená aj na Slovensku. Veľmi sa mi páčilo pre nich typické predávanie na trhoch či pestovanie sladkých jabĺk, rozplývajúcich sa na jazyku. Okrem ochutnávania som aj cestovala a nielen po Poľsku. Keďže letisko v Krakove bolo nablízku, mali sme možnosť vycestovať do Kodane či Viedne. V rámci Poľska sme navštívili mestá Wroclaw, Poznań, no najviac mi učarovalo mesto Gdansk, keďže jeho návšteva bola mojím detským snom. Zašli sme aj do neďalekej Gdyni, Sopotu, Krakov a Zakopane už poznám ako moje rodné Košice. Som veľmi šťastná, že som sa rozhodla stráviť týchto pár mesiacov v Poľsku, napriek všetkým obavám a prekážkam.

Každého z čitateľov chcem na záver povzbudiť, ak pociťujete aspoň malú túžbu spoznať aj inú krajinu ako tú našu a o niečo viac vďaka tomu spoznať seba či po návrate cítiť tú radosť, že ste sa vrátili, choďte do toho a nepremárnite šancu. Nemáte čo stratiť, môžete len získať krásne spomienky a skutočných priateľov možno aj na celý život.

Petra TAŽÍKOVÁ
FM PU

ROK V SRDCI KRAKOVA

V rámci programu Erasmus+ majú dnes študenti možnosť zúčastniť sa rôznych študijných mobility a stáží takmer po celom svete. Túto ponuku štúdia v zahraničí som v uplynulom akademickom roku využil aj ja, a zúčastnil som sa tak výmenného študijného pobytu v susednom Poľsku.

V štúdiu teológie som pokračoval na Pápežskej univerzite Jána Pavla II. (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II) a na ITKM (Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy) v Krakove. Zároveň som pokračoval aj v kňazskej formácii, konkrétne v Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul (Zgromadzenie Księży Misjonarzy).

Hlavným dôvodom, prečo som sa rozhodol vycestovať práve do Krakova, bolo najmä to, že som chcel spoznať jedno z najkrajších a historicky najvýznamnejších miest v strednej Európe. Motiváciou pre mňa bolo tiež naučiť sa poľský jazyk, ktorý je pre nás teológov veľmi nápomocný, keďže Poliaci disponujú veľkým množstvom kvalitnej teologickej, ale aj duchovnej literatúry. Môžem povedať, že dnes pri svojom štúdiu už aktívne využívam aj poľštinu. Okrem toho program Erasmus+ so sebou prináša možnosť zdokonalenia sa aj v anglickom jazyku. Angličtina je akýmsi základným dorozumievacím jazykom, pretože možnosť vycestovať počas štúdia každoročne využívajú študenti z celého sveta. Pápežská univerzita Jána Pavla II. má naozaj širokú ponu-

ku teologických predmetov. Ja som sa vzdelával predovšetkým v kánonickom práve, morálnej a pastorálnej teológii, biblistike a homiletike. Niektoré predmety boli prednášané v angličtine, iné zasa v poľskom jazyku. Súčasťou môjho štúdia bol aj jazykový kurz poľského jazyka, ktorý som navštevoval na Krakovskej Akadémii im. A. F. Modrzewskiego. Zaujímavosťou je, že som mal spolužiakov a spolužiačky z rôznych krajín sveta, hlavne z USA, Kanady, Portugalska, Španielska a Talianska, ale aj z Rakúska, Ukrajiny, Česka, Srbska či Nemecka. Na ITKM som zase študoval spolu s bohoslovcami, ktorí boli členmi rozličných rehoľných rádov, napríklad s lazaristami, michalitmi, piaristami, františkánmi či cisterciánmi. Zároveň som mal príležitosť stretnúť sa a diskutovať s viacerými profesormi, prednášajúcimi na najlepších univerzitách, ktorí sa prišli do Krakova podeliť so svojimi vedomosťami a skúsenosťami.

Súčasťou programu Erasmus+ nebolo iba štúdium, ale aj rôzne kultúrne a spoločenské podujatia. Pre nás, zahraničných študentov, bolo pripravených viacero akcií: prehliadka centra mesta,

najznámejších chrámov, múzeí a historických pamiatok. Ďalej sme navštívili zámok Wawel, soľnú jaskyňu Wieliczka, Wadowice – miesto narodenia Karola Wojtyły, a tiež Kalwariu Zbrzydowsku. Spoločne sme sa stretli aj pri štedrovečernom stole, kde sme ochutnali typické poľské jedlá a navzájom spoznávali zvyky a tradície našich krajín. Počas môjho pobytu v Krakove som teda spoznal mnoho milých ľudí, s ktorými som zdieľal čas v rámci štúdia, ale aj oddychu a voľného času.

Najkrajšie zážitky si však odnášam z rehoľného kňazského seminára Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul, v ktorom, ako som už spomínal, som kontinuoval svoju kňazskú formáciu. Tento seminár sa nachádza len niekoľko metrov od zámku Wawel, takže som býval priamo v srdci Krakova. Bola to pre mňa úplne nová skúsenosť, že som mohol byť duchovne formovaný spolu s rehoľnými spolubratmi v spiritualite sv. Vincenta de Paul. Myslím, že tak ako oni a ich spiritualita bola obohatením pre mňa, aj ja som mal príležitosť obohatiť ich o východnú spiritualitu. Totižto niektorí spolubratia o gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku veľa nepočuli, a tak som im postupne prezentoval našu miestnu cirkev a východnú tradíciu.

Na záver sa chcem poďakovať svojim predstaviteľom za odporúčanie a umožnenie študovať teológiu v jednom z najkrajších miest Európy.

Martin TOKÁR

GTF PU

Foto: Bc. Jana MICHALČINOVÁ

PF PU

DEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE

Na Pedagogickej fakulte sa na sklonku novembra konal ďalší ročník obľúbeného Dňa základných škôl, ktorý je neodmysliteľnou súčasťou našej fakulty.

Po fakulte sa denne prejde tisíce študentov, ktorí si lámu hlavu nad rôznym učivom. Je ich toľko, že sa ich nedá spočítať na jednej ruke. No dňa 29. novembra 2019 na našu fakultu zavítala vzácna návšteva, ktorá rozjasnila úsmev a urobila všetkým študentom dobrú náladu. Svojou návštevou nás potešili žiaci tretieho ročníka zo ZŠ Lesnícka a DSA Mukačevská, ktorí sa zúčastnili Dňa základných škôl. Tieto dve školy absolvovali bohatý program, ktorý si pre ne pripravili študenti Pedagogickej fakulty pod vedením Mgr. Hedvigy Hafičovej, PhD. Akciu prišla otvoriť pani prodekan PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA, ktorá deťom vysvetlila, akú funkciu má prodekan, keďže v dave padla hneď viackrát otázka, kto to je.

Deti boli rozdelené medzi dvoch vedúcich, ktorí viedli edukačnú aktivitu. Prvá skupina sa zúčastnila výchovného hudobného koncertu, kde sa od ľudovej piesne mohli dostať až k modernej či vážnej hudbe. Koncert bol pre deti veľmi zaujímavou udalosťou. Každé dieťa si mohlo zaspievať detskú pieseň či zatancovať v rytme ľudovej hudby, tá svojím šansónom prinútila každého vstať zo stoličky. Deti sa naučili, aký charakter má autorská pieseň a aký prínos môže mať pre poslucháča. Ich ušiam sa zapáčila uspávanka, odprezentovaná pod vedením študentky magisterského ročníka Bc. Lucie Novotnej. Druhá skupina pod vedením Bc. Kataríny Štetinovej aktívne počúvala piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudob-

né prejavy. Úlohou detí bolo vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne a pohybom. Trochu sa s tým museli popasovať, no každý to nejakým spôsobom zvládol. Deti sa taktiež naučili niečo o hudobných skladateľoch, ako je napríklad G. Bizet, R. Schuman alebo P. I. Čajkovský. Spoločne sme sa podelili o zážitky a urobili si spoločnú fotografiu. Každé dieťa dostalo ceruzku – dirigentskú paličku, ktorá im má pripomínať tento deň. Veríme, že sa táto akcia zapísala do srdca a myslí týchto detí a budeme radi, keď ich o rok budeme môcť znova privítať. Tešíme sa!

Michal SIVÁK
PF PU

Foto: Mgr. Hedviga HAFIČOVÁ, PhD.

GTF UŽ 11. RAZ UTUŽOVALA SVOJE PRIATEL'STVÁ NA PARKETE

Dňa 7. februára 2020 Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove srdečne víta pedagógických a nepedagógických zamestnancov, študentov a hostí na 11. ročníku plesu fakulty.

Ples GTF je tradíciou a tento rok sa uskutočnil už v poradí jeho 11. ročník. Hostia sa mohli zabaviť a lepšie spoznať, užiť si skvelú a veselú zábavu, ale o tom neskôr. Poďme na to postupne. Hneď v úvode pán dekan Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., privítal prítomných a naše študentky, ktoré nám previedli celým plesom, vytvorili skvelú atmosféru, vďaka nim každý bude spomínať na tento ples s radosťou. Ale pozrime sa na históriu plesu ako takého. Prvý ples, o ktorom vieme, sa konal v roku 1385 vo francúzskom meste Amiens. Odvtedy sa určite nazbieralo neskutočné množstvo plesových tradícií a niektoré z nich sme aj my zachovali, napríklad na našom plese sa tancovalo za sprievodu živej hudby (tento zvyk nám pomohla zachovať ľudová hudba Urbana Valička). Nezabudli sme aj na modernejšiu súčasť plesu – tombolu, ktorá potešila viacerých účastníkov. Pápež František raz spomenul: „Milujem tango a ako mladý

som rád tancoval.“ Tango? A prečo nie? My, študenti GTF sme tiež obdarovali milých hostí expresívnym tangom. Môžete si predstaviť Slovensko bez ľudového tanca? Ani my nie, preto pri tvorbe a úspešnej realizácii programu plesu nám pomohol ľudový súbor Kapušančan, ktorý očaril svojím vystúpením. Baletka Kristy Nilsson raz povedala, že tanec je zdokonaleným jazykom tela a nepotrebuje žiaden preklad, možno preto sa účastníci plesu tak pekne točili na parkete. Milí čitatelia, ak máte radi hudbu, priateľskú a čarovnú atmosféru, dobrých a chápaných ľudí, radosť a zábavu, pozývame vás už teraz na ďalší ples GTF, lebo presne toto všetko tam určite nájdete!

Vladka BERDAL
GTF

Foto: Lucia PALOVIČOVÁ
GTF

MEDZINÁRODNÁ ŠTUDENTSKÁ KONFERENCIA V POĽSKU

Začiatkom decembra sa študenti Pedagogickej fakulty zúčastnili v Nowom Saczi študentskej konferencie s názvom Detstvo v kontexte spoločnosti.

Pedagogická fakulta je známa svojou odbornosťou a kvalitným vzdelávaním svojich študentov. Naša odbornosť sa dostala aj do povedomia v zahraničí. Sme každoročnými hosťami Pedagogického inštitútu v Nowom Saczi. Tento rok sme sa vybrali taktiež spolu s našimi vysokoškolskými pedagógmi na študentskú konferenciu, ktorá sa konala v dňoch 5. – 6. 12. 2019 a niesla názov „Detstvo v kontexte spoločnosti“. Študenti predstavili príspevky na rôzne témy, ako napríklad Hudobno-pohybové a perцепčné činnosti na hodinách hudobnej výchovy (Katarína Štetinová, Veronika Tirpáková), Využitie myšlienkových máp na 1. stupni ZŠ (Janka Ilkovičová, Ivana Smandrová), Efektívne návyky rozvoja osobnosti učiteľa (Peter Vatraľ, Mária Čabová), Výchova a vzdelávanie detí so sluchovým postihnutím (Michal Sivák), Diagnostika detskej kresby v prevencii sexuálneho zneužívania (Barbora Balogová, Júlia Janičová). Počas prvého dňa sme sa vniesli do edukačných aktivít, ktoré si pre nás pripravili študenti. Aktivity sa niesli v duchu relaxácie, kde sme si zahrali rôzne typy a druhy hier. Na druhý deň sme spoločne prezentovali naše študentské témy. Každý sa popasoval s prezentáciou, ale aj s kvalitným výkladom, ktorý mal obohatiť poľských študentov.

S príspevkom vystúpila taktiež dr. Joanna Jachimowicz so svojou témou „Hodnoty odovzdávané

rodinám s deťmi v predškolskom veku“, kde pani doktorka poukázala na kvalitnú výchovu rodičov, ktorá sa úročí vo výchove v predškolských zariadeniach. Svojím zaujímavým výkladom sa dotkla každého študenta a utvrdila ho v tom, že učiteľské povolanie v materskej škole je dôležitým povolaním formovania dieťaťa a jeho prípravy na vstup do základnej školy. Neodmysliteľnou súčasťou tejto konferencie je pani dr. hab. prof. nadzw. Zdislava Zaclona, ktorá svojou odbornosťou nadchýňa študentov a podnecuje v nich zapálenie pre učenie, prácu s deťmi. Veľké poďakovanie patrí našim vysokoškolským pedagógom, Mgr. Hedvige Hafičovej, PhD., a doc. RNDr. Renáte Bernátovej, PhD., ktoré sa s nami pripravovali na túto konferenciu a radili nám, ako sa popasovať s našimi témami. Určite nezabudnem ani na naše „mikulášovanie“ za hranicami. Bol to krásny mikulášsky deň, prekvapili nás poľskí študenti sladkou drobnosťou. Som rád, že som súčasťou vedeckej skupiny študentov, vďaka ktorej zažívam rôzne konferencie, akcie a podujatia, ktoré ma obohacujú. Ak máš chuť tvoriť a byť toho súčasťou, neváhaj, pridaj sa k nám.

Michal SIVÁK
PF PU

Foto: doc. RNDr. R. BERNÁTOVÁ, PhD.

ROZHOVOR S ABSOLVENTOM

PhDr. Radoslav Sekerka, PhD. regionálny riaditeľ DEKRA Arbeit pre Slovensko, Česko, Maďarsko a Poľsko je skúseným manažérom, ktorý sa dokázal presadiť v medzinárodnom podnikateľskom prostredí a v súčasnosti zastáva významnú manažérsku pozíciu v podnikateľskej skupine DEKRA. V oblasti strategického riadenia a consultingu pôsobí od roku 2001, po úspešne absolvovanom štúdiu odboru vzdelávania dospelých na Filozofickej fakulte PU v Prešove. V rokoch 2001 až 2004 pôsobil na Ministerstve hospodárstva SR, na osobnom oddelení. Od roku 2004 až 2006 realizoval medzinárodné HR projekty v spoločnosti Istroconti Consulting. Pre nemeckú podnikateľskú skupinu DEKRA pracuje od roku 2006. Začínal ako country manažér pre Slovensko. Od roku 2008 bol regionálnym riaditeľom pre Česko a Slovensko. V roku 2010 pribral do svojej riadiacej zodpovednosti Maďarsko a od roku 2012 je regionálnym riaditeľom DEKRY Arbeit pre strednú Európu, kedy do jeho riadiacej sféry patrí aj Poľsko.

Čo vás motivovalo prísť študovať na Katedru andragogiky Filozofickej fakulty PU?

Keď som sa ako študent Gymnázia Viliama Paulínyho Tótha v Martine rozhodoval o vysokoškolskom štúdiu identifikoval som odbor vzdelávanie dospelých so špecializáciou na personálny manažment ako veľmi perspektívny, s ohľadom na moje budúce pracovné uplatnenie. Z tohto dôvodu som uprednostnil toto štúdium pred ponukami štúdiá na iných vysokých školách, ktoré som vtedy mal.

Ako si spomínate na vaše vysokoškolské štúdium?

Všetci hovoria, že počas vysokej školy človek zažije najkrajšie roky svojho života a ja naozaj tiež takto vnímam moje vysokoškolské štúdium. V Prešove na katedre vtedy vzdelávania dospelých som spoznal množstvo inšpirujúcich pedagógov, ako aj spolužiakov, s ktorými sme ostali priatelia doteraz. Inšpirujúcou osobnosťou bola pre mňa profesorka Anna Tokárová, vedúca katedry, ktorá nás motivovala k aktívnemu štúdiu, ale aj mimoškolským aktivitám. Osobne rád spomínam na mnohých podnetných

pedagógov, okrem už spomínanej profesorky Tokárovej napr. na doc. Frka, doc. Pirohovú, doc. Lukáča a mnohých ďalších.

V čom vás na vašu profesijnú dráhu pripravilo štúdiu na Katedre andragogiky?

Naši pedagógovia nás učili kriticky rozmyšľať a pri-nášať nové netradičné riešenia na seminároch. Neboli sme nútení do memorovania poučiek z hrubých kníh. Kreatívny prístup pedagógov, ich rozhladenosť a nové informácie, ktoré sme získavali nám pomáhali zoriento-vať sa v štúdiu a pripraviť sa na trh práce.

Ako vás štúdium obohatilo?

Získal som prehľad v odbornej literatúre zameranej na oblasť vzdelávania, manažmentu, psychológie a riadenia firiem. Dokázal som sa adaptovať v novom prostredí mimo môjho domova, spoznal som inšpirujúcich ľudí a naučil som sa kriticky uvažovať. Mimo aktívneho štúdia sme sa venovali aj mimoškolským aktivitám, napríklad organizovaniu plesov katedry.

Čo by ste chceli študentom Prešovskej univerzity odkázať? Aký je váš recept na úspech?

Osobne odporúčam študentom, aby počas štúdia boli aktívni aj v mimoškolskej oblasti. Ak máte možnosť, spolupracujte s firmami, organizujte katedrové plesy, prispievajte do školských novín, proste buďte aktívni a realizujte „malé projekty“. Každá takáto skúsenosť vám dá veľa do života.

Pre študentov z odboru andragogika mám nasledovné odporúčanie. Odbor andragogika na Slovensku absolvu-je len niekoľko desiatok absolventov ročne. Títo absol-venti si určite nájdu prácu v odbore, ktorý vyštudujú. Absolventi andragogiky môžu pracovať v odboroch vzdelávania vo firmách aj štátnych inštitúciách, v špe-cializovaných firmách na vzdelávanie a poradenstvo, vo všeobecnosti v rámci personálnych oddelení, v perso-nálno-poradenských spoločnostiach a v mnohých iných profesiách. Preto má štúdium andragogiky zmysel. Všetkým študentom Prešovskej univerzity odporúčam sa počas štúdia na trh práce aktívne pripraviť:

- V každom odbore získavať informácie aplikovateľné v budúcej praxi.
- Aktívne sa venujte štúdiu minimálne anglického jazyka.
- Snažte sa prakticky využívať v osobnom aj pracov-nom živote nové informačné technológie.
- Rozvíjajte kreatívne a kritické myslenie.
- Pracujte na svojich prezentačných zručnostiach, naučte sa formulovať svoje myšlienky a prirodzene argumentovať.

A, samozrejme, nezabudnite si vysokoškolské štúdium užiť.

Zhovárал sa: PhDr. Marek LUKÁČ, PhD.
FHPV PU
Foto: Archív PhDr. Radoslav Sekerka, PhD.

ZIMNÉ NÁRODNÉ HRY ŠPECIÁLNYCH OLYMPIÁD SLOVENSKO

Dňa 10. 02. 2020 sa konali Zimné národné hry špeciálnych olympiád Slovensko. Pedagogickú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove na nich zastupovalo viac ako 30 dobrovoľníkov.

„Túžbu víťaziť máme rovnakú“ – motto, ktoré neodmysliteľne patrí k filozofii organizácie Špeciálne olympiády Slovensko. Nieslo sa aj tohtoročnými Zimnými národnými hrami Špeciálnych olympiád Slovensko, ktoré sa konali 10. 02. 2020 na Štrbskom Plese, v Kežmarku a Spišskej Novej Vsi. Súčasťou tohto obdivuhodného podujatia plného radosti, krásnych zážitkov, tolerancie a v neposlednom rade i nezabudnuteľných športových výkonov boli aj študenti špeciálnej pedagogiky PF PU pod vedením PaedDr. Lucie Mikurčíkovej, Ph.D., BCBA, Mgr. Jarmily Žolnovej, Ph.D. a doc. RNDr. Renáty Bernátovej, Ph.D. Možnosť angažovať sa v rámci dobrovoľníckej činnosti vyplynula z Memoranda o vzájomnom porozumení a spolupráci medzi PF PU a Špeciálnymi olympiádami Slovensko, ktoré bolo podpísané v novembri minulého roka.

Špeciálne olympiády Slovensko na Zimných národných hrách reprezentovali prezidentka Zuzana Rehák Štefčeková, národná riaditeľka Mgr. Eva Gažová, športová riaditeľka Ing. Jana Gantnerová a projektová manažérka Ing. Veronika Sedláčková.

Zimné národné hry sa uskutočnili aj v podhorí Vysokých Tatier uprostred malebnej prírody Štrbského plesa. Snehová perina rozprestierajúca sa v srdci Slovenska ochotne poskytla priestor nejdnému zimnému športu. V súboji

o víťazstvo sa stretlo vyše 160 športovcov s intelektovým znevýhodnením vo veku 5 až 50 rokov, pochádzajúcich z rozličných kútov Slovenska, Maďarska, Česka i Rakúska. Svoje sily si zmerali v rôznych disciplínach zjazdového lyžovania, bežeckého lyžovania, snežníc, ale aj krasokorčuľovania a rýchlokorčuľovania, ktoré sa konalo na zimnom štadióne v neďalekom mestečku Kežmarok. Podpora, úsmev a povzbudenie, tzv. „PUP“, boli hlavným kritériom práce dobrovoľníkov. No nielen dobrovoľníci boli tými, ktorí ochotne a vytrvalo poskytovali PUP. Svoj pozdrav a milé slová športovcom adresovali prostredníctvom videonahrávky taktiež významné osobnosti športu, ako Marián Gáborík, Barbora Mokošová či Petr Čech. Športovcom zaželeli veľa vytrvalosti a úspechov, no tiež im nezabudli pripomenúť, že šport sa robí hlavne pre radosť. Avšak najväčšími fanúšikmi, podporovateľmi a morálnou oporou boli dojatí rodičia a hrdí tréneri. Cenné povzbudenie pramenilo aj z organizátoriek podujatia. Priateľským a jednoduchým spôsobom v predvečer hier usmernili športovcov, ako predchádzať prípadnému strachu pred náročným športovým výkonom a optimisticky sa naladiť. Odporúčania zaobalili do jedného zoznamu s názvom Mentalita športovca. Počúvať obľúbenú pieseň, zhlboka dýchať, rátať do desať, veriť v svoje hrdinské sily

a nevzdávať sa. Áno, bol to zoznam samých pozitívnych činností a rituálov, ktorý si mal každý športovec individuálne vytvoriť a dodržiavať ich pred štartom vedúcim k úspešnému koncu. Posilnenie sa ešte zdvojnásobilo darom v podobe plyšovej hračky symbolizujúcej talizman pre šťastie. Nasledujúce ráno sa športovci zobudili do mrazivého, no tak očakávaného dňa. Po výdatných raňajkách sa presunuli na určené športoviská. Korčuliari smerovali autobusom do Kežmarku, lyžiari zasa na svah Štrbského plesa. Koncentrácia, nedočkavosť, očakávanie, to všetko bolo viac ako čitateľné v tvári každého športovca. V jednotlivých súťažných disciplínach následne zúročili hodiny ťažkej driny, strávené na vyčerpávajúcích tréningoch. Radosť, ktorá pramenila z dosiahnutého výkonu, pretkávaná ováciami nadšených fanúšikov, však v momente pomohla zabudnúť na kvapky potu a bola tou najcennejšou odmenou. Na výkony našich športovcov neboli zvedaví len všetci prítomní. Ich športové nasadenie, pevná vôľa a odhodlanie boli pútavou témou médií. Tie neváhali a o ich výkonoch sa prišli presvedčiť na vlastné oči. Venovaná pozornosť súťažiacim dodala pocit dôležitosti, rešpektu a uznania, ktoré nám pri pohľade na ľudí s intelektovým znevýhodnením tak často chýbajú. Momentom, v ktorom sa športovci ale určite docenení cítili, bol záverečný slávnostný ceremoniál, jeho súčasťou bolo vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov a odovzdávanie medailí. Sálu v jednej chvíli zaplavili okamihy úprimnej radosti a dojatia. Zrazu boli všetci svojím spôsobom víťazmi. Oce-

není športovci si vychutnali svojich pár minút slávy, kedy im za potlesku a ovácií všetkých prítomných navliekali na krk medailu. Tá symbolizovala zadosťučinenie za vynaložené úsilie, vytrvalosť i ochotu nevzdávať sa za akýchkoľvek okolností. Niet pochýb, že úspešnosť podujatia bola zaručená pestrým programom od samého začiatku až po kúzelné ukončenie spoločnou diskotékou. Prečo kúzelné? Pretože inakosť, strach zo súťaže či obavy sa v sekunde vytratili a premenili na energický, ohromujúci okamih, v ktorom mal každý športovec iskry v očiach, úsmev na tvári a nepochybne tanec v krvi. Cieľom Zimných národných hier tak bolo nielen získať čo najlepšie umiestnenie a postaviť sa na stupienok víťazov, ale taktiež užít si prítomný okamih a prežiť radosť i energiu, ktorú so sebou šport prináša. Veď

ako hovorí stará ľudová múdrosť – šport zbližuje, a inak to nebolo ani teraz. Aj keď prírodu objímala tuhá zima a športoviská pokrýval silný mráz, ľudské srdcia sa roztápali dotykom veselosti, spolupatričnosti a empatie. V momente neboli bariéry, ani rozdiely a všetci sme si boli rovní. A tak inklúzia ľudí s intelektovým znevýhodnením do spoločnosti zrazu nebol len teoretickým pojmom, ale realitou prežívaných dní.

**Bc. Denisa BEHÚNOVÁ,
Bc. Radka ÚPORSKÁ**
PF PU

**Foto: archív Špeciálne olympiády Slovensko
a PF PU**

MEDZI TOP ŠPORTOVcami PREŠOVA AJ REPREZENTANTI PU

Brankár hádzanárskeho klubu Tatran Prešov Igor Čupryna sa stal najúspešnejším športovcom mesta Prešov v roku 2019. Rodák z ukrajinskej Odesy, ktorý už má občianstvo Slovenskej republiky a žije v Prešove, si túto poctu vyslúžil druhý raz v poradí za svoje výkony v najprestížnejších európskych i domácich súťažiach. Najlepším družstvom dospelých sa opäť stali hádzanári klubu Tatran Prešov. Medzi ocenenými top športovcami boli aj reprezentanti Prešovskej univerzity.

Päťdesiate deviate oceňovanie najúspešnejších športovcov a športových družstiev pripravilo mesto Prešov v spolupráci s prešovskými športovými novinármi. Laureátmi ankety sa stali kickboxer Marek Karlík a volejbalista Martin Sopko st. Kickboxer Marek Karlík (Kickboxing klub Panter Prešov) študuje tretí rok na Fakulte športu PU učiteľstvo telesnej výchovy v kombinácii s filozofiou a patrí medzi najúspešnejších športovcov Slovenska. V dramatickom finále na 23. majstrovstvách sveta v kickboxe WAKO v Antalyi obhájil titul majstra sveta v disciplíne kicklight do 74 kg. Pod vedením trénera Jozefa Koloszyho dosiahol úspech, ktorý sa doposiaľ nepodaril žiadnemu Slovákov. Marek Karlík je viacnásobným laureátom ankety o najúspešnejších športovcoch mesta Prešov, za rok 2018 bol ocenený aj ako najlepší prešovský športovec akademik. V roku 2017

ako devätnásťročný získal svoj prvý titul majstra sveta v kategórii mužov – bol prvým mužom v histórii slovenského kickboxu s titulom svetového šampióna. V roku 2016 bol juniorským majstrom sveta. „*Bol to pre mňa azda najťažší rok, dopadol však super,*“ zdôraznil M. Karlík. „*Je to veľká drina, obetujem tomu veľa času i odriekania, stojí to však za to. Tie pocity a úspechy sú fajn. Na svetovom šampionáte som mal vynikajúcich súperov, v našej hmotnostnej kategórii je nás minimálne päť top pretekárov vôbec v rámci nášho športu.*“ Zdôraznil, že pre úspech je popri talente dôležitá tvrdá drina, nevzdávať sa a bojovať do posledného momentu. Štúdium na fakulte športu dáva Marekovi Karlíkovi aj nové informácie potrebné pre tréningový proces, získava prehľad, keďže sa už venuje aj trénerskej práci, o rôznych tréningových metódach, ktoré využíva v praxi.

Martin Sopko st., volejbalista VK Mirad PU Prešov, absolvent Fakulty športu PU, sa v roku 2015 stal najúspešnejším športovcom mesta Prešov. V histórii tejto ankety od roku 1961 vystúpil na piedestál ako prvý volejbalista. Je viacnásobným laureátom tejto ankety. Tridsiateho januára 2020 otec troch dcér oslávil tridsiate ôsme narodeniny. Kapitán VK Mirad PU je stále jeho lídrom a v extralige volejbalistov je najlepšie podávajúci hráč a patrí medzi najviac bodujúcich hráčov. Je veľkou oporou tímu i podporou a príkladom pre mladých prešovských volejbalistov. Má charizmu a je veľkým lokálpatriotom. „*Stále robím to, čo celý život a čo ma baví,*“ podčiarkol M. Sopko st. „*Prešovu chcem vrátiť to, čo mi dal. Tu som sa naučil odbíjať volejbalovú loptu, volejbalovo rástol.*“ Cenu určenú pre najlepšieho športovca akademika si prevzal taekwondista ŠK Ge-Baek Prešov Taekwon-Do ITF

Jakub Tomáš. Na Fakulte športu PU je v piatom ročníku, študuje učiteľstvo telesnej výchovy. Slovensko reprezentuje v športovom boji do 70 kg a v súborných cvičeniach do II. danu. V roku 2019 reprezentoval na majstrovstvách sveta aj Európy, bol úspešný na slovenskom šampionáte, prvé miesta mu patrili v Slovenskom pohári. Na prestížnej medzinárodnej súťaži v Maďarsku získal zlatú medailu v športovom boji a bol strieborný v súborných cvičeniach do II. danu. Na súťaži Prešov Open 2019 sa stal najúspešnejším pretekárom – získal štyri zlaté medaily. V roku 2020 chce uspieť na majstrovstvách Európy. „Štúdium na fakulte športu mi dalo i dáva veľa,“ poznamenal J. Tomáš. „Získal som znalosti o tréningových procesoch, ako funguje ľudské telo. Vďaka tomu som sa v športovej úrovni posunul ďalej. Na fakulte mi vychádzali v ústrety, a tak som mohol sklbiť štúdium s pretekárskou činnosťou.“

Mládežníckym talentom roka sa stal vodný pólista TJ Slávia PU Prešov Bruno Rešovský. Je mládežníckym reprezentantom Slovenska. Na majstrovstvách Európy staršieho žiactva sa pričínal o desiate miesto Slovenska, na šampionáte dal desať gólov.

Do Siene slávy prešovského športu bola uvedená šestnástá športová osobnosť – najlepšia basketbalistka v histórii prešovského ženského basketbalu Yvetta Paulovičová-Polláková (nar. v roku 1953). Hrala za basketbalový oddiel Sláviu VŠ Prešov, ktorý reprezentoval UPJŠ v Prešove a vyštudovala PF UPJŠ v Prešove. V ženskej reprezentácii Československa odohrala 286 stretnutí, bola aj juniorskou reprezentantkou Československa. S družstvom Československa dosiahla na olympijských hrách v roku 1976 v Montreale štvrté miesto. Z majstrovstiev sveta má striebornú (1971) a bronzovú medailu (1975), z európskych šampionátov má dve strieborné (1974, 1976) a jednu bronzovú medailu (1972). Pričinila sa o to, že družstvo Slávie VŠ Strojstav Prešov dosiahlo v prvej československej basketbalovej lige žien 1973/1974 historický úspech – obsadilo v nej štvrté miesto a stalo sa majstrom Slovenska. Štyrikrát, v rokoch 1971, 1974, 1975, 1976, sa stala najúspešnejšou športovkyňou Prešovského okresu. V roku 1975 bola vyhlásená za najlepšiu basketbalistku Slovenska. Bol jej udelený titul zaslúžilá majsterka športu. „Som veľmi šťastná,“ povedala Yvetta Paulovičová-Polláková moderátorovi slávnosti Marcelovi Merčiakovi. „Úspech je sladký, ale je ešte sladší, keď ho prežívate po určitej etape. Skutočne som veľmi šťastná. Už ako dieťa som mala sen, chcela som byť reprezentantkou. Žili sme športom, bolo to veľmi krásne, sú to nezbudnutelné spomienky. Celé mesto žilo športom. Mladým ľuďom želám, aby sa nebáli rôznych výziev, rozvíjali svoj talent, mali snahu a vôľu.“

Ján JACOŠ
Foto: Viktor ZAMBORSKÝ

ŠPORTOVÉ VŠELIČO NA FAKULTE ŠPORTU

Podpora pohybovej aktivity obyvateľ'ov môže mať rôzne formy. Jednou z nich je aj organizácia podujatí s cieľom ponúknuť možnosť byť pohybovo aktívnym alebo aktívnou čo najväčšiemu počtu ľudí.

V tomto kontexte sa študenti študijného programu šport pre zdravie podujali na zorganizovanie podujatia Športové všeličo. To sa uskutočnilo začiatkom decembra v priestoroch Plavárne PU a Študentských domovov PU, konkrétne nového internátu. Ako už názov podujatia napovedá, pozostáva z rôznych pohybových aktivít. Na plavárni to bolo päť netradičných plaveckých disciplín, ako Obliekacia štafeta, Čapák, Nekecaj a pádluj, Žarty bokom a Podvodný šach. Päť zúčastnených družstiev malo za úlohu zvládnuť jednotlivé aktivity čo najrýchlejšie. Na 3. mieste sa umiestnilo družstvo ABSI ABE v zložení Daniel Čabala, Jakub Bandoľa, Jozef Jurko a Kristián Weiss. Na 2. mieste sa umiestnilo družstvo ČUČORIEDKY v zložení Roman Dzúr, Martin Luby, Radoslav Antl a Michal Prepiora a víťazom sa stalo družstvo SPPBZ v zložení Matej Ernek, Šimon Ernek, Kristína Horvátová a Matej Repka. Okrem dobrej nálady si účastníci so sebou odniesli aj vecné ceny a diplomy.

Ďalšou pohybovou aktivitou Športového všeličoho bol beh do schodov v rámci súťaže s názvom Salámový beh (podľa tradičného ocenenia účastníkov vo forme salámy). Jeho priebeh je jednoduchý – účastníci mali za úlohu čo najrýchlejšie vybehnúť na najvyššie, 11. poschodie nového internátu a potom zbehnúť dole. Behu sa zúčastnilo 14 študentov a študentiek z troch fakúlt Prešovskej univerzity – Filozofickej fakulty, Fakulty humanitných a prírodných vied a Fakulty športu. V kategórii žien sa na treťom mieste umiestnila Patrícia Adamčíková s časom 2:30:99 h. Na druhom mieste sa umiestnila Lea Štirbanová s časom 2:23:47 h, no a najrýchlejšou ženou tohto ročníka behu sa stala Tabita Kolesarová s časom 2:20:85 h. Medzi mužmi sa na treťom mieste umiestnil s časom 2:09:50 h Eduard Selecký. Na druhom mieste sa umiestnil Jakub Koval s časom 1:58:27 h a víťazom behu sa s výborným časom

1:57:28 h stal Matej Caban.

Paralelne s behom do schodov propagovali študenti študijného programu šport pre zdravie FŠ v spolupráci so svojimi kolegami z FZO aj chôdzu do schodov, a to v rámci podujatia O krok bližšie k zdraviu. Symbolicky počas neho uzatvorili výťahy s cieľom primäť študentov bývajúcich na novom internáte k používaniu schodov namiesto výťahov. Na každom druhom z 11 poschodí boli pre účastníkov pripravené rôzne tematicky zamerané stanovištia, od merania krvného tlaku cez meranie cholesterolu, cvičenie SM systému, informácie o správnej technike chôdze, nácvik kardiopulmonálnej resuscitácie až po meranie zloženia tela prostredníctvom prístroja InBody 230. Účastníci podujatia sa vhoďením vyplneného dotazníka do boxu na najvyššom poschodí internátu zapojili aj do zlosovania o vecné ceny. Celkovo sa podujatia zúčastnilo 34 študentov z rôznych fakúlt univerzity. Reakcia jedného z nich podčiarkla význam organizácie podobných podujatí, kedy po zistení o rizikovom množstve tuku vo svojom tele poďakoval organizátorom, zaželel im, aby takéto podujatia robili aj v budúcnosti, a vyjadril osobné odhodlanie zvýšiť úroveň svojej pohybovej aktivity a znížiť množstvo tuku v tele. Veríme, že mu v tom získaný krokomer napomôže. Športové všeličo splnilo v roku 2019 svoj hlavný cieľ – poskytnúť študentom PU možnosť venovať sa pohybovej aktivite. Rôznorodosť pohybových aktivít umožnila osloviť študentov s rôznymi úrovňami pohybovej aktivity, od vysoko pohybovo aktívnych až po pohybovo nedostatočne aktívnych. Želáme si, aby ďalšie ročníky spomínaného podujatia so sebou priniesli zapojenie ešte väčšieho počtu študentov.

Mgr. Peter BAKALÁR, PhD.
FŠ PU
Foto: archív FŠ PU

PEDAGOGICKÁ FAKULTA A DETSKÁ ATLETIKA

**Perfektná správa pre študentov
Pedagogickej fakulty Prešovskej
univerzity v Prešove - môžu naplno
využívať sadu pomôcok detskej atletiky.**

Podobne ako na Fakulte športu môžu študenti Pedagogickej fakulty využívať materiálne zabezpečenie pre výučbu detí mladšieho školského veku. Sada pomôcok detskej atletiky perfektne umožňuje študentom získať nové poznatky a vytvárať široký zásobník cvičení pre budúce využitie v praxi. Vďaka PaedDr. Ingrid Ružbarskej, PhD., môže byť výučba na Pedagogickej fakulte efektívnejšia, zaujímavejšia a hlavne prospešnejšia. Sada pomôcok obsahuje základné materiálne zabezpečenie pre výučbu a tréningový proces detí mladšieho školského veku, resp. športovej prípravy. Konkrétne pozostáva z penových prekážok na nácvik behu cez prekážky, penové rakety na nácvik hodu, penové lopty na nácvik odhodu, lodné lano na rôzne hry a rozvoj silových schopností detí, ďalej obsahuje rôzne predmety na nácvik štafetových behov, nácvik presnosti odhodu, na rozvoj koordinačných schopností a celkového rozvoja pohybových schopností detí. Študenti získajú informácie aj

o projekte „Detská atletika“, práve vďaka ktorému disponujú touto sadou a môžu efektívne rozvíjať svoje učiteľské potenciály. Projekt Detskej atletiky je zastrešený Slovenským atletickým zväzom, vďaka ktorému projekt funguje už niekoľko rokov a má perfektné odozvy zo strany učiteľov, trénerov a aj detí. Postupne sa zvyšuje záujem o pohyb a v tomto prípade konkrétne o oblasť atletiky. Je to dôležitý faktor do budúcnosti, vzhľadom na to, že prvým kontaktom, kedy sa deti stretnú s atletikou a pohybom celkovo, je práve materská škola a prvý stupeň základných škôl. Preto v mene študentov PF PU ďakujem SAZ a projektu Detskej atletiky za túto možnosť získania sady pre zefektívnenie výučby a pevne verím, že to ocenia práve tí najmladší.

Mgr. Daniela LEÜTTEROVÁ
FŠ PU

TÝŽDEŇ PLNÝ ŠPORTOVÝCH AKTIVÍT

Pod záštitou Fakulty športu sa v areáli Prešovskej univerzity uskutočnili tradičné Univerzitné dni športu, ktorých sa zúčastnilo takmer 600 študentov.

Organizátori si pripravili celkovo 9 disciplín, čo znamená o dve viac, ako tomu bolo minulý rok. Najväčší záujem študenti prejavili o volejbalový mix turnaj, ktorého sa zúčastnilo 13 družstiev a celkovo 111 študentov. Zároveň si volejbal odniesol aj prvenstvo v počte divákov. Počas celého turnaja panovala vo veľkej telocvični FŠ uvoľnená, no zároveň skvelá atmosféra, ktorá začala už od úvodného zápasu a neutíchla až do finále. Práve finále bolo čerešničkou na torte pre divákov, ktorí mohli vidieť kvalitný zápas, porovnateľný s profi zápasom. Víťazom turnaja sa stali študenti z tímu Broskynky, ktorí vo finále porazili Mladé Pušky „B“. Po zápase sa nám podarilo položiť zopár otázok účastníčke Pavle Olčákovej, ktorá hájila farby porazeného finalistu. Ako by si zhodnotila priebeh turnaja? „Turnaj hodnotím pozitívne aj napriek prehre vo finále. Som spokojná s organizáciou a priebehom turnaja, myslím, že kvalitnejší turnaj som počas minuloročných univerzitných dní nezažila. Svedčí o tom aj počet účastníkov a vyrovnané zápasy, ktoré sa odohrali.“ Prídete s tímom aj budúci rok a pokúsite sa o vysnívané 1. miesto? „Určite áno. Finále nám nevyšlo, ale taký je šport, verím, že budúci rok bude pre nás zlatý. Som rada za takéto akcie, ktoré nám pomáhajú aspoň na chvíľu sa odtrhnúť od každodenných školských povinností.“ Podobne sa darilo aj iným disciplinám ako street basketbal a plavecká štafeta. Medzi plavcami triumfovalo družstvo Royal, ktoré bolo zložené zo študentov odboru bezpečnostných zložiek. Suverénne vyhrali štafetu a svojim najbližším prenasledovateľom nechali manko 23 sekúnd. Ani tento rok neostal bez tradičného futbalového turnaja, ktorého dejiskom bola „malá Marakana“. Zaslúžené prvé miesto si odniesli hráči tímu Mašiny. Atletický štadión taktiež nezíval prázdnotou a v jeho areáli sa konali dve atletické disciplíny, ktoré pritiahli veľa divákov a mnoho spokojných účastníkov. Staronovou disciplínou bola vedomostná súťaž s názvom Olympizmus. Na svoje si prišli aj milovníci bojových športov v disciplíne „Fighting games

„real“. Tenisová hala FŠ bola dejiskom Rope skippingu, no zároveň aj svedkom prekonania rekordu dvojšvihov. Nový rekord je stanovený na 406 opakovaní. Strojcom tohto rekordu bol Martin Kráľ z FŠ, ktorého sa nám podarilo „vyspovedať“. Pripravoval si sa nejak špeciálne na túto súťaž, nakoľko minulý rok si dosiahol „len“ 32 dvojšvihov? „Nejako špeciálne som sa nepripravoval. Počas môjho tréningu som zaradil švihadlo párkrát do týždňa v rámci rozcvičenia. Keď som sa dozvedel, že súťaž bude znova, povedal som si, že prečo neprekonať rekord o pár stoviek opakovaní vyššie.“ Aký to bol pocit prekonať učiteľský rekord o 300 opakovaní? „Pocit to bol fajn, aj keď som bol trochu sklamaný, nakoľko som ani nezakopol a ani sa mi švihadlo nezavadilo. Dôvod môjho ukončenia na 400 opakovaní bola žuvačka, vďaka ktorej mi asi po tretej stovke vyschlo v ústach a bol som nútený to po štyroch stovkách skončiť.“

Timotej SURÁN
FŠ PU
Foto: archív FŠ PU

SPAJKYHO KRAJSKÝ POHÁR

Spajkyho krajský pohár - zaujímavé podujatie organizované Fakultou športu PU, v rámci ktorej svojou pomocou prispeli k jeho plynulému priebehu naši šikovní študenti.

V novembrový piatok sa v Prešove uskutočnil Spajkyho krajský pohár, ktorého sa spoločne zúčastnilo 147 detí z Prešovského kraja. Konkrétne z kategórie atletických škôlok išlo o 20 družstiev a 5 základných škôl. Podujatie prebiehalo bez meškania, vďaka študentom Fakulty športu, ktorí tvorili „realizačný a organizačný tím“. Zvládli perfektne rozhodovať jednotlivé disciplíny v rámci Spajkyho pohára. Okrem rozhodovania si študenti mali možnosť vyskúšať realizáciu spoločného rozcvičenia na začiatku podujatia a zábavného programu počas vyhodnocovania výsledkov výkonov družstiev. Pri vyhodnotení základných škôl si prvenstvo vybojovala ZŠ Sibírska, striebro si vybojovala ZŠ Šmeralova a bronz ZŠ sv. Mikuláša. Z atletických škôlok si vybojovala zlato atletická škôlka z Bardejova, striebrom prekvapila atletická škôlka z Levoče a bronz domáci klub Šport Hrou Prešov. Podujatie hodnotím za úspešné a prajem všetkým, aj tým neumiestneným veľa šťastia pri nasledujúcich športových výkonoch. V neposlednom rade by som sa chcela poďakovať aj spoluor-

ganizátorom a sponzorom podujatia, ako ZŠ Sibírska, mestu Prešov, spoločnosti Baník a syn, s. r. o., Fakulte športu a, samozrejme, hlavnému sponzorovi Slovenskému atletickému zväzu. Chcela by som týmto poukázať na zručnosti, ktoré dokážu študenti nadobudnúť počas takýchto praktických podujatí, na efektivitu pravidelného organizovania podujatí športového charakteru. Uvedeného podujatia sa zúčastnilo takmer 150 detí, čo považujeme za počet, kde je potrebné zachovať disciplínu, dochvilnosť a pokyny, ktoré sa pred podujatím zadávajú.

Musím pochváliť sústredenú a občasnú improvizáciu študentov, ktorí dokázali aj napriek nepríjemným situáciám zachovať „chladnú hlavu“ a dostať situáciu pod kontrolu. Prvou netradičnou situáciou bola neúplná početnosť družstva detí a nepárny počet družstiev. Študenti v zlomku sekundy zareagovali a navrhli, aby si neúplné družstvo zasúťažilo proti študentskému (ne)súťažnému družstvu. Aby odľahčili situáciu a prihliadli na možnosti malých detí, miesto behu uprednostnili rýchlu

chôdzu. Druhá nečakaná situácia vznikla v závere podujatia, keď sa výsledky výkonov prepočítavali a vytvárali konečné víťazné umiestnenia. Študenti využili svoje schopnosti a aplikovali ich v ten správny moment, aby udržali detskú pozornosť a disciplínu, pokiaľ organizátori doriešia potrebné. V závere môžem zhodnotiť, že študenti 3. ročníka odboru šport a zdravie, špecializácie atletika, disponujú veľkým množstvom cvičení, skúsenosťami a zručnosťami z oblasti organizácie podujatí a sú pripravení na rôzne situácie, s ktorými sa môžu pri takýchto momentoch stretnúť. Týmto by som im chcela poďakovať za pomoc a prajem im veľa úspechov v trénerskej, resp. inštruktorskej praxi. Samostatná obrovská vďaka patrí študentom: Adrián Dráb, Patrícia Adamčíková, Samuel Straka, Erika Kočanská, Eva Gmitterová, Eva Semančíková, Lucia Ševcová a Ilona Antylevská za celoročnú pomoc a snahu pri organizovaní týchto podujatí.

Mgr. Daniela LEÜTTEROVÁ
FŠ PU
FOTO: Denis NAMISNAK

DETSKÁ ATLETIKA

Študenti Fakulty športu Prešovskej univerzity v Prešove sa podieľali na organizácii podujatia zameraného pre deti Prešovského kraja. Cieľom podujatia bolo študentom poskytnúť priestor a možnosť získať nové skúsenosti z organizácie športového podujatia a získať poznatky z interakcie s deťmi mladšieho školského veku.

Za krásneho slnečného počasia sa počas minulého semestra konal cezpoľný beh zmiešaných štafiet detí atletických škôlok Prešovského kraja a cezpoľný beh jednotlivcov pre verejnosť Prešovského kraja. Podujatia sa zúčastnili atletické škôlky, ako Šport Hrou Prešov, AC Run is Fun a atletická škôlka z Terne. Touto cestou sa chceme poďakovať našim spoluorganizátorom: Fakulte športu PU a samotnej Prešovskej univerzite v Prešove, mestu Prešov, atletickému klubu Šport Hrou Prešov, spoločnosti BANIK A SYN, s. r. o, HESTY socks. Podujatie prebehlo plynulo s vysokou dávkou zdravej súťaživosti, čo nás nesmierne tešilo, že nie len športovci si užili samotné preteky, ale aj rodinní príslušníci priložili ruku k dielu. Samotné poďakovanie patrí študentom Fakulty športu, ktorí sa priamo podieľali na organizácii a zároveň získali nové skúsenosti s organizáciou bežeckého podujatia. Podujatie je prospešné pre samotnú profiláciu študentov, ktorí sa budú postupne špecializovať na trénerskú a učiteľskú profesiu. Okrem trénerskej praxe sa človek ocitne v pozícii, kde je potrebné zorganizovať podujatie a je úplne jedno o akú vekovú kategóriu ide. Podstatnou časťou je práve samotná skúsenosť a predstava o tom, čo si taká

organizácia vyžaduje od zaobstarania rozhodcov cez prípravu trate až po vecné ceny pre víťazov. Neoddeliteľnou súčasťou organizácie je hlavne komunikácia naprieč medzi deťmi, trénermi, rodičmi, rozhodcami až po hlavného organizátora. V prípade, že človek neodkomunikuje potrebné náležitosti, veľmi často sa môže vyskytnúť nepríjemná situácia, ktorá preteky svojím spôsobom „zdegraguje“ a vytvorí negatívnu emóciu. Je priam žiadúce, aby mali naši študenti určité skúsenosti z organizovania obdobných podujatí a vedeli ich zúžitkovať. Tieto podujatia, ktoré organizujeme, sú teda prospešné nie len pre deti, ale aj pre našich študentov, o čom svedčí výsledok ich snaženia v podobe perfektne zvládutej akcie jednak po organizačnej stránke, jednak po tej osobnostnej.

Mgr. Daniela LEÜTTEROVÁ
FŠ PU
FOTO: Adam ZVOLENSKÝ

